

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmitkowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Koniczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr Marjan Seyda

Nr. 557 P

Poznań, niedziela dnia 3 grudnia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 2 grudnia.

Żydzi zgrzytają zębami

W kampanji wyborczej podkreśliłmy silnie podstawę rdzennie polską, chrześcijańską obozu narodowego. Powołanie się na ten charakter naszego ruchu i naszej akcji wyborczej znalazło silny odzew w duszy zbiorowej społeczeństwa ziem zachodnich i przyczyniło się w znacznej mierze do zwycięstwa naszego.

Samodzielną bowiem u nas opinią publiczną ma słusznie instynktowne niezauwanie do tych, którzy poparcia doznają od Żydów i Żydom się za to zwykli wywdzięczać, natomiast lgnie odruchowo i przywiązuje się uczuciowo i rozumowo do kierunku, walczącego konsekwentnie z niebezpieczeństwem żydowskim we wszystkich dziedzinach życia publicznego, a nawet prywatnego, szczególnie zaś w sferze życia gospodarczego.

Ale dla obozu narodowego powołanie się na swój charakter rdzennie polski, przeciwstawiający się bezwzględnie wpływowi żydowskiemu, nie jest zgoła atutem tylko wyborczym, czy gestem tylko efektownym, przeciwnie, to z naszej strony stwierdzenie prawdy podstawowej, stwierdzenie istotnej rzeczywistości, stwierdzenie codziennego, twardego, trwałego wysiłku, zmierzającego do wyzwolenia narodu polskiego z wewnętrznej, przede wszystkim gospodarczej niewoli żydowskiej, do uchronienia ziem naszych zachodnich od popadnięcia w tę niewolę.

Wybory minęły — walka trwa dalej, — walka między innymi i w pierwszym rzędzie z naporem żydowskim. Żydzi zgrzytają zębami z powodu zwycięstwa narodowego, a przegranej tych, którzy ich wenerują na czołowych swoich sta-

Prawdziwe oblicze hitlerowskich Niemiec

Upaństwowienie partji narodowo-socjalistycznej — W oparciu o tajną policję polityczną, która otrzymała pełną autonomję — Wychowanie fizyczne młodzieży pod kierownictwem przywódców szturmówek

Berlin (PAT). Gabinet Rzeszy uchwalił dziś ustawę, wprowadzającą ścisły związek między państwem a partją nar. socj. która otrzymuje charakter instytucji prawa publicznego. celem zabezpieczenia jak najściślejszej współpracy między organami partji oraz oddziałami szturmowymi a władzami publicznymi. Dla członków partji hitlerowców, oddziałów szturmowych oraz scalonych z nimi formacyj Stahlhelmu wprowadzono odrębne sądownictwo, przewidujące za naruszenie obowiązków wobec partji poza zwykłymi karami dyscyplinarnymi, areszt i więzienie.

Berlin (PAT). Ogłoszono ustawę, wyodrębniającą tajną policję po-

lityczną w Prusach jako autonomiczne ciało administracji państwowej, której szefem jest premier pruski. Kierownictwo tajnej policji spoczywać będzie w ręku inspektora, mianowanego przez premiera. Z wejściem w życie tej ustawy tajna policja państwowa obejmie wszelkie dotychczasowe agendy policyjne ministerjum spraw wewn. w Prusach.

Równocześnie min. Göring ogłosił okólnik do władz policyjnych, podkreślając, że zdecydował się objąć osobiście kierownictwo tajnej policji, ponieważ działalność elementów antypaństwowych nie ustala i prowadzona jest za pomocą zmienionych, niemniej jednak niebezpiecznych metod, które

pretensje klienteli. Do klienteli tej kupiectwo nasze trafi przez prasę narodową.

Wpływ i potęgę prasy narodowej zmanifestowała się w wyborach. O wpływie tym stanowi nie tylko wielki jej nakład, szeroka jej poczytność, ale ponadto jej siła sugestji na czytelników, wysoki stopień zaufania, jakie do niej mają najszerze rzesze społeczeństwa naszego bez różnicy warstw.

Szerokie te rzesze są z prasą narodową, a prasa nasza z nimi złączone węzłem tak ścisłym, tak serdecznym, że tego przeciwnicy nasi zrozumieć nie mogą. Bo nie pojmują oni, że łączy nas wszystko: wspólna przeszłość przedwojenna, wojenna i powojenna i przeszłości tej trudy i walki, oraz wspólna wiara w wielką — mimo dzisiejszych trosk — przyszłość Polski.

Ludzie małych serc i wątplych dusz tego nie rozumieją. I dlatego przegrywają, a my zwyciężamy — wśród zgrzytania zębami Żydów....

wymagają odpowiednich zarządzeń.

Berlin (PAT). Prasa zapowiada w najbliższym czasie szereg decydujących zarządzeń, zmierzających do unifikacji wychowania fizycznego w Niemczech.

Dotychczasowa technika ćwiczeń ma być zachowana, zmianie natomiast ulegnie ostateczny cel wychowania fizycznego. Ma nim być dobro ogółu i jego organizacja. Cały aparat poddany będzie kierownictwu czynników państwowych.

Do organizacji wychowania fizycznego młodzież wciągana będzie od najmłodszych lat, na zasadzie takiego samego przymusu, jak szkolny. Wychowanie fizyczne stanowić ma przeciwagę do przesadnego szkolenia umysłowego. Czynnikiem decydującym będą organizacje hitlerowskich oddziałów szturmowych.

Przywódcą niemieckich organizacji studentów narodowo-socjalistycznych wydał rozporządzenie, mocą którego wszyscy studenci, należący do partji, obowiązani są do czynnej służby w szeregach oddziałów szturmowych. Rozporządzenie kończy się uwarunkowaniem, że przez ścisłe podporządkowanie się dążeniom twórcy brunatnej armii i szefa sztabu oddziałów szturmowych — zagwarantowana zostanie sprawność i gotowość bojowa młodej generacji, odpowiedzialnej za losy Niemiec.

Konfiskata majątków

Berlin. (PAT.) Dziennik ustaw Rzeszy ogłasza rozporządzenie tajnej policji, zarządzające konfiskatę majątku prywatnego b. posła soc-dem. Breitscheida, znanego pisarza niemieckiego Henryka Manna, przywódcę komunistycznego. Muenzenberga, publicystów Schwarzschilda i E. Ludwiga, członków zarządu partji soc-dem. organizacji „Czerwona Pomoc”, republikańskiego Reichsbanneru i niemieckiego tow. pokoju.

RZECZPOSPOLITA POLSKA MINISTERSTWO SKARBU

Obwieszczenie

o wypuszczeniu Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

Ministerstwo Skarbu podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że w wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o Funduszu Inwestycyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 636) oraz rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 694) wypuszcza się z dniem 1 grudnia 1933 r. dziesięć seryj Bonów Funduszu Inwestycyjnego po 40.000 odcinków 25-złotowych o numeracji kolejnej od 00001 do 40.000 na łączną sumę 10.000.000 złotych.

Bony Funduszu Inwestycyjnego wymieniane są na gotówkę według wartości imiennej przez kasy urzędów skarbowych oraz przyjmowane w imiennej ich wartości przez kasy urzędów skarbowych i celnych na zapłatę wszelkich państwowych podatków i danin, opłat, cel, kar pieniężnych i grzywien oraz na spłatę zobowiązań.

Umarzanie Bonów Funduszu Inwestycyjnego odbywa się w drodze publicznego wylosowania co czwartek przez Komisję rządową siedmiu numerów z liczby numerów od 1 do 40.000 z tem, że bony każdej z dziesięciu seryj, opatrzone wylosowanymi numerami, podlegają wykupowi przez kasy urzędów skarbowych po zł 100 za bon 25-złotowy.

Pierwsze losowanie Bonów Funduszu Inwestycyjnego odbędzie się dnia 28 grudnia 1933 r.

Bony Funduszu Inwestycyjnego i przychody od nich są wolne od wszelkich podatków i danin państwowych i samorządowych.

Bony Funduszu Inwestycyjnego nie podlegają działaniu ustawy o utraconych tytułach na okaziciela.

Bony Funduszu Inwestycyjnego mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne.

Za Bony Funduszu Inwestycyjnego odpowiada Skarb Państwa; zabezpieczenie specjalne stanowią nadto: majątek i dochody Funduszu Inwestycyjnego oraz cały majątek i dochody Lasów Państwowych stosownie do postanowień art. 9 powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r.

Bony Funduszu Inwestycyjnego sprzedawane są przez kasy urzędów skarbowych.

MINISTERSTWO SKARBU

Armja kolorowa

Zagadnienie francuskiej armji kolonialnej nie przestaje zajmować uwagi Niemiec. W okresie genewskich narad rozbrojeniowych przedstawiciele niemieccy zaznaczali niejednokrotnie konieczność zakazu używania w Europie wojsk kolonialnych jako sprzecznego z zagadnieniem rasowym w Europie. W roku bieżącym zajęła się również wszechstronnie tą sprawą fachowa prasa niemiecka, traktując ją przede wszystkim jako poważne naruszenie przez Francuzów etyki białej rasy. Sprowadzenie na pola bitwy narodów oddziałów kolorowych było, zdaniem Niemców, ciężkim błędem przeciwko prymatowi Europy. Murzyni, walcząc na równej stopie obok Francuzów przeciwko Niemcom, porzucili rzekomo istniejącą do wojny wiarę w wyższość białej rasy, co w przyszłej polityce kolonialnej musi dać jaknajgorsze wyniki.

Grzej jeszcze — po wojnie w okresie t. zw. opokoju pozostawiono na ziemi niemieckiej 25 tysięcy żołnierzy kolonialnych w charakterze armji okupacyjnej. „Francja, oburza się Militarwochenblatt, pozwoliła zatem tym oddziałom kolorowym odegrać rolę panów nad dużym, kulturalnym, białym narodem, wywołując na twarzy rumieniec wstydu”. Francuska propaganda miała rzekomo zastosować wszelkie środki, by świat nie dowiedział się „szczegółów „niemieckiej hańby”. Nikt nie wystąpił wtedy dla obrony chrześcijańskiego narodu niemieckiego! Również w czasie „włamania się” do Ruhry bezbronna ludność była oddana pod władzę silnie uzbrojonych wojsk francuskich, które były przeważnie kolorowe... Mimo tych wyrazów gniewu, w żadnym artykule nie podano ani jednego wypadku jakiegokolwiek gwałtu wojsk okupacyjnych nad ludnością niemiecką. Można być pewnym, że najdrobniejsze wykroczenie zostały przez Niemców ubarwione ze zwykłą maestrią; przykładem charakterystycznym na bohatera narodowego straconego przez Francuzów w zwyczajnego szpiega Schlagetera. Trudno się jednak dziwić, że Niemcom hitlerowskim, ogarniętym obecną megalomanią „Herrenvolku”, wspomnienia z okresu minionej (niestety) okupacji wydają się o belga.

Strona rzeczowa zagadnienia nie daje Niemcom również spokoju i pod tym względem mają oni całkowitą słuszność. Doświadczenie wojny światowej wykazało poważne usługi, okazane w walkach przez liczne francuskie wojska kolorowe. Kolonie dały Francji 600 tysięcy żołnierzy i 300 tys. robotników. Oddziały kolonialne były się mężnie, wywalczyły krwią swoją braterstwo broni, dywizja marokańska zyskała sławę i szacunek armji francuskiej, a nie-nawiać Niemców. W bitwie pod St. Gond udało się im opanować odcinek, broniony przez wojska kolonialne; ranni murzyni byli dobijani rozbijaniem im czaszek kolbami.

Obecnie kwateruje stale na terytorium Francji europejskiej armja czarna, licząca 53 tys. ludzi. Ogólną jej siłę liczą Niemcy na 200 tys. żołnierzy, a w czasie wojny na półtora miliona. Trzecią część całokształtu armji stanowią czarni, dużo jest pułków czarno-białych, żołnierze ćwiczą, jedzą i śpią wspólnie, biali są często pod komendą czarnych. Większość murzyńskiej potęgi francuskiej znajduje się w Afryce północnej, której połączenie z portami śródziemnymi Francji jest doskonale zorganizowane, a nad dalszym udokonaleniem transportu pracuje się wciąż, fortyfikacje Korsyki wzrastają, porty rozszerzają się, flota powiększa się.

Czarni wzmacniają poważnie potęgę militarną Francji. Kwaterujące w metropolji jej oddziały kolorowe, złożone z żołnierza fachowego, są zawsze gotowe do czynu, neutralizują więc w znacznym stopniu niebezpieczeństwo nagłego natarcia na Francję

zawodowej armji szturmowej Reichswehry. Poza to dalsze posiłki mogą być szybko przewiezione z Afryki północnej, potrzebne transporty są, a bezpieczeństwo przejazdu morskiego zabezpieczy wojenna flota francuska.

Ma ona jednak na morzu Śródziemnym w razie równoczesnego konfliktu z Italją jeszcze drugie pierwszorzędne zadanie. — Francja nie posiada prawie w swej metropolji tak potrzebnej sile technicznej armji nafty; musi ją otrzymywać drogą morską z portu syryjskiego Tripoli, któremu dostarcza jej rurociąg, obecnie wykończony ze złóż naftowych w Mossulu. I te transporty muszą posiadać ochronę zbrojną. Strategiczne przyczyny zatem zmuszają Francję do nieustępliwości co do uzbrojeń morskich w porównaniu z Italją, nakazując republice dalsze starania nad ulepszeniem komunikacji z jej imperjum kolonialnym.

Polityk Herriot bawił niedawno w tym celu w Hiszpanji i prowadził poufne pertraktacje nad organizacją transportów wojskowych z Afryki via Madryt, co zmniejszy w dużym stopniu ewentualne niebezpieczeństwo ze strony Italji. Podobno gorącym zwolennikiem tego projektu jest marszałek Lyautey, twórca imperjum północno-afrykań-

Parlamentarny Klub Narodowy do społeczeństwa narodowego Wielkopolski

Parlamentarny Klub Narodowy uchwalił na posiedzeniu piątkowym wysłać depezę następującą:

„Senator Seyda

„Kurjer Poznański“

Poznań.

Parlamentarny Klub Narodowy przesyła na ręce Pana Senatora głównemu komitetowi wyborczemu Obozu Narodowego w Poznaniu i całemu narodowemu społeczeństwu Wielkopolski gorące słowa uznania i gratula-

Jeszcze jedna porażka „sanacji” na uniwersytecie wileńskim

(Od własnego korespondenta Wilno, 1 grudnia.

Wprowadzenie nowej ustawy akademickiej przyjęła „sanacja” uniwersytecka w Wilnie z westchnieniem ulgi. Nareszcie będzie można skutecznie walczyć z obozem narodowym, nareszcie da się opanować „Bratniak” uniwersytecki Stefana Batorego, który byłby najlepszą twierdzą wypadową na inne, trudniejsze tereny akademickie.

Do ataku poczęto przygotowywać się niemal w pierwszym dniu otwarcia uniwersytetu. Chwycono się naturalnie zwykłej broni — oszczerstw, i to oszczerstwa anonimowego. Wydano mianowicie ulotkę, szkalującą zarządy „Bratniej Pomocy” oraz poszczególne działaczy narodowych. Ulotka nie podpisana i bez wskazania drukarni. Została jednak ona swobodnie rozpowszechniona na uniwersytecie; władze uniwersyteckie do tej pory nie zajęły się ustaleniem jej autorstwa, aczkolwiek nie wymagało to żadnego wysiłku Kolporterów bowiem ujęto i nazwiska ich zostały spisane.

Kampanję anonimowo - oszczerczą wspierały ogniem huraganowym wileńskie dzienniki „sanacyjne”. Bez względu na to, czy napadano na przywódców młodzieży, czy też na przedstawicieli starszego społeczeństwa, cel tej kampanji był jeden: za wszelką cenę wprowadzić do szeregów młodzieży uniwersyteckiej zamęt i wyrwać ją z pod wpływu obozu narodowego.

Już wybory poznańskie dobitnie udowodniły, że oszczerstwo nie jest sku-

Akademickie Zrzeszenie Miłośników Kultury

urządza 2 odczyty p. t.

Masonerja, a rozbiór Polski

które wygłosi

Dr. Kazimierz Marjan Morawski z Warszawy.

Część I-sza w niedzielę, dnia 3 grudnia
Część II-ga w poniedziałek, dnia 4 grudnia

o godz. 20 w sali Śniadeckich (Fredry 10).

Wstęp dla starszego społeczeństwa 80 gr, dla młodzieży akademickiej 20 gr

skiego. Uważa on, że ułatwienie transportów i skrócenie czasu przejazdu pozwoli na ograniczenie do minimum garnizonowania we Francji wojska czarnego. Żołnierz kolorowy, zdaniem marszałka, ma tracić szybko na gruncie obcym zasadnicze swe cenne cechy żołnierskie.

Zresztą i te wątpliwości są może nieistotne, genjusz francuski potrafił nie tylko wywalczyć męstwem swego żołnierza panowanie nad olbrzymimi terenami egzotycznymi, ale stworzył w najkrótszym czasie t. zw. „miracle colonial français” — olbrzymie imperjum kolonialne, przywiązane duchowo do swej metropolji, dzięki sumiennemu, humanitarnemu metodom organizacji i rządu nad czarnym kontynentem.

E. De HENNING-MICHAELIS,
generał.

Dyskusja była niezwykle gorąca i choć wnioski komunistów znalazły poparcie ze strony znacznego odłamu Legjonu Młodych, to jednak upadły przytłaczającą większością głosów.

Poza tem Młodzież Wszechpolska przychylnie potraktowała te poprawki, aczkolwiek zgłoszone przez „sanatorów”, które istotnie zmierzały do usunięcia pewnych usterek ze statutu. Natomiast wszelkie próby przemycenia wniosków bądź politycznych w duchu „sanacji”, bądź też mogących skomplikować w przyszłości pracę władz „bratniackich” zostały ogromną większością głosami Wszechpolsaków i wzrastającej przy każdym głosowaniu rzeszy sympatyków, stanowczo odrzucone.

„Sanatorzy”, widząc swą porażkę, poczęli stopniowo wycofywać się z walki i opuszczać zebranie tak, że w chwili głosowania nad całością statutu pozostała na sali zaledwie garstka. Jedynie komuniści dotrwali do końca i przy ostatecznym głosowaniu wraz z resztką „sanacji” rzucili przeciwko statutowi 70 głosów. Statut przeszedł większością 197 głosów przy 10 powstrzymujących się.

Wobec takiego stanu rzeczy kurator „Bratniej Pomocy” prof. Pelczer ogłosił, iż statut został przyjęty. Wybory do komisji rewizyjnej przeszły niemal jednogłośnie i wybrani zostali wyłącznie kandydaci młodzieży narodowej.

Przebieg oraz wynik walnego zgromadzenia wywarł ogromne wrażenie zarówno wśród społeczeństwa akademickiego, jak i poza uniwersytetem. Niewątpliwie są one próbą sił przed ewentualnymi wyborami do zarządu „Bratniej Pomocy”, których spodziewać się możemy zaraz po ferjach świątecznych.

Lecz najważniejsze jest, że młodzież w ten sposób podkreśliła, iż żadna, chociażby najmniej wybredna kampanja oszczercza nie zdoła podkopać zaufania do przywódców i do samego obozu narodowego.

P. K.

Wyrok

w procesie radziłowskim

Wczoraj o godz. 12 sąd apelacyjny w Warszawie ogłosił wyrok w sprawie o głośno rozruchy antyżydowskie w Radziłowie, w marcu r. b. Sąd apelacyjny uchylił wyrok sądu pierwszej instancji w stosunku do oskarżonych red. Józefa Przybyszewskiego i Juliana Borawskiego i obu uniewinnił, natomiast zatwierdził wyrok w stosunku do pozostałych skazanych 18 członków b. O. W. P. W ustnych motywach przewodniczący rozprawy wyjaśnił, że co do red. Przybyszewskiego nie zostało udowodnione niebezpieczeństwo, które nie było objęte aktem oskarżenia. Zatwierdzając wreszcie wyrok w stosunku do pozostałych oskarżonych sąd apelacyjny zgodził się z ustaleniami sądu pierwszej instancji.

Rozwody prawosławne

Warszawa. (Tel. wł.). Głośną sprawą rozwodów prawosławnych, będącą przedmiotem śledztwa sądowego, zajął się Najwyższy Trybunał Administracyjny, z powodu skarg, wniesionych przez kwestjonujące ważność rozwodów żony. Najwyższy trybunał zawiadomił pełnomocnika żon, kwestjonujących ważność rozwodów prawosławnych adwokata Gburskiego, ażeby wezwał najwyższą instancję prawosławia w Polsce, Święty Synod, do złożenia wyjaśnień w sprawie procedury rozwodów udzielanych przez konsystorz. (w)

Zwiedzajcie Wystawę Książki Współczesnej

w Tow. Przyjaciół Nauk ul. Sew. Mielżyńskiego

otwarta do niedzieli włącznie od godziny 10—13

Wstęp bezpłatny

Wstęp bezpłatny

Retrospektywna Wystawa Pięknej Książki Polskiej

otwarta codziennie od godz. 10—16

w sobotę i niedzielę do godz. 14 w Muzeum Wielkopolskiem.

Wprawdzie powstrzymało się od głosowania 99 osób, ale był to przeważnie element pierwszoroczniacki, jeszcze słabo orientujący się zarówno w sytuacji, jak i w nazwiskach przywódców. Sytuacja jednak szybko się wyjaśniła i w miarę rozwoju dyskusji nad poprawkami do statutu, większość narodowa rosła w siłę tak, że niebawem nie zachodziła już potrzeba ściślejszego obliczania głosów. Szczególnie jaszkrawo uwydatniło się to przy wniosku komunistycznym, domagającym się usunięcia z nazwy stowarzyszenia „Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej” słowa „polskiej”, oraz skreślenia ze statutu paragrafu, który wyklucza możliwość przyjęcia Żydów i przechrztów.

Fantowanie b. więźniów brzeskich

Komornik zajął wszystkie ruchomości b. posła Dubois z tytułu opłat i kosztów sądowych

Warszawa (Tel. wł.) Komornik oddziału 17 sądu grodzkiego w Warszawie zgłosił się wczoraj do mieszkania żony odsiadującego więzienie b. posła Stanisława Dubois i zajął wszystkie ruchomości z tytułu opłat i kosztów sądowych, wynikających z procesu brzeskiego.

Komornik ustanowił termin 7-

dniowy, w którym zażądał wpłacenia na jego ręce sumy, przypadającej na Dubois. Jeżeli to nie nastąpi, ogłosi licytację. Zajęto wszystkie rzeczy, nawet firanki a również opieczętowano ruchomości należące do sublokatora. Spodziewane jest zajęcie ruchomości także i innych b. więźniów brzeskich. (w)

Sukces polskiej muzyki w Bukareszcie

Koncert z udziałem Karola Szymanowskiego zaszczycił swą obecnością król Karol — Entuzjastyczne przyjęcie wykonawców

Bukareszt (PAT). Wczoraj w wypełnionej szalenie wielkiej sali filharmonii bukareszteńskiej odbył się uroczysty koncert muzyki polskiej pod dyktando G. Fitełberga z udziałem Karola Szymanowskiego

Program obejmował IV symfonię i „Harnasie” Szymanowskiego, utwory Karłowicza i Moniuszki w wykonaniu orkiestry filharmonii bukareszteń-

skiej. Koncert zaszczycił swą obecnością król Karol rumuński. Poza tem obecni byli premier Duca, min. spr. zagr. Titulescu, min. oświaty korpus dyplomatyczny, elita świata kulturalnego i artystycznego.

Publiczność entuzjastycznie przyjęła obu muzyków polskich, zmuszając orkiestrę do bisowania mazura z „Hal-

Pociąg osobowy wpadł na wóz

Jedna osoba zabita, a cztery — ciężko ranne

Wilno (PAT). Wczoraj na linii kolejowej Lida — Wilno w pobliżu miejscowości Bastuny wydarzył się straszny wypadek:

Na furmankę, którą jechało kilku wieśniaków wpadł pociąg osobowy. Spłoszony koń poniósł wprost pod lo-

komotywę.

Czterech wieśniaków i wieśniaczki, wyskakując z wozu doznało ciężkich obrażeń, a powoźny Dziadowicz dostał się z wozem i koniem pod pociąg i zginął na miejscu. Rannych przewieziono do szpitala.

Wyniki wyborów w Hiszpanji

Paryż (Tel. wł.) Hiszpański minister spraw wewnętrznych ogłosił w sobotę rano oficjalny wynik wyborów.

Wybranych zostało: 78 radykałów, 14 konserwatywnych republikańców, 5 z akcji republikańskiej, jeden radykalny socjalista, 2 niezależnych radykalnych socjalistów, jeden z Unji Socjalistycznej Katalonji, jeden federalista, 23 członków katalońskiej lewicy,

27 członków ligi katalońskiej, 6 galicyjskich republikańców, 9 liberalnych demokratów, jeden postępowiec, 12 niezależnych republikańców, 27 socjalistów, 67 posłów akcji ludowej 80 agrariuszy, 11 baskijskich nacjonalistów, 11 monarchistów, 2 niezależnych, czyli razem 387 posłów.

W drugim głosowaniu wybranych zostanie 95 posłów.

Nowa fala prześladowań w Meksyku

Ograniczenie ilości duszpasterzy — Wydalanie biskupów — Zapowiedź represyj

Miasto Watykańskie (KAP). Do Rzymu nadchodzą ostatnio alarmujące wieści o wzmożonych prześladowaniach katolików w Meksyku, do czego pretekstem posłużyć miały meksykańskie jubileuszowe pielgrzymki do Rzymu.

Ponownie ograniczono liczbę księży uprawnionych do sprawowania duszpasterstwa i funkcji religijnych i to tak znacznie, że np. w stolicy Meksyku na 1 i pół miliona mieszkańców działać może tylko dziesięciu księży. Zamknięto sienne kolegium sióstr

Słowa Bożego, gdzie pobierało naukę zgórą 600 dzieci, przyczem aresztowano wszystkie kierujące tą szkołą siostry prócz przełożonej, która przebywa w Rzymie. Wydalono z granic państwa sufragana diecezji Morelia, ks. biskupa Martineza, a szerzy się pogłoski, że podobny los spotka wszystkich biskupów meksykańskich.

Pomimo tak silnych represyj odporność katolików meksykańskich i ich niezłomna wola pozostania wiernymi Kościołowi w niczem, jak świadczą nadchodzące raporty, nie osłabia.

Pierwszy ładunek alkoholu do Ameryki

London (PAT). Z Glasgowa wypłynął dziś pierwszy statek towarowy, od czasu zniesienia prohibicji, do St. Zjednoczonych z ładunkiem znanej szkockiej whisky. Na statku znajduje się 30.000 skrzyń whisky, zawierających 370.000 litrów. Ładunek ten przeznaczony jest specjalnie na święta Bożego Narodzenia.

Szkocja liczy, że z kontyngentu 20 milj. litrów alkoholu dopuszczalnego

do St. Zjd. w ciągu grudnia i stycznia, znaczna część przypadnie na nią, gdyż wyrabia najpopularniejszą w Ameryce whisky.

Z 78 destylarni szkockich, które z powodu kryzysu zostały w ciągu ostatnich 2 lat zamknięte, około połowa obecnie wznowiła swoją produkcję w nadziei na zbyt na rynkach amerykańskich.

poctowi spodziewają się, że sprawa uposażeń pracowników państwowych będzie dokonana w dniach najbliższych. Uposażenia będą zbliżone do uposażeń pracowników kolejowych i będą zawarte w ramach 16 grup. Rozpiętość uposażeń będzie się wahała między 1.000 zł, które pobierać będzie prezes dykcji, a 100 zł, które będzie pobierał pracownik pocztowy 16 kategorii.

Delegacja Zw. Kolejowców Polskich złożyła wczoraj ministrowi komunikacji memoriał w sprawie uposażeń służbowych. Memoriał ten zawiera postulaty, wykazujące ze strony projektu, obniżającego płace niższych kategorii pracowników kolejowych. (w)

Czas pracy i urlopy

Warszawa. (Tel. wł.). Dziennik Ustaw z 1 grudnia ogłosił rozporządzenie ministra opieki w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu oraz w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o urlopiach pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu. (w)

W kolejnictwie niema posad

Warszawa. (Tel. wł.). Ministerstwo komunikacji zawiadamia jeszcze raz, że obecnie wolnych stanowisk w przedsiębiorstwie polskich kolei państwowych niema i z tego powodu nadsyłane podania o posadę nie będą rozpatrywane. (w)

Nasi piłkarze w Berlinie

Berlin. (PAT.) Przybyła tu polska drużyna piłki nożnej w związku z niedzielnym spotkaniem z Niemcami. Na dworcu powitali przybyłych gości delegaci niemieckiego związku piłki nożnej z przewodniczącym dr. Linemannem i sekretarzem dr. Xandrym na czele. Ze strony polskiej przybyli delegat poselstwa R. P. w Berlinie, attaché wojskowy mjr. Szymański, konsul generalny dr. Gawroński i in.

Żydzi - komuniści

Warszawa. (Tel. wł.). Policja przeprowadziła rewizję w szpitalu żydowskim na Czystem. W salach znaleziono kilkaset kg bipuły komunistycznej. Aresztowano 45 osób z pośród personelu szpitala, między innymi 9 lekarzy, wśród nich dr. Landaua, Kobrynera, Melcaka i in.

Nawałnica w Turcji

Stambul. (PAT.) Burza o niezwykłej sile, która nawiedziła port Samsun poczyniła olbrzymie spustoszenia. Liczne domy są zupełnie zniszczone lub zalane wodą.

Część ludności bez dachu nad głową szuka schronienia w meczetach. Utoneło przeszło 20 łodzi rybackich. 20 osób utraciło życie. Co do losu 150 osób brak wszelkich wiadomości.

Wynagrodzenie architektów

Warszawa. (Tel. wł.). Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało okólnik obniżający normę wynagrodzeń dla architektów, określonych okólnikiem ministra robót publicznych z roku 1927, o 20 procent. (w)

ANTYKI

Dzieła sztuki i Dywany

JAN CZAJA

Warszawa Wawerska 3.
Kupno. Sprzedaż. Komis.

nr 6 576

Przepowiednia pogody na niedzielę:

Przy wzmagającym się mrozie w dalszy ciąg pogody, dość silny wiatr wschodni.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach oficjalnych w Warszawie 5,55—5,57 zł, w Gdańsku na Warszawie 5,58 zł.

Kurs marki niem. i guld. gđ. Bank Polski oddział w Poznaniu płaci 125 za 100 mk niem w dewizach 212,00 zł gotówka 211,00 zł, za 100 guld. gđ w dewizach 172,84 do 173,10 zł, gotówka 172,50 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 2. 12 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych poszukiwano przy dalszym braku materiału 5% pożyczek po 50% oraz 3% pożyczek bud. po 37%; natomiast — bez oddawców — poszukiwano 4% premj dol po 47% oraz 4% pożyczek inwestycyjną po 102.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano mniejszą ilość 4½% dol. listów zast. po 35 — w placeniu (przy kursie dol. 5,59%) zaś 4½% dol listy zast. w zlocie poszukiwano po 40% — bez oddawców; również poszukiwano — bez notowań — 4% listy zast. konwert. po 38,50%. W koń-

i my
niemy że baterje anodowe
Centra
gwarantują bezpieczny i czysty odbiór!

Pg 6060-C,478

cu obracano 4½% zlotowe listy zast. po 40 —
Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 78½.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 50% P.
4½% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5,59½ 35% P.

(Kurs w złotych)
4½% zlotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 40 — +
3% pożycz. budowl., serja I 37% P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcje)
Bank Polski I em. 78,75 P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 2. 12 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parwet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l 3. owies 500 g/l

Ceny transakcyjne
Żyto 975 tonn par Poznań 14,75
Pszenica 50 tonn npar Poznań 18,80
Owies 325 tonn par. Poznań 13,25

Ceny orientacyjne
Żyto 14,50—14,75

Uspokobienie spokojne 18,25—18,75

Pszenica 18,25—18,75

Uspokobienie spokojne 14,75—15,50

Jęczmień browarowy 13,25—13,50

Jęczmień 695—705 g/l 12,75—13,00

Jęczmień 675—685 g/l 13,25—13,50

Uspokobienie spokojne 13,00—13,25

Owies jednolity 20,75—21,00

Owies pastewny 30,00—32,00

Uspokobienie spokojne 10,25—10,75

Mąka żytnia 65% wł work 9,50—10,00

Uspokobienie spokojne 10,50—11,00

Mąka pszenna 65% wł work 40,00—41,00

Uspokobienie spokojne 35,00—37,00

Otręby żytnie 15,00—16,00

Otręby pszenne 14,50—15,50

Otręby pszenne (grube) 21,00—24,00

Rzepak zimowy 18,00—20,00

Gorzyczka 13,50—15,50

Wyka latowa 170,00—220,00

Peluszka 80,00—120,00

Groch Viktoria 90,00—110,00

Groch Folgera 21

Serafeta 19,50—20,50

Koniczyna czerwona 16,50—17,00

Koniczyna biała 18,00—20,00

Koniczyna żółta odłuższona 23,00—25,50

Ziemiaki fabr za kil. % 53,00—57,00

Makuch In any

Makuch rzepakowy

Makuch słonecznikowy

Srut Sola

Mak niebieski

Ogólne uspokobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 640 tonn, pszenicy 120 tonn, owsa 60 tonn, otręb żytnich 15 tonn, mąki żytniej 15 tonn, mąki pszennej 10 tonn, mąki ziemniaczanej 10 tonn, ziemniaków fabrycznych 195 tonn.

Uwagi: 1. Pod owsem jednolitym uważa się owies, zawierający zanieczyszczenie do 3%.

2. Pod owsem pastewnym uważa się owies zawierający zanieczyszczenie do 3%.

Wizyta Litwinowa w Rzymie

Znamienny artykuł w „Giornale d'Italia” p. t. „Włochy a Rosja

Rzym (PAT). „Giornale d'Italia” zamieszcza artykuł redaktora Gaydy p. t.: „Włochy a Rosja” na temat przyjazdu Litwinowa do Rzymu.

Podkreślając stałość dobrych stosunków między Moskwą a Rzymem, publicysta stwierdza, iż hipotezy na temat rozmów rzymskich, ogłaszane przez prasę, są wytworem fantazji. Wizyta ta jest rzeczą naturalną, acz-

kolwiek wyniki mogą mieć znaczenie praktyczne. Chwila obecna wymaga współpracy czynników odpowiedzialnych, do których należą Sowjety.

„Włochy w całej pełni — konkluduje — uznają ciężar gatunkowy i polityczny Rosji, to też przyjazd Litwinowa do Rzymu wniesie cenny element do pracy nad pokojem.”

Masowe samosądy nad murzynami

Paniczna ucieczka czarnoskórych z północno-wschodnich stanów Ameryki nad Atlantykiem

London (PAT). Fala linczów w Ameryce wywołuje, jak donoszą dzienniki angielskie, popłoch wśród murzynów. Uciekają oni tłumnie z mniejszych miast, gdzie nie posiadają dostatecznej ochrony ze strony władz miejscowych.

Z miasteczka Princesse Anne w stanie Maryland, gdzie przed paru dniami wydarzył się fakt, zlinczowania murzyna w liczbie 300 uciekli w dniu wczorajszym, gdy miejscowi farmerzy wykopali ciało zlinczowanego

murzyna, odcięli głowę i posłali ją jako prezent gubernatorowi stanu Maryland, protestując przeciwko aresztowaniu czterech osób, podejrzanych o udział w linczu.

Według doniesień dzienników, sytuacja murzynów, zwłaszcza w niektórych stanach, jest straszna. Na drogach spotyka się całe karawany murzynów, uciekających ze stanów północno-wschodnich do wielkich ośrodków miejskich nad Atlantykiem.

Pokłosie wyborcze w Bydgoszczy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Przegrupowanie sił. Głosowanie w d. 26 listopada wykazało w Bydgoszczy zupełny zanik wpływów ugrupowań socjalistycznych. P. P. S. i Socjaliści Niezależni mieli dotychczas w radzie miejskiej w dwóch grupach 10 swoich przedstawicieli. Obecnie nie będą mieli żadnego, a 1808 głosów zdobytych przez wystawione w 5 okręgach listy pepecowskie, świadczy, że socja-

czy Ch. D. i N. P. R. zdobył 16.029 głosów. Straconymi przez powyższe ugrupowania mandatami podzielili się: Oboz Narodowy i „sanacja”.

Ogłoszenie wyniku wyborów. W czwartek komisja wyborcza na m. Bydgoszcz opublikowała urzędowymi plakatami wynik niedzielnych wyborów do rady miejskiej. Skład jej jest taki, jak już podaliśmy. Wiek no-

Pierwszorządnie zaprowadzona
Kancelaria adwokacka
na Pomorzu do odstąpienia. Oferty, zapytania Zielonacka, Inowrocław, Szkoła powszechna.
nr 20 612

TAPIOKĘ WYBOROWA
Heudebert S. A. Paris
drobną i grubą ng 6934
w dowolnych ilościach sprowadzając
Przedst. „ARTMED”, Warszawa, Leszno 30.

przedniego zamiaru i odda budżet dopiero pod obrady nowych radnych. To stanowisko uznać należy za jedyne słuszne, bowiem skład wybranej w niedzielę rady miejskiej jest prawie w 3/4 nowy i wobec tego dotychczasowa rada miejska niewątpliwie nie zgodziłaby się u schyłku swojej ka-

conajmniej lat 14 W najbliższym czasie ministerstwo oświaty wyda programy nauczania dla wszystkich rodzajów szkół zawodowych. (w)

Z Uniwersytetu warszawskiego

Warszawa (Tel. wł.) Pomimo że wszystkie kola naukowe są już otwarte, koło medyków na uniwersytecie nie otrzymało jeszcze zezwolenia na otwarcie.

Wczoraj otwarto bufet Bratniej Pomocy. Podobno eksmisja Bratniej Pomocy studentów uniwersytetu ma być odroczone do końca roku szkolnego. (w)

zastąpi słońce
w dni pochmurne

naświetlony promieniami ultrafioletkowymi
krem ULTRA SOL dla lustra
Tg 613

dencji narzucać budżetu nowemu kompletowi.

Bezpodstawne pogłoski. Rozeszły się po mieście pogłoski, jakoby kilku radnych „jedyńki”, którzy przy wyborach zwyciężyli czołowych kandydatów „sanacyjnych”, miało być „post factum” podanych egzaminowi, czy dostatecznie znają język polski w słowie i piśmie. Gdyby nie zdali egzaminu, mieliby ustąpić zdobytych stanowisk zdystansowanym męnerom „sanacji”.

Pogłoski te były bezpodstawne, bowiem regulamin wyborczy przewiduje możliwość egzaminu tylko dla kan-

GWIAZDA TELEFUNKEN
NA LAMPIE KATODOWEJ
TO GWARANCJA IDEALNEGO ODBIORU

RADJO TELEFUNKEN
Tg 622

Nowe modele broni

Zurich. (PAT.) Na poligonie artyleryjskim w Thun demonstrowano przed komisją parlamentarną nowe modele broni, które mają być wprowadzone w armii szwajcarskiej. Są to armaty dla piechoty kalibru 4,7 cm., nadające się specjalnie do niszczenia czołgów i gniazd karabinów maszynowych, dalej łatwo przenośne miotacze min o zasięgu 2000 m. oraz nowy lekki karabin maszynowy, nadający się specjalnie do obrony przeciwlotniczej. Poza tem demonstrowane były nowe modele armat 10,5 cm. firmy szwedzkiej Boforsa i francuskiej Schneider-Creusot. Próby wypadły nader pomysłnie, wykazując wielką wartość nowych rodzajów broni.

W cierpieniach hemoroidalnych

czopki hemoroidalne „Anusol Goedecke” były zawsze skuteczne. Od przeszło 30 lat lekarze na całym świecie zalecają „Anusol” i niezliczone są wypadki, gdy środek ten okazał się ratunkiem dla chorych którzy już zwątpili w skuteczność leków.

Anusol przynosi natychmiast upragnioną ulgę i bardzo szybko usuwa częstokroć straszliwe cierpienia hemoroidalne. Stosowanie czopków „Anusol” jest łatwe higieniczne, nie kosztowne i nie krępujące przy pracy. Należy żądać w aptekach wyraźnie „Anusol Suppositorien Goedecke” w ciemno-czerwonym pudełku z plombą.

Obecnie również w pudełkach po 6 sztuk cenie zł 4.— Tg 532

ORYGINALNY **THERMOS**

DELIKAN JEDYNY KRAJOWY Z GWARANCJĄ

KRZYSZTOF BRUN I SYN
ng 6 580

Powagi naukowe stwierdziły, że zalecany przy chorobach płuc i duszniczy sok czosnku łagodzi najbardziej uporczywy kaszel nawet wówczas, gdy inne środki zawiodły; zmniejsza wydzielanie się śległy i ułatwia wykrztuszenie, umożliwiając choremu spokojny sen. Wkrótce po rozpoczęciu kuracji czosnkowej następuje przypływ energii, dobrego samopoczucia i powraca zdolność do pracy. Oryginalny z marką F. F. wyrobu Apteki Mazowieckiej Doktora Sklepińskiego, Warszawa, Mazowiecka 10. Broszury i kuracji czosnkowej wysyła bezpłatnie i informacyjnie w Poznaniu udziela Apteka „Pod Białym Orłem” K. Skarżyńskiego, Stary Rynek 41 Tg 617

FOSFATYNA FALIERA
IDEALNY POKARM DZIECKA

DA TWEMU DZIECKU SIŁĘ i ZDROWIE

WARSZAWA, GRZYBOWSKA 88.

Tg 524

Dobór najszlachetniejszych surowców, najwyższa organizacja techniczna składają się na niezrównaną jakość gilz „PRIMA AIDA” — 150 szt. za 35 gr.

wych radnych waha się od lat 31—71.

Najmłodszy w radzie jest przedstawiciel listy niemieckiej, redaktor „Deutsche Rundschau” Arno Ströse; najstarszy przedstawiciel Obozu Narodowego, długoletni radny i znany działacz wśród właścicieli domów, p. Djonizy Martini. Większość radnych jest w wieku od lat 33—50.

Termin ewentualnych protestów upływa w ciągu najbliższych 7 dni. Jak dowiadujemy się, rzucano projekty wystąpienia z protestami w grupie „sanacyjnej”, nie zdołano jednak znaleźć do nich dostatecznych podstaw prawnych.

Kiedy nowa rada rozpocznie urzędowanie? Wobec tego, że nowa ustawa samorządowa nie przewiduje specjalnych terminów zwołania nowo wybranych rad miejskich i nie znosi istniejących w dotychczasowej ordynacji miejskiej w tym względzie zasad, spodziewać się należy, że nowo wybrana rada miejska m. Bydgoszczy rozpocznie swe urzędowanie z początkiem nowego roku.

Jak wiadomo, magistrat miesiąc temu wystąpił do starej rady z zapytaniem, czy nie uważałaby za stosowne zająć się uchwaleniem budżetu na rok 1934/35. Obecnie zdaje się magistrat odstąpił od swego po-

dydatów na radnych przed ostatecznym ustaleniem list kandydackich, natomiast nie daje prawa egzaminowania już wybranych radnych. Podobne pogłoski mogły mieć chyba źródło w pobożnych życzeniach zawodzionych leaderów „jedyńki”.

Wybory w północnej Irlandji

Belfast. (PAT.) Wybory do ciał ustawodawczych w północnej Irlandji zakończyły się zwycięstwem partii unijonistycznej, która już od 12 i pół lat znajduje się u władzy. Na ogólną liczbę 52 mandatów w Izbie Gmin północnej Irlandji unijonisci zyskali 33 mandaty, czyli absolutną większość, nacjonalisci 9, niezależni 2. Labour Party 2. Wybrany został również 1 republikanin i 1 kandydat z listy de Valery, a mianowicie sam de Valera, który zdobył olbrzymią większość głosów w okręgu Southdown. Wszyscy ministrowie rządu północnej Irlandji zostali ponownie wybrani.

Szkoły zawodowe

Warszawa. (Tel. wł.). Minister oświaty wydał nowe rozporządzenie, regulujące ustrój szkolnictwa zawodowego. Rozporządzenie wprowadza zasadnicze innowacje w dziedzinie oświaty zawodowej, zmierzające do wykształcenia kwalifikowanych pracowników w czterech podstawowych grupach: przemysłowej, handlowej, rolniczej i gospodarczej.

Wprowadzonych będzie 28 rodzajów szkół zawodowych, jak górniczych, metalowych, drzewnych itd. Szkoły dzielą się na niższe gimnazja i licea. Dostęp do gimnazjów będą mieli kandydaci tylko z ukończoną szkołą powszechną, a do liceów kandydaci z wykształceniem gimnazjalnym. Do gimnazjów będą przyjmowani uczniowie

lści stracili w Bydgoszczy zupełnie grunt pod nogami.

Ilość głosów niemieckich (6.813) w zestawieniu z wyborami radzieckimi r. 1929, gdy Niemcy zbrali na swą listę 6.933 głosy, wskazuje, że element niemiecki jest w dalszym ciągu w Bydgoszczy silny. Zdobyte tylko 2 mandaty nie jest dowodem osłabienia Niemców, lecz wynikiem podziału miasta na okręgi.

Oslabiony wyszedł również z wyborów niedzielnych blok Ch. D. i N. P. R.

ZDROWIA czekolada do gotowania
A. PIASECKI S. A.
ng 6313

Miał on dotychczas 24 mandaty, a obecnie wprowadza do rady miejskiej 18 swoich przedstawicieli. Nawet liczba ogólna zdobytych głosów (15.353) wykazuje w porównaniu z wyborami do poprzedniej rady miejskiej pewien spadek, bowiem w r. 1929 blok wybor-

Przeciw katarowi drziata

Forman

ZADAĆ W APTEKACH i SKŁ. AP. WYTW. ODŁ. C. S. A. INOW.

W kraju i w świecie

Niejasności

Obecne nawiązanie rozmów i rokowań polsko-niemieckich o zabarwieniu pojednawczym ma niewątpliwie tę stronę dodatnią, że wprowadza przynajmniej na czas ich trwania poprawność i spokój we wzajemne stosunki, co zawsze jest pożądane, ale wlecze też z sobą sporą smugę niejasności, trochę dwuznaczników i tajemniczości, szereg oddziaływań na boki, co wszystko razem składa się na niezgorzszy woreczek judaszowy, przywieszony do tego nagle zjawiającego się na politycznym widnokręgu europejskim drutu Berlin—Warszawa.

Nie od rzeczy będzie rozejrzeć się w tych ciemniejszych stronach niezbyt wogóle jasnej sprawy.

1. Niemcy skwapliwie zapewniają, że to Polska poczyniła pierwsze kroki w sprawie zbliżenia. Po rozmowie kanclerza Hitlera z posłem Rzplitej p. Lipskim d. 15 listopada, półurzędowe berlińskie Biuro Conti wtrąciło w objaśnienie tego zdarzenia uwagę, że stało się to z inicjatywy polskiej, choć było to zgola nieprawdopodobne, bo bezpośrednie rokowania z państwami zapowiedział kanclerz Hitler odrazu po wyjściu Niemiec 14 października r. b. z Genewy. Po rozmowie zaś p. ministra spr. wojsk. Piłsudskiego z posłem Rzeszy p. von Moltke 27 listopada główne pismo kanclerza („Voelk. Beob.“ 333) doniosło o tem w ten sposób, że p. Lipski w czasie swych odwiedzin złożył kanclerzowi Hitlerowi pozdrowienia p. min. Piłsudskiego, więc p. von Moltke jawił się, by złożyć podziękowania i wzajemne pozdrowienia. Małostkowa dosyć zabiegliwość w Berlinie w kierunku uwładnienia, że to Polska się zwraca, jest właśnie przez tę staranność uderzająca.

2. Pojednawczość ze strony Niemiec przejawia się, jeśli mowa o czemś istotnym i uchwytym, w mierze raczej nikłej. Samo bowiem oświadczenie o nieuciekaniu się do siły nie wnosi niczego nowego do istniejących już i prawnie mocniejszych zobowiązań Niemiec z Locarno i z paktu Kellogga. A o zaniechaniu roszczeń do naszego obszaru giucho, co tembardziej razi, że kanclerz Hitler we wszystkich swych mowach do ostatniej chwili poruszał sprawę Pomorza jako wymagającą innego załatwienia, a wiele pism niemieckich nawet w objaśnieniach "obecných oświadczeń" zaznaczało wręcz, że nie pociąga to za sobą wyrzeczenia się żądań zmiany granicy niemiecko-polskiej. Takie pojednanie niedaleko wiedzy i nie na długo go starczy.

3. Najdobitniej podkreśla się w Berlinie, jako główną cechę nawiązania polsko-niemieckiego, t. zw. usamodzielnienie się Polski od strony Francji. W Warszawie się tych bałamuctw nie rozprasza. Więc głośno o tem w Paryżu i wszędzie, przyczem zaznacza się poprostu, że ambasador Francji w Warszawie powiadomiony był w sposób istotny dopiero nazajutrz po oświadczeniach z 15 listopada. Stwarzanie takich nastrojów i wrażeń, jakby kiwnięcie palcem w Berlinie wystarczyło, by Polska wychodziła z prawiłowego trybu działania sojuszu francusko-polskiego, który wprowadził stałą styczność, jest oczywiście niedorzeczne i szkodliwe. Tembardziej zaś to wygląda naiwnie, że jednocześnie w Paryżu postępuje się Berlinem nieuchwytym pojednaniem polsko-niemieckim wyłącznie jako odskocznią do bezpośrednich rokowań niemiecko-francuskich. Załatwianie zaś spraw z Niemcami przez Francję bez Polski mogłoby mieć następstwa chyba niemniejsze niż załatwianie przez Polskę bez Francji.

4. Zupełnie niema śladu, wśród rozmów z Niemcami, styczności naszej z sąsiadami z Małej Ententy, z którymi związani jesteśmy nie tylko umowami sojuszu lub przyjaźni, ale przede wszystkim stałą obroną wspólnego stanowiska w podstawowych sprawach Europy powojennej. O tem choćby w Pradze bardzo głośno. Zrywianie styczności przez jednych uprawnia do tego samego i innych, a jeszcze wiadomo, kiedy i komu wyjdzie to dotkliwiej na złość.

5. Przypłatały się do nawiązań niemiecko-polskich pogłoski o wspólnych rzekomo widokach czy zamysłach w stronę Rosji. Zrodziły się one z rozgłoszonych i nigdy nie zaniechanych obwieszczeń obozu Hitlera o pochodzie Niemiec dzisiejszych po przestrzeń na wschodzie. Pogłoski te nie tylko miały w związku z rozmowami niemiecko-polskimi odgłos w Paryżu, ale także oblekały się w uchwytne kształty w

dziwacznych wynurzeniach lorda Rothermera w Londynie. Wszelkie zaś utrzymywanie jakiegokolwiek tajemniczej niejasności w tym względzie oddziaływa oczywiście ujemnie na zmułną i cenną budowę naszych uspokojonych stosunków z Rosją.

STANISŁAW STROŃSKI.

Po wyborach w Hiszpanji

Wyniki wyborów w Hiszpanji dały następujące ugrupowanie obozów: prawica otrzymała 149 mandatów poselskich, centrum 101, lewica 57 mandatów. Przesunięcie na prawo zaakcentowane zostało dobitnie, jasno i bez wątpliwości.

Wybory obecne dowiodły, że większość wyborców hiszpańskich nie zgadza się z polityką dotychczasową, nie aprobuje nastawienia antireligijnego i socjalistycznego. Zwycięstwo swoje zawdzięcza prawica akcji partji katolickiej, t. zw. Accion popolare, partji agrarnej (wielka własność), w niektórych prowincjach partji monarchistycznej oraz ugrupowaniom, słabym zresztą, dawnych zwolenników dyktatury. Główną siłą, która przeważała szalę zwycięstwa na rzecz prawicy, były kobiety, głosujące po raz pierwszy w dziejach Hiszpanji. Wyborczyńnie rekrutowały się jednak w większości z pośród mieszczaństwa i klas wyższych, robotnice np. i chłopki przeważnie nie brały udziału w głosowaniu.

Byłoby jednak błędem wyciągać z wyników głosowania wnioski przedwczesne o odsunięciu się większości wyborców od republiki i o zwrocie na korzyść monarchji. Przywódca bloku prawicy, prof. Gil Robles, oświadczył, iż powrót do monarchji byłby zapoczątkowaniem w Hiszpanji okresu wojny domowej; program bloku ogranicza się do żądań zaprzestania polityki antireligijnej, socjalistycznej oraz do żądania rozbudowy gospodarki w duchu solidarności i zgody społecznej.

Dalej znów oznacza wynik wyborów ostateczny rozłam w łonie bloku republikańsko-socjalistycznego i wskazuje na organiczną słabość i rozproszkowanie republikańskich partji tak lewicowych jak i prawicowych. Najsilniejsza z tych partji, republikanie radykali, poniosła największe straty. Zdziesiątkowana została przy wyborach partja socjalistyczna; to samo jednak spotkało partję konserwatywnych republikanów pod wodzą Maury.

Definitywnym rezultatem wyborów jest wreszcie wycofanie socjalistów z rządu. Blok socjalistyczny, który liczył w konstytuancie 120 posłów,

Wzamian za te wszystkie niejasności mogą się niektórzy, a wśród nich przede wszystkim co najmniej, rozkoszować t. zw. samodzielnością. Ta zaś samodzielność nie jest wogóle dzisiaj, a zresztą nie była i dawniej, z tego świata w stosunkach międzynarodowych i kończy się nieraz t. zw. odosobnieniem. Dlatego w takich grach niejasności łatwo może nie starczyć skórkę za wyprawę.

otrzymał teraz wszystkiego 33 mandaty w nowym parlamencie i nawet w połączeniu z lewicą republikańską nie będzie już mógł wywierać wpływu na skład rządu. Większość natomiast stanowią socjaliści w stolicy Madrycie, gdzie na ogólną liczbę 17 mandatów zdobyli dla siebie 11, a prawicy dostało się tylko sześć. Podczas wyborów okazało się, iż znaczna część robotników znajduje się poza sferą wpływów partji socjalistycznej i sympatyzuje z syndykalistami lub komunistami. Stąd wynika osłabienie wpływów partji socjalistycznej i przegrana jej przy wyborach.

Wybory dały Hiszpanji nowy parlament, który na dłuższy okres czasu utrwalił oblicze polityczne kraju. Nagół w kołach politycznych francuskich np. oceniają sytuację w Hiszpanji jako ustabilizowaną. „Temps” sądzi, że Hiszpanja, która obok Polski, jest jedynym w Europie krajem wykazującym duży przyrost ludności, ma przed sobą wielkie perspektywy rozwoju i może spoglądać z ufnością w przyszłość.

E. R.

ng 6671/2 „PRECIZYJNY”

Złoty jubileusz radcy Ludwika Cichowicza

Rzadki jubileusz 50-lecia pracy w zawodzie adwokackim obchodzi zasłużony obywatel naszego miasta, wybitny prawnik, adwokat i notariusz radca Ludwik Cichowicz.

P. Ludwik Cichowicz urodził się dn. 6 września 1857 r. w Pszczewie w powiecie międzyrzeckim. Studja prawnicze odbył w Lipsku. Biorąc żywy udział w życiu polskiej młodzieży, zyskał ogólne uznanie kolegów, którym przewodził jako prezes Polskiego Tow. Akademickiego. Następnie słuchał prawa na uniwersytecie wrocławskim, a studja zakończył w Berlinie w roku 1878 egzaminem referendarjuszowskim. Po odbyciu praktyki sądowej w okręgu pruskiego sądu apelacyjnego w Poznaniu mianowany został referendarjuszem; w październiku 1883 r. zdał egzamin asesorski, a w dniu 27 listopada tegoż roku złożył przysięgę adwokacką. Notariuszem został mianowany w r. 1893.

P. radca Cichowicz stale brał czyn-

ny udział w życiu zawodowym. Przez długie lata przed wojną był członkiem wydziału Izby Adwokackiej w Poznaniu, a z chwilą odrodzenia państwa polskiego wybrano go prezesem wydziału, które to czynności sprawował aż do roku 1926.

Działalność jubilata nie ograniczała się tylko do spraw samorządu adwokackiego. W latach 1918 i 1919 brał żywy udział w pracach nad stworzeniem sądownictwa polskiego w byłej dzielnicy pruskiej. W komisji kodyfikacyjnej pracował p. radca Cichowicz od początku jej istnienia jako jeden z wiceprezydentów. Dzięki długoletniemu doświadczeniu, opartemu na głębokiej wiedzy prawniczej i znajomości ustaw oraz orzecznictwa sądowego, p. radca Cichowicz zabierał głos we wszystkich sprawach sekcji prawa cywilnego, której był wybitnym członkiem. Zabierał również głos w obradach komisji kodyfikacyjnej nad pierwszym projektem polskiego prawa małżeńskiego, wniesionym swego czasu przez profesora Władysława Leopolda Jaworskiego i brał czynny udział w pracach nad ustawami międzydzielnicowymi i nad międzynarodowym prawem prywatnym. W aktualnych kwestjach prawnych p. radca Cichowicz stale zabierał głos i umieszczał artykuły oraz uwagi do orzeczeń sądowych w różnych czasopiśmie, m. i. w „Przeładzie Administracyjnym”, „Ruchu Prawniczym”, „Zeitschrift für Ostrecht” i t. d.

Na szczególne podkreślenie zasługują tu również długie lata pracy p. radcy Cichowicza z małżonką śp. Heleną z Robińskich i córką Wiesławą nad utworzeniem Muzeum Ludoznawczego w Poznaniu. Zbiory ludoznawcze, powstałe z inicjatywy śp. Heleny

po kilka karmelków piersiowych „z 3-ma jodłami” uchroni niezawodnie od przeziębienia, kaszlu i chrypy.

Torebka 60 gr.

KARMEŁKI PIERSIOWE Z 3-ma JODŁAMI

Tg 612

Cichowiczowej, należą dziś do najciekawszych działów Muzeum Wielkopolskiego.

W roku 1926 ciężka choroba zniewoliła Jubilata do wycofania się z życia społecznego. Za poradą lekarzy p. radca Cichowicz złożył urząd prezesa wydziału Izby Adwokackiej i wystąpił z komisji kodyfikacyjnej. Nie przestał jednak służyć głęboką swą wiedzą przy dalszym tworzeniu rodzimego polskiego ustawodawstwa.

P. Ludwik Cichowicz jest wzorem obywatela i adwokata. Gruntowna wiedza prawnicza, niezwykła sumienność w opracowaniu powierzonych Mu spraw, doświadczenie kilkudziesięcioletnie i nieskazitelność charakteru wynoszą go na czoło adwokatury wielkopolskiej. Życiem swem i pracą dał przykład, jakim adwokat być powinien, jeśli ma zasłużyć na miano obrońcy sprawiedliwości, i jakim adwokat być może, gdy wielki talent obrończy łączy z sumiennością i pracowitością.

27 listopada r. b. minęło 50 lat od złożenia przez p. Ludwika Cichowicza przysięgi, że sumiennie i zgodnie z przepisami prawa obowiązki zawodu adwokackiego spełniać będzie, że honoru i godności stanu adwokackiego zawsze strzec będzie, że przeciw dobremu obyczajom nigdy działać nie będzie.

Jubilat przez pół wieku zawsze był przysiędze wierny.

W dniu złotego jubileuszu Jego pracy zawodowej, zarówno stan adwokacki jak i całe obywatelstwo naszego miasta jest z Niego dumne i życzy Mu dalszych długich lat owocnej działalności.

Nowe masowe licytacje

Z Wilna donoszą, że Wileński Bank Ziemski wystawił na licytację 600 majątków ziemskich. Licytacje odbędą się w pierwszych dniach grudnia. W ciągu roku bieżącego z polecenia tego Banku i instytucji pokrewnych zlicytowano już około tysiąca majątków ziemskich w województwach północno-wschodnich.

Ludzie, cierpiący na zaparcie stolca i połączone z tem przekrwienie organów podbrzusza, uderzenia krwi do głowy, bóle głowy i bicie serca, jak również cierpienia błony śluzowej kiszek, rozpadliny odbytu, hemoroidy i fistyły, piją po ćwierć szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa** zrana i wieczorem. Tg 619.

Nowy samolot polski

Warszawa (Tel. wł.) Na dzisiaj w południe na lotnisku przy ul. Topolowej zapowiedziano pokaz nowego samolotu polskiego turystycznego, posiadającego zalety, stanowiące w konstrukcjach samolotów rewelację. Mianowicie samolot wyklucza możliwość wpadnięcia w korkociąg. Konstrukctorem jest pilot rezerwy, student politechniki Władysław Kozłowski, z którym współpracował drugi pilot, również student politechniki, Ludwik Antoniewicz. Samolot kosztuje 4.500 zł.

Tg 6 029-70,170

Zwrot przeciwko polityce finansowej Roosevelta

(Korespondencja własna).

Nowy Jork, w listopadzie.

Ustąpienie doradcy finansowego Roosevelta, Sprague'a, opozycja finansisty amerykańskiego Warburga i zdecydowana propaganda podjęta przeciwko Rooseveltowi przez związki weteranów i organizacje gospodarcze — wszystko to świadczy o pewnym przełomie, który powoli, lecz stopniowo i systematycznie zaczyna się dokonywać w psychice mas obywateli Stanów Zjednoczonych.

Ustąpienie Sprague'a odbyło się w okolicznościach niezwykle dramatycznych. W obszernym piśmie, skierowanym do Roosevelta, finansista nadaje wyraz swemu najgłębszemu zaniepokojeniu i rozczarowaniu wobec polityki pieniężnej rządu. W liście swym nie cofną się Sprague przed kategorię stwierdzeniem, że polityka ta niszczy zupełnie kredyt, a zapowiedziane sukcesy w związku z akcją żywności okazały się złudzeniem. „Pod wpływem tych nastrojów — oświadcza w końcu swego listu Sprague — żyję dzisiaj nie tylko ja, ale i kolia finansowe i gospodarcze. Nastrojów tych sfer, z którymi pozostawałem w najbliższym kontakcie, określić można jako wprost rewolucyjny”.

Na tle tych wystąpień tworzy się zupełnie zdecydowany front przeciwko dalszemu eksperymentom inflacyjnym, a pierwszym sygnałem niebezpieczeństwa grożącego z tej strony Roosevelta jest zupełne fiasco dotychczasowej jego akcji w zakresie konwersji całego szeregu t. zw. pożyczek wolnościowych.

Według oficjalnych danych urzędu skarbu dotychczas zgłoszono do konwersji 1.368.000.000 dolarów, podczas gdy cała suma, która winna być skonwertowana, wynosi około 2 miljardy. Wynika stąd, że pomimo najenergicz-

niejszej propagandy za konwersją pożyczek zgłosili się posiadacze 3/4 całej sumy. Mianowanie nowego dyktatora walutowego w osobie Freda Kent świadczy o tem, że kierownictwo sprawami walutowymi po części wysunęło się Rooseveltowi z rąk. Drakońskie represje w sprawie zakupu zagranicznych papierów przez amerykańskie instytucje finansowe zwiększyły wydatnie opór banków przeciwko Rooseveltowi, który od początku swej akcji odbudowy gospodarczej szczególnie ostro zwalczany był przez banki amerykańskie.

Pomimo tych zakazów amerykańskie instytucje finansowe znajdują cały szereg środków i sposobów na zakup papierów zagranicznych i jest publiczną tajemnicą, że odpływ złota z Ameryki w mniej lub więcej ukrytej formie trwa w dalszym ciągu. Powstały nawet specjalne konsorcja i syndykaty, które przy pomocy różnych, czasem przez prawo zakazanych manipulacji potęgują odpływ złota do Europy. Z drugiej strony Roosevelt inicjuje obecnie politykę „ostrego” kursu na odcinku handlu zagranicznego. W tym celu utworzona już została specjalna komisja pod przewodnictwem podsekretarza stanu Philipsa, która to komisja kontrolować będzie wszystkie poczynania i zarządzenia w dziedzinie handlu zagranicznego.

Całokształt tych zarządzeń, niejednokrotnie krzyżujących się ze sobą, świadczy o coraz większych trudnościach, jakie zaczynają się piętrzyć przed Rooseveltem. Deklaracja Sprague'a i akcja Warburga są to pierwsze sygnały alarmowe, przy pomocy których niezależna opinia Stanów Zjednoczonych stara się zawrócić Roosevelta z pełnej niebezpieczeństw drogi.

Em.

Krakowski „Głos Narodu” po stronie „sanacji”

Chrześcijańsko - demokratyczny krakowski „Głos Narodu”, który przed wojną, w jej toku i po wojnie szedł dotąd po linii politycznej, zbliżonej do stanowiska obozu narodowego, przychylił się obecnie ku „sanacji” pod wpływem głównego właściciela p. St. Burtana. W wyborach samorządowych stanął „Głos Narodu” na gruncie wspólnej listy ze „sanacją”.

Stało się to wbrew uchwale rady naczelnej Stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji i wbrew silnej postawie politycznej prezesa stronnictwa senatora Korfańskiego. Na polityczne załamanie „Głosu Narodu” zanosilo się już od pewnego czasu w związku z trudnościami finansowymi tego wydawnictwa. To, co się stało, jest objawem smutnym ze względu na przeszłość tego pisma.

Nadzwyczajne walne zebranie Bratniej Pomocy U. P.

Dnia 28. ub. m. w auli uniwersyteckiej odbyło się nadzwyczajne zebranie „Bratniej Pomocy” uniwersytetu poznańskiego w sprawie dostosowania statutu towarzystwa do wymogów nowych przepisów. Zebranie zaszczycił swą obecnością J. M. p. rektor Runge i p. dziekan Paweł Gantkowski, kurator organizacji.

Posiedzenie zagalął prezes p. Marjan Pukacki. Na przewodniczącego walnego zebrania powołano jednogłośnie p. Jana Wyganowskiego, prezesa Koła Prawników i Ekonomistów.

Po uchwaleniu porządku obrad wiceprezes „Bratniej Pomocy” p. Jan Terlecki przystąpił do referowania statutu. Po jego uchwaleniu przyjęto przedstawioną przez p. Terleckiego ordynację wyborczą.

W trakcie uchwalania statutu przedstawiciel „sanacyjnego” Związku Młodzieży Demokratycznej zażądał skreślenia paragrafu, wyłączonego z towarzystwa Żydów. Wystąpienie to spotkało się z bardzo ostrą reakcją sali; wniosek, domagający się usunięcia tego paragrafu, znalazł aprobatę jedynie kilku zgromadzonych. W tej kwestji przemawiali pp. St. Czapiewski, W. Keller, J. Makowski.

W wolnych głosach zajęto się kwestją listu, jaki wystosowały dwie „sanacyjne” organizacje: „Legion Młodych” i „Myśl Mocarstwowa” do zarządu „Bratniej Pomocy”. Pismo to obejmuje oświadczenie wspomnianych grup w sprawie wstrzymania się ich od udziału w walnym zebraniu. Na wniosek p. Jana Terleckiego nad oświadczeniem tem, ujętym w wysoce niewłaściwą formę, pełnem bezzasadnych zarzutów, przeszło walne zebranie do porządku.

Następnie na wniosek p. prezesa Pukackiego uchwalono podziękowanie J. M. rektorowi Rungemu i dziekanowi Gantkowskiemu za przybycie na walne zebranie.

Po doskonałym przemówieniu prezesa Młodzieży Wszepolskiej p. Witolda Grotta zabrał głos J. M. p. rektor, podnosząc wielki dorobek pracy „Bratniej Pomocy” i rzetelny wysiłek obecnie urzędującego zarządu.

Zamykając zebranie, przewodniczący p. Wyganowski podziękował J. M. rektorowi prof. Rungemu za gorące słowa uznania, skierowane pod adresem całej młodzieży akademickiej i zarządu Bratniej Pomocy U. P.

Z walnego zebrania Tow. Uczest. Powstania Wielkopolskiego

Nadzwyczajne walne zebranie Tow. Uczestników Powstania Wlkp. 1918/19 im. Ig. Paderewskiego dzielnica III. Zamek, które przed miesiącem święciło 10-lecie swego istnienia, zagalął prezes St. J. Koch, witając władze Związku w osobie prezesa, senatora dr. Czesława Meissnera, delegata z bratniego Towarzystwa Łazarz-Górczyn wiceprezesa Świętka, prasę i gości.

Po odczytaniu protokołu oraz komunikatów Towarzystwa przystąpiono do wyboru przewodniczącego i sekretarza zebrania. Wybrano jednogłośnie przewodniczącym prezesa Związku dr. Meissnera a sekretarzem dh. Bolesława Poradzewskiego. Obszerne sprawozdanie składał prezes p. Koch, podkreślając żywą i na wysokim poziomie działalność Towarzystwa. Zaznaczyć należy, że Towarzystwo z inicjatywy prezesa Kocha ufundowało tablicę pamiątkową poległym i zmarłym Powstańcom, której poświęcenie odbyło się w dzień uroczystości 10-lecia To-

warzystwa w parafii św. Marcina Również w święto zmarłych dnia 1 listopada Towarzystwo zorganizowało pochód wszystkich organizacji na cmentarz farny do Krzyża Pamiątkowego, aby oddać hold poległym Powstańcom.

Z powyższego widać, że Towarzystwo sumiennie wypełnia obowiązki i nie tylko czci pamięć swych poległych, lecz wychowuje w swych szeregach przez różne wykłady z dziedziny woj-skowej obywateli żołnierzy, którzy każdej chwili, tak jak w roku 1918—19, staną w obronie Ojczyzny.

Po sprawozdaniach z działalnością sekretarza, skarbnika, komendanta, komisji rewizyjnej oraz sądu honorowego — zabrał głos p. przewodniczący senator Meissner który podniósł za-sługi Tow. Uczest. Powstania Dzielnica III Zamek, zarządu oraz poszczegól-nym członków, składając im gorące podziękowanie za ofiarną pracę dla Ojczyzny. W dalszym przemówieniu wskazywał p. przewodniczący na wartość idei narodowej w szeregach obroń-ców Ojczyzny, która jedynie wskrze-siła gorący patriotyzm w sercach powstań-ców i doprowadziła do zrzucenia jarzma pruskiego w roku 1918—19 oraz odparcia najazdu bolszewickiego w r. 1920.

Po sprawozdaniach zebrani podziękowali ustępującemu Zarządowi nie-milkającymi oklaskami za bezinteresowną i pełną poświęcenia pracę, po-czem wybrano jednogłośnie nowy Zar-ząd w osobach: St. Jana Kocha, prezes-em; Bol. Poradzewskiego sekretarzem oraz dalszych członków zarządu dh. Mizerskiego, inż. Stefana Matelskiego, Bernackiego, por. Listinga, ks. dr. Gładysza i innych. Wybraniem tego samego Zarządu z drobnymi zmianami zebrani dali dowód zaufania do swych przewodników, którzy postępują w myśl tradycji i ideologii powstańca z roku 1918.

Po krótkim apelu do zebranych, zamknął przewodniczący senator dr. Czesław Meissner walne zebranie hasłem „Czuj Duch”.

Z muzyką czy bez?

W „Przeglądzie Katolickim” czytamy:

Wojujący z katolicyzmem poznański prof. Henryk Ułaszyn chwali się, iż wśród swych dokumentów „antykatolickich” posiada jakiś list pewnego organisty. Wobec tego jeden z naszych przyjaciół przypomniał nam takie autentyczne zdarzenie:

Do redakcji socjalistycznego dziennika w Warszawie przed paru laty zgłosił się sympatyczny jegomość w starszym wieku, jak się okazało organista z prowincji i zaczął opowiadać niesłychane historie o swym proboszczu, który miał być uosobieniem wszelkich księżyckich złośliwości. Towarzysze-redaktorzy słuchali tych opowieści z zapartym oddechem. Taka gratka dla obrońców ludu! Sam naczelny uchylił drzwi od swego gabinetu, by zaspokoić własną ciekawość. Opowieść wreszcie dobiegła końca. Zapytano więc gościa, czy ma rzecz całą wyłożoną na piśmie.

— Oczywiście — odparł organista — zaraz panom pokażę, mam w przedpokoju.

Po chwili wrócił ze sporą walizką, z której wyciągnął solidnie oprawną księgę in folio. Wśród towarzyszy powstało zaniepokojenie. Organista tymczasem ulokował księgę na biurku i zabierał się do dalszych czynności.

— Ależ, panie, błagali towarzysze — niech nam pan to zostawi. Musimy się rozejrzeć.

— To niemożliwe — oświadczył gość stanowczo. Rewelacje moje napisałem wierszem i dorobiłem do tego muzykę. Zaraz panom zaśpiewam...

Naczelny z przerażeniem zatrzasnął drzwi od gabinetu a towarzysze-redaktorzy wezwali woźnego, by muzykalnego gościa wraz z poematem wyekspe-dował za bramę... Od tego czasu w owej redakcji nie mają zaufania do organistów.

Dobrze byłoby jednak wiedzieć, czy list posiadany przez p. Ułaszyna jest pisany wierszem i czy autor zaopatrzył go w muzykę.

Wybuch bomby

Paryz (Tel. wł.) Według doniesienia „Petit Journal” z Barcelony eksplo-dowała na placu Prado w piątek późnym wieczorem bomba. W wyniku wybuchu pięć kobiet i jeden mężczyzna zostali ranieni.

Polski Blok Obrony Chrześcijańskiego Krakowa

Czołowym kandydatem Bloku jest Karol Hubert Rostworowski

Wybory do rady miejskiej w Krakowie — jak wiadomo — odbędą się dn. 10 grudnia. Obóz Narodowy idzie do nich wspólnie z temi żywiołami chrześcijańsko - demokratycznymi, które przeciwstawiły się filo-„sanacyjnemu” stanowisku „Głosu Narodu”.

Obóz Narodowy łącznie z Ch. D. utworzył Polski Blok Obrony Chrześcijańskiego Krakowa. W ub. czwartek pełnomocnicy bloku zgłosili w głównej komisji wyborczej następujące listy kandydatów:

Okręg I. (Śródmieście): 1) Karol Hubert Rostworowski, literat, członek Akademii Literatury; 2) Wincenty Ogródziński, em. wyzytator szkół; 3) Karolina Łodzińska, kupcowa, przewodnicząca Katolickiego Koła Mieszczanek; 4) dr. Bronisław Drozdowski, adwokat; 5) Stefan Funek, kupiec.

Okręg II. (Nowy Świat, Półwieś Zwierzynieckie i Wawel): 1) dr. Stefan Surzycki, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego; 2) Wiktor Ostrowski, em. profesor gim., b. poseł; 3) Marja Baurowiczowa, działaczka społeczna; 4) Józef Woleński, em. dyrektor szkoły; 5) Władysław Traczyński, em. profesor seminarjum.

Okręg III. (Piasek): 1) dr. Bronisław Kuśnier, adwokat, b. poseł; 2) Jadwiga Konopczyńska, żona profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego, wiceprezesa N. O. K.; 3) dr. Eugeniusz Jelonek, em. profesor gimnazjum; 4) Stanisław Zakulski, konc. mistrz ciesielski; 5) Władysław Trybowski, em. profesor gimnazjum; 6) Bonifacy Janik, mistrz stolarski.

Okręg IV. (Kleparz): 1) Michał Nycz, radca kolejowy, b. prezes Okręgu Polsk. Związku Kolejarzy; 2) Tadeusz Mildner, magister praw; 3) Marja Dzikowska, działaczka N. O. K.; 4) Adam Bielecki, em. nauczyciel.

Okręg V. (Wesoła i Warszawskie): 1) Stanisław Rymar, redaktor i poseł na Sejm; 2) Prosper Zioliński, em. radca kolejowy; 3) dr. Adam Pozowski, adwokat; 4) Zofja Surzycka, żona profesora U. J., przewodn. N. O. K.; 5) Franciszek Sarliński, mistrz szewski;

6) Wincenty Szymborski, właściciel realności.

Okręg VII. (Nowa i Czarna Wieś i Zwierzyniec): 1) Teodor Kopczyński, mistrz masarski.

Okręg VIII. (Czarna i Nowa Wieś i Zwierzyniec): 1) Teodor Kopczyński, mistrz masarski; 2) Józef Cieśla, kupiec; 3) Władysław Sykałowa, właśc. realności.

Okręg IX. (Krowodrza i Łobzów): 1) Jan Ziętek, rolnik; 2) Ludwik Ziomek, rolnik i kowal; 3) Kasper Trzaska, rolnik; 4) Karol Gesing, maszynista kolejowy; 5) Stanisław Mysiak, kupiec; 6) Paweł Rachel, rolnik.

Okręg X. (Dębinki, Ludwinów i Zakrzówek): 1) Aleksander Wnękowski, introligator; 2) Helena Bartnicka, właśc. realności; 3) Hipolit Suligowski, urzędnik prywatny.

Okręg XI. (Grzegórzki, Dąbie i Płaszów): 1) Stanisław Nalepa, prezes Chrz. Związku Doróżkarzy; 2) Stanisław Kulak, właściciel realności; 3) Leon Krzeczowski, em. urzędnik kolejowy.

W okręgach VI (Kazimierz—Stradom) i XI (Podgórze), gdzie skupiają się Żydzi — Polski Blok Obrony Chrześcijańskiego Krakowa list nie zgłosił, nie chcąc rozbijać, zwłaszcza w okręgu VI, nie liczących głosów chrześcijańskich. Zwolennicy nasi mają głosować na najbardziej polskie i chrześcijańskie nazwiska.

Liczba zebranych pod listami naszymi podpisów przekroczyła 3.000, zamiast wymaganych 1.400. Ze strony „sanacji” rozpoczęło gwałtowną propagandę dla skłonienia podpisanych do wycofania podpisów. Zwłaszcza wiceprezydent miasta (a prezes T. S. L.) Witold Ostrowski celuje pilnością i pomysłowością.

Nazwiska, zamieszczone na liście Polskiego Bloku, mówią same za siebie. Od najwybitniejszego w Polsce dramaturga Rostworowskiego poprzez profesorów uniwersytetu, gimnazjów, szkół powszechnych, do kupców, rzemieślników i chłopów. Są wszyscy Odpadli z list wszyscy zależni faktycznie lub tylko w swej wyobraźni.

Numerów list jeszcze niema. Zostaną one ustalone zapewne dopiero w poniedziałek, 4 grudnia. Do tego czasu będą podpisy list naszego Bloku skrupulatnie badane i prześwietlane.

KTO

POPIERA PRZEMYSŁ ZAGRANICZNY
ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Dwie taryfy

Bądźmy sprawiedliwi i oddajmy cesarzowi, co cesarskie, zaś... kapitałowi prywatnemu, co doń należy! Ołóż, jeśli zrymamy się na sztywność niektórych taryf przedsiębiorstw państwowych, musimy sobie uświadomić, że w wielu wypadkach sztywność taryf prywatnych przedsiębiorstw użyteczności publicznej bywa jeszcze trwalsza. Niechaj to nasze twierdzenie zilustrują dwa, na całą Polskę słynne przykłady: a) horendalne ceny (francuskiej) elektrowni w Warszawie oraz b) przedkryzysowe fantastyczne wprost opłaty telefoniczne t. zw. PAST (Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonów, opartej na szwedzkim kapitale i eksploatującej telefony w Warszawie, Łodzi, Lwowie i innych miastach polskich).

Podczas gdy telefony państwowe w czerwcu r. b. obniżyły swe opłaty, taryfa PAST ani drgnęła, mimo że koszty utrzymania w Polsce spadły o przeszło 50 proc., mimo, iż czynniki miarodajne przeprowadziły kilka akcji obniżania cen itd. itd. To też ataki na PAST z tygodnia na tydzień nabierają na intensywności i wytrwałości. Ufajmy, choć nas to w Polsce Zachodniej bezpośrednio nie obchodzi, że słuszną sprawą nieszczęśliwych abonentów zwycięży.

W całej akcji przeciw-PAST-owej interesuje nas bezpośrednio atak przeciw opłatom wstępnym (za założenie telefonu). Jedno z pism łódzkich o wspomnianych opłatach wyraża się, że „pobieranie ich, przy takiej drożyznie telefonu, jaką mamy u nas zakrawa wprost na nieprzyzwoitość: ofiarom każe się płacić za to, że będzie się z nich zdierało skórę”. Racja!

Głośną jest obecnie sprawa bliskiej już obniżki taryfy osobowej na kolejach państwowych. Ma ona objąć dalsze przejazdy, mianowicie na odległości ponad 80 kilometrów. Rozszerzony ma być również promień miejscowości się taryfy podmiejskie. Natomiast relacje bliższe, niż 80-kilometrów, a dalsze niż uznane za podmiejskie — pozostaną bez zmiany.

Doniosłą w skutkach będzie zmiana, polegająca na skasowaniu turystycznych ulg indywidualnych, z których dotychczas korzystali członkowie organizacji afiliowanych przez Związek towarzystw turystycznych. Natomiast wprowadzi się możliwość korzystania z 50-procentowej obniżki ceny biletu „tam i z powrotem” w relacjach uznanych za turystyczne.

Zdaniem piszącego te słowa, te ostatnie postanowienia są słuszne. Co prawda znane są nam protesty, głoszące, że projekt obniżki taryfy osobowej „godzi w turystykę krajową”, ale protesty te nie są, zdaje się, uzasadnione.

Nareszcie ustanie ta drażniąca anomalia, że członek jakiegos towarzystwa turystycznego, jadąc np. z Warszawy do Poznania, kupował bilet kolejowy do... Szamotuł (uznanych za miejscowość turystyczną) i zyskiwał na bilecie III klasy blisko 10 złotych. Te nie mając nic wspólnego z turystyką ulgi zostaną zniesione. Ucierpią na tem towarzystwa turystyczne, tracąc na atrakcyjności. Natomiast turyści jadący np. z Poznania nad morze lub w góry, zyskają na obniżce opłat kolejowych długodystansowych, zachowując nadto 50-procentowy rabat turystyczny.

POROZUMIENIE DRZEWNE Z SOWIETAMI

W pierwszej połowie listopada odbyło się w Warszawie spotkanie przedstawicieli dyrekcji naczelnej Lasów Państwowych, występujących w porozumieniu z naczelniemi organizacjami prywatnymi własności leśnej oraz przemysłu i handlu drzewnego a przedstawicielami związkowego akcyjnego towarzystwa „Exportlesu” będącego wyłącznym eksporterem drewna z Z. S. R. R. Omawiano sprawy koordynacji sprzedaży niektórych sortymentów drzewnych na tych rynkach gdzie polscy i sowieccy eksporterzy dotychczas ze sobą konkurowali w celu wyeliminowania konkurencji, która niekorzystnie odbijała się na stanie rynków i na interesach zarówno importerów jak i eksporterów. Strony doszły do porozumienia, odośnie tych zarządzeń które winny spowodować wyeliminowanie konkurencji i wpłynąć na uzdrowienie rynków drzewnych tych krajów. Dokąd Polska i Z. S. R. R. eksportowały jednakowe sortymenty drzewne,

Dekret o popieraniu elektryfikacji i jego tło

Świeżo wydane rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o popieraniu elektryfikacji (Dz. U. R. P. nr. 85) posiada ciekawe uzasadnienie.

Zakładom elektrycznym, odpowiadającym specjalnym wymogom (o czym mowa będzie poniżej), dekret przyznaje szereg ulg, mianowicie — na lat 10 wzgl. 15: — zwolnienie od opłat stemplowych przy nabywaniu nieruchomości, wznoszeniu budowli lub instalowaniu urządzeń; zwolnienie od wszelkich podatków bezpośrednich państwowych i samorządowych; zwolnienie od wynagrodzenia za korzystanie z terenów państwowych w celu prowadzenia przewodów; prawo pierwszeństwa w uzyskiwaniu zezwoleń na użytkowanie wód jako źródła energii itd. itd.

Z wyliczonych powyżej przywilejów oraz z innych ulg, których wylczenie za dużo zajęłoby miejsca, ma prawo korzystać te osoby fizyczne i prawne, które zobowiążą się wybudować w określonym terminie i eksploatować wytwórcze zakłady elektryczne, o przepisane w dekrecie mocy. Tutaj ważne zastrzeżenie, stanowiące pointę całego dekretu:

Ulg udziela się tylko tym unrawnionym skądinąd zakładom, które wykażą się kapitałem zakładowym w wysokości równej co najmniej 1/3 zamierzonych inwestycji. Zastrzeżenie to odnosi się również do istniejących już zakładów elektrycznych.

Aby zrozumieć sens streszczonego powyżej rozporządzenia, musimy uświadomić sobie następujące cztery fakty:

1) Stan elektryfikacji w Polsce znajduje się obecnie w tem stadium, w ja-

kiem zachodnie państwa znajdowały się przed 25 laty

2) Według obliczeń ministerialnego Komitetu Energetycznego, celem zaspokojenia normalnego, bieżącego zapotrzebowania energii konieczny jest stały w przeciągu 5-ciu lat przyrost około 200 milj. zł rocznie, i to tylko po to, by zapobiec zwiększeniu się odległości między nami a Zachodem.

3) Nasze ubogie zapasy kapitałowe nie wystarczają na zasilenie planowej akcji elektryfikacyjnej. Żadna inna dziedzina przemysłowa nie wymaga dopływu kapitału zagranicznego w tym stopniu, jak elektryfikacja. Aby zachęcić dopływ do Polski kapitału zagranicznego, omawiany dekret przyznaje inwestycjom w elektryfikacji znaczne ulgi.

4) Równocześnie jednak dekret stawia pewne wymogi, przede wszystkim żąda aby pokryto kapitałem zakładowym co najmniej 1/3 inwestycji. Tutaj dekret z góry zapobiega anomaljom, jakie dzisiaj nas raża w wielu wypadkach. Np. mamy elektrownie, w której na 28 milj. złotych inwestycji figuruje zaledwie 3 milj. zł kapitału akcyjnego. Mamy inna elektrownie, która na ogólną sumę inwestycji 95 milj. zł posiada własnego kapitału zaledwie 2 milj. zł. Wreszcie inna — na 500 tys. zł własnych posiada 8.4 milj. zł zainwestowanych kapitałów...

Innymi słowy: nie interesuje nas kapitał zagraniczny, który przychodzi do nas w charakterze organizatora elektryfikacyjnego. Zależy nam na kapitale, który przede wszystkim sam się inwestuje i nie potrzebuje aniować do szczytnego naszego rynku pieniężnego. Taki jest sens ostatnio ogłoszonego dekretu.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Losowanie bonów Funduszu Inwestycyjnego.** Pierwsze losowanie nowo wypuszczonych bonów Funduszu Inwestycyjnego ma się odbyć dnia 7 grudnia r. b. w sali konferencyjnej Ministerstwa Skarbu. Wylosowanych będzie 7 numerów z każdej serii bonów, przy czem każdy numer wylosowany wygrywa 75 zł, czyli: kasy skarbowe będą wynosiły 100 zł za każdy wylosowany bon 25-złotowy.

(k) **Licytacja 500 majątków ziemskich.** Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Warszawie wystawia w połowie grudnia na licytację w drugim terminie około 500 majątków ziemskich na terenie objętem swą działalnością. Większość majątków licytowanych znajduje się na terenie b. Kongresówki.

(k) **Zjazd rolnicy w Łodzi.** 3 listopada zakończył 3-dniowe obrady wojewódzki zjazd prezesów okręgowych towarzystw i Kółek Rolniczych gronomów instruktorów rolniczych i t. d. Organizatorem zjazdu była tujejsza Izba Rolnicza. Omówiono dotychczasowe wyniki prac nad podniesieniem poziomu rolnictwa i po wygłoszeniu szeregu referatów uchwalono program prac na r. 1934.

(k) **Uprawnienia dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni.** Dyrektor Urzędu Morskiego w Gdyni uprawniony został do stosowania ulg dla towarów tranzytowych w porcie gdynińskim. Może on zwalniać towary tranzytowe od opłat składowych na przeciąg 1 miesiąca.

(k) **Połączenia Gdyni z Ameryką Północną.** Finlandzka linja okrętowa „Finland Syd Ameryka” która utrzymuje regularne połączenia między portami polskimi, a południowo-amerykańskimi, uzupełniła swą flotę nowym parowcem „Aura” o pojemność 7250 tonn. Parowiec ten jest 8-mym okrętem tej linii i pozwoli na utrzymanie trzytygodniowego regularnego połączenia z Ameryką Północną.

Z ZAGRANICY

(z) **Bilans kolei rumuńskich dodatni.** Administracja kolei „rumuńskich”, które wykazywały od czasów wojny stały deficyt, uległa w ostatnich latach znacznemu usprawnieniu i doprowadziła w r. budżetowym 1932/33 po raz pierwszy do bilansu dodatniego na sumę 600 milionów lei. Rada administracyjna kolei spodziewa się w przyszłości podnieść jeszcze bardziej opłacalność kolei przez częściową, motoryzację niektórych linii kolejowych co ułatwi konkurencję z autobusami.

(z) **Sytuacja ekonomiczna Czechosłowacji poprawia się.** Miesięczne sprawozdania rady czechosłowackiego Banku Narodowego stwierdza niewielkie, ale stale poprawianie się koniunktury w niektórych gałęziach przemysłu, co wyraża się przede wszystkim utrzymywaniem się bezro-

bocia na niezmiennym niemal poziomie w porównaniu z miesiącem poprzednim.

(z) **Reforma ustroju rolnego w Niemczech.** Nowa ustawa reformująca ustroj rolny w Rzeszy i regulująca niepodzielność jednostek gospodarczych o obszarze do 125 ha, tudzież sposób ich dziedziczenia — została rozciągnięta również na pewne majątki rolne powyżej 125 ha. Uznanie takiego majątku za gospodarstwo dziedziczne (Erbhof) zostało uzależnione od stwierdzenia przez Ministerstwo Wyżywienia i Gospodarki Rolnej iż istnieją wymagane do tego warunki. Zależy to od tego czy dany obiekt rolny pozostawał przez co najmniej 150 lat w rękach jednej rodziny lub czy właściciele jego obecni lub dawniejsi zasłużyli się dla sprawy Niemiec.

(z) **Targi Brytyjskie.** Od 19 lutego do 1 marca 1934 trwać będą w Londynie doroczne Targi Brytyjskie, mające swoją ustaloną renomę. Przyszłoroczne Targi zapowiadają się dobrze. Wszelkich informacji za interesowanym czynnym kom. udziela dyrekcja Targów lub Izba Handlowa w Birmingham (Birmingham Chamber of Commerce 95 New Street Birmingham 2).

(z) **Japonia największym eksporterem towarów włókienniczych na świecie.** Prasa angielska uderza na alarm z powodu wzrostu eksportu towarów włókienniczych Japonii stwierdzając że w roku bież. Japonia prześcignęła Wielką Brytanię i obecnie jest największym eksporterem towarów włókienniczych na świecie.

W każdym wytworze przemysłu krajowego tkwi cząstka zarobku robotnika polskiego

Można lepiej...

O czem się zapomina

Kto wstydliwie odwraca kartki z cenami, wystawiając ich pustą stronę na widok, ten czyni tak chyba w obawie, aby cena nie spłoszyła widza. Ale są i tacy, którzy politykują chytrze, bo tak mówią do siebie: „Niech no ten ciekawski wejdzie raz do sklepu, a już będę umiał wziąć go w obroty i nie wypuścić bez towaru.” — Niestety!

Niestety, bo widocznie zapomina się o tych, którzy to nijak nie mogą zdobyć się na odwagę, aby wejść i zapytać o cenę, bo ta cena może przecież okazać się zbyt wysoką na ich kieszeń. Wejść i znowu wyjść, nic nie kupiwszy — za nic w świecie!

Ci jako nabywcy są straceni, a takich jest bardzo wielu. Zapomina się również o tych, któ-

Pr 5 954-62 510

Z życia drogerzystów obwodu bydgoskiego

Bydgoszcz, w listopadzie. Miesięczne zebranie obwodu II. Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej z siedzibą w Bydgoszczy odbyło się ostatnio przy bardzo licznym udziale pod przewodnictwem prezesa p. B. Kiedrowskiego. Obszerny referat na temat prac zarządu głównego Związku Drogerzystów Rzpl. Polskiej wygłosił generalny sekretarz i naczelny rektor „Wiadomości Drogistowskich” p. Ksawery Gadebusch z Poznania. Prelegent poruszył w nim sprawę projektu nowelizacji rozporządzenia o wyrobie i obrocie specyfików farmaceutycznych, dając sprawę walki aptekarzy, głównie pracowników aptekarskich, przeciwko drogerzystom, wyjaśnił sprawę dyplomów drogistowskich Związku, które są obecnie ważne w całej Polsce z krótkim uzupełnieniem dodatkowym z dziedziny ustawodawstwa, dotyczącego handlu truciznami, a obowiązującego na terenie województw centralnych i wschodnich, a w końcu sprawę organu związkowego „Wiadomości Drogistowskie”, która przedstawia się bardzo pomyślnie dzięki poparciu pp. fabrykantów i hurtowników oraz abonentów i członków Związku.

Nad referatem wywiązała się bardzo rzeczowa dyskusja, w której głos zabierali na temat ustawodawstwa obowiązującego w województwach centralnych i wschodnich pp. prof. Bellina Wojcikiewicz, W. Schenk, L. Wilanowski, Fr. Bogacz, J. Kotłega, zaś w sprawie osiedlania się drogerzystów w wschodnich dzielnicach naszego kraju przemawiali, zachęcając gorąco do osiedlania się tamże pp. dyr. St. Cylikowski, J. Gluma, W. Schenk, Ks. Gadebusch i A. B. Lewandowski, który zalecił skomunikowanie się w tej sprawie z Naczelną Radą Kupiectwa Polskiego w Warszawie, która, jako organizacja centralna kupiectwa chrześcijańskiego, powinna ułatwić dyplomowanym drogerzystom z Polski Zachodniej osiedlenie się w województwach centralnych i wschodnich. Zebrani uchwalili rezolucję z życzeniem, aby zarząd główny Związku sprawą ta energicznie się zajął i w tym celu nawiązał odpowiedni kontakt z właściwymi czynnikami.

Następnie uchwalono termin walnego zebrania obwodu II, który naznaczono na niedzielę, dnia 25 lutego 1934 w Bydgoszczy. Na ogólne życzenie postanowiono urządzić w tym kierunku tradycyjną zabawę, aby dać możliwość członkom i ich rodzinom skromnej i taniej zabawy.

— Rada Banku Gospodarstwa Krajowego uchwaliła na swem ostatniem posiedzeniu obniżyć odsetki zarówno placowane od wkładów jak i pobierane od kredytów krótkoterminowych, udzielanych przez Bank.

rzy dlatego tylko nie wchodzi do sklepu, ponieważ, taksując przedmiot na oko, taksują że, to znaczy przyjmują wyższą cenę. Ci jako nabywcy są także straceni mimo, że uwidoczniła cena powiedziałaby niejednemu z nich, że może sobie pozwolić na ten wydatek.

A cóż wreszcie powiedzieć o tych, którzy dopiero w sklepie spostrzegają się, że towar z tych lub innych względów im nie odpowiada, którzy jednak nie umieją obronić się przed „argumentacją” sprzedawcy, któremu też w końcu udaje się „uszcześliwić” klienta?

Tylko tyle, że ten klient z uczuciem niezadowolonia opuści sklep aby wrócić do niego nie powrócić. Gorzej — bo jeśli coś powie o danej firmie innym, to w każdym razie nie takiego, co mogłoby jej przysporzyć dalszych klientów.

WU-EL

WIADOMOŚCI POTO CZNE

KALENDARZYK

Sobota, 2 grudnia 1933

Słońce: wschód 7.39; — zachód 15.44; —
długość dnia 8 godz. 5 min
Księżyc: wschód 15.44; — zachód 8.36; —
pełnia.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwers. Pozn. Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska minus 2 st. C. po chmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 762 mm. — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 3 st. C. najniższa minus 1 st. C.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Dziś minus 0.02 mtr.

Kal. rzek.: Bibiana P. i M.; jutro Franciszek Ksawery.

Kal. słow.: Szulislaw; jutro Wyłimir.

Z POZNANIA

— **Tow. gimn. „Sokół” Poznań III — Włda.** W niedzielę 3 bm. obchód listopadowy, połączony z 34-letnim istnieniem gniazda naszego i odznaczeniem Jubilatów. Zbiórka o godz. 8.45 przy kościele Zmarłychwstania Pańskiego. Po mszy św. zbiórka o godz. 10.30 u dh Zawadki Górna Włda 75.

— **Śmierć wskutek kopnięcia.** W szpitalu powiatowym w Kępnie zmarł 26 ub. mies. 14-letni Jan Stawinoga z Krajków. W dochodzeniach stwierdzono, że na dwa tygodnie przed śmiercią chłopca kopnął w brzuch 21-letni Leon Peikert z Krajków, a obrażenia spowodowały śmiertelną chorobę. Peikert przyznał się do kopnięcia Stawinogi, przeżył jednak, że go kopnął w brzuch. Sprawa jest przedmiotem siedzenia sądowego. (kl)

— **Ostrzeliwujący się złodzieje.** Jeden z ubiegłych nocy dopuszczono się włamania w spichlerzu majątności Raczkowo w powiecie wargowickim. Złodziei spłoszył stróż nocny Jan Wiśniewski i począł ich ścigać. Jeden z uciekających strzelał w kierunku stróża, jednak chybił. W rezultacie pościgu ujęto Jana Aleksandra, który podał nazwiska swych współników. Byli to Stanisław Drzazdźnyński z Ulanowa pod Klekiem, Jan Drzazdźnyński z Rybna Wielkiego i Franciszek Janiec z Kamieńca. Kto strzelał do stróża Wiśniewskiego, jest narazie sprawą niewyjaśnioną. (kl)

— **Włamanie do kasy miejskiej.** Jeden z ub. nocy dwóch nieznanymi złoczyńców włamało się do gmachu magistratu w Kruszwicy. Złodzieje rozpruli rakiem kasę ogniową i zbiegli niepoznani, zabierając 939.35 zł gotówki. (kl)

— **Krwawa bitwa.** Ubiegłej nocy na Grochowych Łakach doszło do zacietej bitki pomiędzy Marjanem, Leonem, Kazimierzem i Czesławem Nowackimi, zamieszkałymi przy Małych Garbarach 14 i Walentym Jerchą, Małe Garbary 3. Pokłętym nożem Jercha opatrzył pogotowie lekarskie i przewiózł go do szpitala miejskiego. Bitka powstała na tle porachunków osobistych. Sprawą zajęła się policja. (kl)

— **Okradali cmentarze.** W dochodzeniach, przeprowadzonych w sprawie kradzieży na cmentarzu ewangelickim przytrzymał Henryka i Marię Pacanowskich oraz Edwarda Goebiera z Poznania (ulica Krzyżowa 18), podejrzanych o kradzież nagrobków i ogrodzenia żelaznego z cmentarza ewangelickiego przy ul. Topolowej. Skradzione ogrodzenia odebrano w składzie handlu staram żelazem p. Kazimierza Ziętka na Dołnej Wildzie 25 i Marii Dornowej przy ul. Kilińskiego 2. (kl)

— **Kradzieże i włamania.** Dzisiejsza kronika policyjna notuje 24 doniesienia o kradzieżach i włamaniach. Na dworcu Poznań-Wschód skradziono jednej z ub. nocy beczkę smarów, wagi 66 kg. — W nocy na piątek włamał się nieznanymi złoczyńcy do warsztatu p. Leona Murzynowskiego przy ul. Gen. Chłapowskiego 2. Łupem złodziei padły narzędzia instalatorskie, wartości 700—800 zł. — P. Katarzyna Wardubińska z Poznania Piekary 8, doniosła policji, że z mieszkania jej skradziono w dniu 1 bm. książeczkę oszczędnościową P. K. O. na sumę 5110 zł oraz 3 złote pierścionki z rubinami. Dochodzenie w sprawie tej sensacyjnej kradzieży prowadzi wydział śledczy i komisariat VI P. P. (kl)

Z POZNAŃSKIEGO

— **DEBNO, pow. Wyrzysk.** (Kradzież rowerów). Do pobliskiej Dzieciarni przyjechał dnia 26 listopada w odwiedziny miejscowego nauczyciela p. Belana p. Jahnke, który pozostawił rower bez opieki na podwórzu. Skorzystal z tego pewien złodziej, który wsiadł na rower i odjechał w niewiadomym kierunku.

— **JAROCIN.** (Nienotowany dotąd najazd Żydów na jarmarku) W środę, 29 listopada odbył się w naszym mieście jarmark ogólny, który ściągwał całe rzesze Żydów, którzy już na dwa dni przed jarmarkiem wyznaczyli sobie miejsca. — Najstarsi obywatele naszego miasta nie pamiętają tak wielkiego najazdu Żydów. Ogółem naliczono 238 straganów żydowskich, nie wliczając w to sprzedawców pokatnych t zw. krzykaczy. Na jarmarku dawał się odczuwać pewien brak gotówki,

to też żydostwo musiało odjechać bez spodziewanego rezultatu. Jak zawsze tak i na ostatnim jarmarku nie wszyscy doceniali hasła „Swoją drogę sobie”. — Naród wiejski już coraz mniej zagląda pod stragany żydowskie; natomiast emigracja obywatelstwa jarocińskiego, która powinna świecić przykładem ku zgorszeniu prostego ludu kupuje u Żydów Zauważono, że żony inteligencji wolnych zawodów i to osoby takie które pragną nadawać ton w życiu publicznym naszego miasta, kupowały skwapliwie u straganiarzy żydowskich.

— **KEPNO.** (Tydzień książki polskiej) Wzorem innych miast odbywa się w Kępnie „Tydzień książki polskiej”. Miejscowi księżarze z p. Godziną na czele urządzili w swych oknach wystawowych pokazy książki polskiej i rzadkich druków polskich. Na zakończenie tygodnia odbędzie się w auli gimnazjalnej wieczór żywego słowa. Wystawione zostaną „Dziady” A. Mickiewicza. Rolę Konrada odtwarza p. prof. Lwowski, który również reżyseruje.

— **(Z życia „Sokoła”).** W 28 ub. mies. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie „Sokoła”. Przewodniczył prezes gniazda p. Jan Tomczak. Zebranie uchwało jedynomyślnie zmianę statutu i przeprowadzenie rejestracji gniazda w myśl nowej ustawy. Postanowiono urządzić w dniu 8 stycznia 1934 r. tradycyjny „opłatek”.

Dnia 3 grudnia odbędzie się w Hotelu Polskim o godz. 10.30 przed południem zjazd nacze-ników i przewodników gniazda sokolich okręgu kępińskiego.

— **(Z życia harcerzy).** I drużyna harcerska wystawia na scenie szkoły powsz. w dn 2 i 3 grudnia sztukę Korzeniowskiego p. t. „Górale”. Na tejże sali urządzają 5 grudnia (wtorek) harcerki „Wieczór św. Mikołaja”, na którym obdarzą łakociami naszych milusińskich.

— **SKOKI.** (Osobiste). Srebrne gody metelne obchodzili 24 ub. mies. pp. Kobusowie. Na intencję Jubilatów odprawił ks. prob. Zamysłowski mszę św.

— **(Pewna egzystencja).** W mieście naszym daje się odczuwać brak placówki, która by się zajmowała handlem żelaza, drzewa i materiałami budowlanymi. — Obrót kupiec Polak, który się tu osiedlił, ma zapewnioną egzystencję.

— **(Pożar)** Wskutek wadliwej budowy komin powstał ostatnio w kamienicy p. Rominiaka pożar, który jednak zdłożano dość wcześnie stłumić.

Z POMORZA

— **CHOJNICE.** (Hitlerowcy przy „pracy”). Ostatniego poranku ukazały się w mieście na słupach reklamowych afisze wielkości 20 razy 20 cm na których uwioczniona była swastyka z napisem „Heil Hitler”. Policja wdrożyła dochodzenia.

— **(Coraz swobodniej).** W ostatnim czasie bardzo często kursują pomiędzy Rzeszą a Prusami Wschodnimi pociągi z hitlerowcami umundurowanymi z bronią. Nierzadko dochodzi do zająć z nimi. Ostatnio pewien hitlerowiec kupił od chłopca limonjadę, która koledy jego wyrzucił na peron z głupimi uwagami pod adresem Polski. Kiedy pociąg rusza w dalszą drogę, rozlega się z wagonów hymn hitlerowski. Dość często przejeżdżają przez miasto nasze samochody z hitlerowcami w mundurach, przyczem na samochodzie powiewają flagi cesarskie i swastyki.

— **(Protesty wyborcze).** Obóz Narodowy zgłosił protest wobec odbytych ostatnio wyborów do rady miejskiej. Uczyniła to samo lista niemiecka. Liczne protesty zgłoszono także w Czersku, gdzie u nieważnością wszystkie listy wyborcze prócz „sanacyjnej”, która zdobyła wszystkie mandaty.

— **GDYNIA.** (Dworzec Morski). W pierwszy połowie grudnia rb zostanie oddany do eksploatacji Dworzec Morski, który jest jedną z ostatnich poważniejszych inwestycji portowych. Konstruktywnie Dworzec Morski, czyli t zw. hala pasażerska, stanowi łącznie z magazynem tranzytowym jedną całość. Właściwa hala pasażerska o trzech kondygnacjach służyć będzie wyłącznie dla obsługi ruchu pasażerów.

Druga część budynku — magazyn właściwy — służyć będzie dla składowania towarów drobnicowych a częściowo uzupełniać będzie obsługę ruchu pasażerów, mieszcząc w sobie halę rewizyjną, cełnicę i piętze i pomieszczenie dla składowania poczty i bagażu na parterze.

Rozmiary hali pasażerskiej wynoszą 30x37 m przy wysokości około 20 m. Magazyn tranzytowy przy szerokości 30 m i długości 120 m posiada 2 kondygnacje o ogólnej wysokości ca 12 m. Gmach wykonany jest jako konstrukcja o żelazobetonowym szkielecie wypełniona cegła i otynkowana szlachetną zaprawą w terrazycie na zewnątrz. W gmachu mieścić się będzie poczta, bagażownia, biuro informacyjne, kantor wymiany i inne drobne ubikacje, oraz biura linii okrętowych ekspozytura urzędu celnego, pomieszczenia dla inspektora emigracyjnego i lekarza.

Opólny koszt magazynu tranzytowego łącznie z Dworcem Morskim wyniesie około 2 100 000 do 2 200 000 złotych, z czego na właściwy Dworzec Morski wypadnie 500—600 tys. złotych.

— **KOSCIERZYNA.** (Występ kaskarzy) Nieznani kaskarze rozpruli przy pomocy „raka” kasę ogniową w gmachu Kasy Chorych, rabując w gotówce 430.15 złotych.

Z ŁODZKIEGO

— **KALISZ.** (Z posiedzenia rady miejskiej). Odbyte w dniu 30 listopada rb. jako w drugim prawomocnym terminie, posiedzenie rady miejskiej, miało przejsmak zapowiedzi zbliżających się wyborów do samorządu miejskiego. Głównie dał temu wyraz radny p. Ulrych, jedyny radny „sanator”, który w środku posiedzenia złożył oświadczenie, pozorowane nieprzyjęciem przez radę miejską jego wniosku o odroczenie rozpatrywania zestawienia rachunkowego zarządu miasta a w rzeczy samej stwierdzającego pozycję dla „sanacji” do przyszłych wyborów. Po swoim oświadczeniu radny Ulrych opuścił salę obrad, zapowiadając wyciągnięcie odpowiednich wniosków. Rada miejska jednak nadal obradowała, uchwalając i zatwierdzając zamknięcie rachunkowe za rok 1932-33, oraz wybierając w miejsce zmarłego śp. Wincentego Lewińskiego jako członka do komisji finansowej i Rady Kom. Kasy Oszcz. m. Kalisza radnego p. Borkowskiego. W każdym razie czuć w powietrzu, że „sanacja” spodziewa się rychłej rozprawy w walce o panowanie nad samorządem miejskim w Kaliszu.

— **(Ognisko harcerskie).** Koło starszego harcerstwa w Kaliszu organizuje w niedzielę 3 bm. w sali gimn. szkoły 3. Mają ognisko harcerskie dla uczczenia pamięci bohaterów walk o niepodległość Polski. Wstęp bezpłatny, początek o godzinie 4.30 po południu.

— **(Walne zebranie Koła S. M. P.).** W sobotę dnia 2 bm. o godz. 18 w pierwszym terminie, a w drugim o godz. 18.30, odbędzie się w sali Banku Złemi Kaliskiej walne zebranie członków Koła Polskiej Macierzy Szkolnej. Na porządku obrad: sprawozdanie z działalności Koła za rok 1932, sprawozdania kasowe i komisji rew., wybór zarządu i komisji rew., wolne wnioski.

— **(„Dni Przeciwwgruźlicze”).** W dniach od 1 grudnia do 10 stycznia na całym obszarze Polski odbywają się tak zwane „Dni Przeciwwgruźlicze”. Kaliskie Towarzystwo Przeciwwgruźlicze w porozumieniu ze Związkiem Lekarzy w Kaliszu organizuje w tym czasie cykl odczytów bezpłatnych w sali Straży Pożarnej, Rynek Dekerta. Odczyty wygłaszane będą o godz. 12.30 w południe w następujących terminach: 8 grudnia — dr. Cwiński mówi będzie na temat: „Gruźlica jako choroba społeczna”; 10 grudnia — dr. Gruner: „Gruźlica wieku dziecięcego”; 17 grudnia — dr. Krzymuski: „Leczenie gruźlicy”; 31 grudnia — dr. Grabowski: „Przychodnia przeciwwgruźlicza, jej rola i zapobiegania”; 6 stycznia — dr. Lubelski: „Gruźlica plus jest uleczalna”. Niewątpliwie jak najszersze sfery powinny skorzystać z całego cyklu tak bardzo pouczających odczytów.

— **(Świętokradcy przed sądem).** Nie jest obcy czytelnikom wypadek dokonany w sierpniu roku bież. świętokradztwa w kościele SS. Nazaretanek w Kaliszu, kiedy łupem zbrodniarzy padły przeważnie złote wota (pierzcionki, zegarki, łańcuszki itp.). Nieuchwytni narazie świętokradcy wpadli w pułapkę policji, dzięki tylko przypadkowi. Jakaś dama wróciła po kradzieży zgłosiła się do zegarmistrza Kaffemana, Żyda, wyrażając potrzebę sprzedania złotego zegarka rzekomo na koszty prowadzenia jakiegoś procesu sądownego. Zegarmistrz nie wahał się z kupnem lecz zwyciężony swoim prosił o okazanie dowodu osobistego sprzedającej. Zapisał sobie nazwisko i zegarek nabył za niską cenę. Trzeba trafić, że zegarek był darem matki jednego z sędziów kaliskich, pani S., która miała zapisany numer zegarka. Gdy policja dowiedziała się o transakcji z zegarkiem u Kaffemana, odebrała od niego skradziony zegarek i stwierdziła, że pochodzi on z dokonanego świętokradztwa. Rozpisano listy gołcze za ową „panią”, która aresztowano we Lwowie, zaś ona zeznała, że kradzieży dokonał jej współtowarzysz. I jego przytrzymał w Bydgoszczy a nazwiska świętokradców brzmią: Stanisław Tomasz Kozak lat 25 i Helena Hermanowicz, lat 34. Kozak dokonał świętokradczej kradzieży, a Hermanowiczowa pomagała w spełnieniu skradzionych przedmiotów. Oboje zasiedli na ławie oskarżonych w kaliskim sądzie okręgowym w dniu 30 listopada rb. Sąd skazał Kozaka na 3 lata więzienia i pozbawienia praw w ciągu pięciu lat, zaś Hermanowiczową na 1 rok więzienia. P. Kaffemana sąd skazał na 100 złotych grzywny.

— **(Wyrok w sprawie zbrodni kapitana Kapciukowej)** Jak przewidywalny proces kapitana Kapciuka w sprawie dokonanej przezeń zbrodni zony swojej śp. Sałomei, zakończył się w dniu 1 grudnia rb. Wojskowy sąd okręgowy w Poznaniu na sesji wyjazdowej w Kaliszu, piątego dnia rozpraw, ogłosił wyrok, mocą którego kpt Witold Marian Kapciuk oficer 25 p. a. l. w Kaliszu został uznany winnym zbrodni pod wpływem silnego wzruszenia i skazany na 10 miesięcy aresztu z zawieszeniem wymiaru kary na lat 2.

— **KONIN.** (Zwłoki noworodka). W tych dniach we wsi Zbijów gm. Ciałcu wydobyto z ziemi zwłoki dziecka płci żeńskiej. Badania lekarskie wykazały, że noworodek leżał już trzy tygodnie w ziemi. Policja wszczęła poszukiwania za wyrodną matką.

— **PIOTRKÓW TRYB.** (Nowy komornik). W tych dniach przeniesiony został z Piotrkowa na równorzędne stanowisko do Sosnowca komornik p. Bolesław Ptątek. Z dniem 1 bm. przejął agendy nowo mianowany komornik p. Józef Starzewski. Kancelaria jego mieści się przy ul. Sienkiewicza 14.

— **(Dymisja p. Konarzewskiego).** Dowiadujemy się, że długoletni działacz społeczny, pisarz hipoteczny przy sądzie okręgowym w Piotrkowie a obecnie od paru lat w Łodzi, p. Henryk Konarzewski otrzymał dymisję i z nowym rokiem opuszcza zajmowane dotąd stanowisko.

— **(Do walki z gruźlicą)** Na odbytym w tych dniach zebraniu organizacyjnym lokalnego komitetu dni przeciwwgruźliczych i tow. przeciwwgruźliczego wybrano zarząd, w którego skład wchodzi pp.: komisarz inż. Eułnicki, starostą Strzeziński, prezes Augiewicz, ks. dziekan Goździk, prok. Płowcki, pułk. Kulma adw. Nowachowicz, dyr. Drodz Gieryński, poseł Drajwa, insp. Pruszyński, dr. Rechiowski, i dyr. Grabowska. Ponadto wybrano członków do poszczególnych komisji, jak do sekcji propagandowej finansowej itd.

— **(Za obrazę policjanta)** W dniu 3 października posterunkowy Antoni Urbanik z Woli Kamockiej, gm. Grabica, przybył do mieszkańca tej wsi, Andrzeja Banaszczyka, z wezwaniem do stawienia się w urzędzie gminnym. Banaszczyk kategorycznie żądaniu policjanta odmówił, używając pod jego adresem obraźliwych słów. Sąd grodzki skazał go na 2 tygodnie aresztu.

Wajnberg Berek (Starowarszawska 27) sprzedawca owoców obraził słownie posterunkowego Wiktora Skowrońskiego. Sąd wymierzył mu 2 tygodnie aresztu.

— **(Pierwsza ofiara mrozu).** W lesie obok wsi Rolandówka znaleziono nad ranem nieprzytomną i prawie już sztywną kobietę, ubrana bardzo lekko. Nieszcześliwa kobieta nie dawała znaku życia, wobec czego przewieziono ją do szpitala miejskiego, gdzie zastosowano odpowiednie zabiegi. Po dłuższym czasie kobieta ta odzyskała wreszcie przytomność. Stan jej jest bardzo poważny, bowiem całe ciało ma odmrożone i zachodzi konieczność dłuższej kuracji. Jak zdolano ustalić, kobieta owa nazywa się Stanisława Babel, która po odsiedzeniu kary w piotrkowskim więzieniu powracała do swej rodzinnej wioski w Żarnowicach. Istnieje przypuszczenie, że nieszcześliwa kobieta, nie chcąc wracać do domu umyślnie zapoczątkowała w lesie, aby znaleźć tam względnie lekką śmierć przez zmarznięcie.

— **RADOMSKO.** (Skutki fałszywego doniesienia). Sąd okręgowy na sesji wyjazdowej w Radomsku rozpatrywał w tych dniach sprawę przeciwko Janowi Kajdanowi, mieszkańcowi wsi Szczepce. Akt oskarżenia zarzucał mu świadome wprowadzenie w błąd władzy Mianowicie Kajdan udał się na posterunek P. P. i zameldował, że w drodze do Radomska został napadnięty przez trzech nieznanymi mu sprawców pobity i ograbiony z gotówki. Później się okazało, iż napad był sfinansowany, a za fałszywe doniesienie Kajdana pociągnięto do odpowiedzialności sądowej. Za występ ten skazano go na 10 miesięcy więzienia. Na wniosek prokuratora oskarżonego aresztowano na sali rozpraw albowiem zachodził obawa, iż może się on uchylać od odbycia kary.

— **SIERADZ.** (O siedzię starostwa). W związku z zamiarem przeniesienia starostwa do Złotowskiej Woli odbyło się nadzwyczajne zebranie właścicieli nieruchomości, celem interweniowania u odnoszących władz o pozostawienie podział siedzi starostwa w Sieradzu. Wybrano w tym celu dwóch delegatów, którzy w powyższej sprawie pojadą do Warszawy.

— **(Ważne dla sprzedawców koni).** Według rozporządzenia starostwa każdy właściciel konia winien przy sprzedaży go na jarmarku posiadać klauzulę lekarza wet. o badaniu nosaczyny.

Cedula

Gieldy Zbożowej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 2 12 1933 r.

Warunek: handel hurt, ład wag, dostawa bież za 100 kg w złotych.

Ceny transakcyjne: żyto 270 tonn par. Bydgoszcz 14.50—14.70 owies 90 tonn par. Bydgoszcz 14.40—14.60 makuch słonecznikowy mielony 50% 19.30—21.00

Ceny orientacyjne bez zmiany.

Ogólne usposobienie spokojne. Transzacje na odmiennych warunkach: żyta 972 tonn pszenicy 225 tonn jęczmienia brow 35 tonn przemiał. w. o. 210 tonn, owsa 227 tonn maki: żytniej 53 tonn, pszennej 87 tonn, otrąb żytnich 17 tonn, grochu Vikt. 30 tonn Folgera 10 tonn, wyki 10 tonn, peluski 11 tonn, pląków ziemniaczanych 15 tonn, ziemniaków rabrycznych 350 tonn.

Dwaj chłopcy utonęli w studni

Z Konina donosi (t): 30 listopada rb w kolonii Goździków gm. Oleśnica bawili się przy studni w t. zw. chowanego dwaj chłopcy, bracia Wincenty i Hieronim Woźniakowie. Młodszy z nich, Hieronim, liczący 4 lata, usiłował schować się za studnię, przyczem pośliznęła mu się noga, wpadł do niej i zaczął tonąć. Widząc to starszy, 6-

letni Wincenty, przybiegł bratu na pomoc i usiłował go wyciągnąć. Niestety i on wpadł do studni. Działo się to wieczorem i nikt nie zauważył tego wypadku i nie pośpieszył tonącym na pomoc. W krótkim czasie obaj chłopcy utonęli. Zwłoki ich wydobyto dopiero nazajutrz.

3225 robotników sezonowych powiększy kadry bezrobotnych

Z Łodzi donosi (z): Z dniem 2. bm. zwolnionych zostało z pracy 350 robotników zatrudnionych przy robotach kanalizacyjnych, dalszych zaś 400 zwolnionych zostanie 9. bm., a 1.000 16. bm.

W wydziale plantacji miejskich z dniem 2 grudnia zostało zwolnionych 101 robotników. W oddziale pomiarów zwolnionych zostało 24 robotników. W oddziale drogowym miejskim zwolnionych zostało z dniem 2 grud-

nia 1.000 robotników, dalszych zaś 250 robotników zwolnionych zostanie 9. b. m.

Łącznie do 16. bm. zwolnionych zostanie z pracy 3225 robotników, zatrudnionych na robotach prowadzonych przez zarząd miasta. W lwiej części zwolnieni nabyli praw do zasiłków ustawowych z Funduszu Bezrobocia, o zasiłki zaś dla tych, którzy prawa tego nie nabyli, zabiega obecnie zarząd miasta oraz związki zawodowe.

Kłęcząc, zastrzeliła 17 letnia dziewczyna ciężko rannego szwagra

Z Łodzi donosi (z): W Rudzie Pabjanickiej mieszkał rzeźnik Leopold Augustyn wraz z 18-letnią żoną Eugenją. Przed rokiem Augustyn poważył się z teściem Wojciechem Lewym z tej racji, iż nie zapisał mu na własność pobudowanego domu, na co Augustyn wyłożył 3.500 zł. Gdy Lewy w dalszym ciągu nie spełniał życzenia zięcia, Augustyn wypędził żonę wraz z dzieckiem, i sam w dniu 7 marca r. b. zamierzał zająć dom sporny. Poprzednio jeszcze doszło kilkakrotnie do scysyj i Lewy uzbrojony w rewolwer polował na zięcia, który doniósł o tem policji.

7 marca wieczorem wybuchła bójka, w czasie której Lewy dwa razy strzelił do Augustyna, a gdy ten osunął się na kolana, 17-letnia Renata Lewy, córka Lewego wyrwała ojcu dystrzałę, kładąc szwagra trupem na miejscu.

Obojga aresztowano i 17 sierpnia r. b. odpowiadali przed sądem okręgowym... w Łodzi. Renata oświadczyła, że sama zabiła Augustyna z zemsty i że rewolwer nabyła w tajemnicy przed rodzicami. Wołec tego jednak, że świadkowie potwierdzili zarzuty przeciw Lewemu, sąd skazał Wojciecha Lewego na 7 lat więzienia, a Renatę na 3 lata więzienia.

Od wyroku powyższego oboje odwołali się do sądu apelacyjnego w Warszawie, domagając się uniewinnienia Wojciecha Lewego. Sąd apelacyjny jednak po rozpatrzeniu sprawy zatwierdził wyrok na obojgu oskarżonych.

miący rewolwer, przykleknęła obok rannego Augustyna i oddała dalsze 4

Tragiczna spowiedź porzuconej żony i matki

W skrajnej nędzy porzuciła swe dzieci

Z Łodzi donosi (z): Przed sądem okręgowym w Łodzi toczyły się dwie charakterystyczne rozprawy, świadczące o niedomaganiach społecznych i wadliwym funkcjonowaniu wydziału opieki społecznej zarządu m. Łodzi w lwiej części obsadzonego przez tych właśnie, którzy głosili, że mają na widoku głównie dobro ludu pracującego.

Helena Szkalej, zamieszkała przy ul. Zgierskiej 106, porzucona została przez męża, który nie mogąc znaleźć pracy na miejscu, udał się w świat, pozostawiając ją z dwojgiem dzieci. Na ławie oskarżonych zasiadła istota, wynędz-

niała, której głód wycisnął piętno, nadające twarzy swoisty wyraz trupiego koloru. Oczy o wyrazie tepej rezygnacji. Widok tej zrujnowanej fizycznie przez nędzę kobiety wywołał litość w sercach publiczności i prok. Górąjskiego, który sam prosił o jak najłagodniejszą karę, stanowiącą raczej napomnienie.

Oskarżona wyjaśniła, że zwracała się setki razy do wydziału opieki społecznej. W końcu jej przyznano przez 3 miesiące 24 kg. kartofli, kaszy, maki i t. p. produktów, lecz następnie przybył jakiś socjalistyczny dygnitarz i o-

znajmiał, że zapomogi już więcej nie otrzyma. Ponieważ wyeksmitowano ją z mieszkania, a poza tem nie miała na utrzymanie, pozostawiła dzieci, 3-letniego Zygmunta i półtoraroczną Marjanę Krystynę w wydziale opieki społecznej. W trosce o dzieci dała synowi do rąk kartkę z adresem.

Sąd po naradzie wydał wyrok skazujący Helenę Szkalej na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na 2 lata.

W podobnej sytuacji 22-letnia Władysława Dzwoniarek, niezameżna, porzuciła 4 października rb. swe nieślubne dziecko pięciomiesięczne w bramie domu przy ul. Zachodniej 22.

Dzwoniarek znalazła się w bezgranicznej nędzy, a dziecko przeskadzało jej w utrzymaniu pracy. Nie widząc innego wyjścia, pozostawiła je w bramie, polecając opiece litościwych znalazców. Sąd skazał Dzwoniarek na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem kary na 2 lata.

dozorcy i udał się do garażu. Na widok wchodzących, złodzieje rzucili się do ucieczki na przyległe pola. W czasie ucieczki jeden z nich 36-letni szofer Jan Janicki, poprzednio karany za kradzież został ujęty.

Dalszych złodziejasków nie wykryto. Janicki zasiadł w dniu wczorajszym na ławie oskarżonych sądu okręgowego i skazany został za usiłowaną kradzież samochodu wartości 8000 zł na rok więzienia.

— **Oszuści.** Na terenie Łodzi ujwili się dwaj osobnicy, zaopatrzeni w różne legitymacje i kwity oraz pieczęcie, którzy zgłaszali się do mieszkań prywatnych, zakładów handlowych itd. zbierając ofiary na rzecz ofiar powodzi w Wilnie. Kwestarze ci operowali głównie w dzielnicach zamieszkałych przez Żydów, albowiem występowali jako kwestarze z ramienia żydowskiego towarzystwa dobroczynności w Wilnie.

Onegdaj przez pomyłkę weszli do mieszkania Mikołaja Owczarka, przy ulicy Limanowskiego 24. Owczarek zażądał by przedstawiono mu legitymację. Podane mu legitymacje zaczął oglądać. Widząc to oszuści wyrwali mu z rąk legitymacje i rzucili się do ucieczki, jednak Owczarek przy pomocy sąsiadów zatrzymał ich.

Zatrzymanym okazali się Moszek Klubiński i Izrael Klingerman, obaj nie meldowani i dopiero przed kilku dniami wypuszczonymi z więzienia.

Znaleziono przy nich sfalszowane legitymacje, pona 120 zł zebranych ofiar, pieczęcie i również fałszywe kwity. Oszustów osadzono w więzieniu do dyspozycji władz sądowo śledczych.

— **Dni przeciwgruźlicze.** Z dniem 1 bm. rozpoczęły się na terenie Łodzi i województwa łódzkiego dni przeciwgruźlicze, przyczem akcja prowadzona będzie do końca grudnia rb.

Krwawa tragedia na tle miłosnym

Z Grudziądza donosi (sk): W mieszkaniu wdowy Ojdowskiej w Tarpnie pod Grudziądzem rozegrała się krwawa tragedia. W ub. środę wieczorem przybył do córki Ojdowskiej, 19-letniej Gertrudy, jej narzeczony Franciszek Pankowski. Około północy w pokoju, w którym leżała Gertruda, rozległ się strzał, a po chwili padł drugi strzał

w pokoju przyległym. Domownicy znaleźli dziewczynę z ciężką raną postrzałową na głowie, a Pankowskiego bez życia. W stanie bardzo ciężkim przewieziono ranną do szpitala. Zwłoki samobójcy zabezpieczono aż od chwili przybycia komisji sądowej. Przyczyną tragedii miały być nieporozumienia na tle miłosnym.

Żonobójca skazany na 10 miesięcy więzienia

Zakończenie procesu kpt. Kapciuka

Z Kalisza donosi (st): Proces kpt. Kapciuka, o którym obszernie referowaliśmy w ostatnim numerze naszego pisma, zakończył się w piątek, 1 b. m. W dniu tym składali zeznania biegli dr. Naramowski z Poznania i Paczewski, którzy stwierdzili zgodnie, że kpt. Kapciuk w chwili oddawania strzału do swej żony, miał b. poważnie ograniczoną świadomość czynu.

Następnie przewodniczący udzielił głosu oskarżycielowi publicznemu, prok. mjr. Zagórskiemu, który doma-

gał się surowego wymiaru kary dla oskarżonego. Obronca, dr. Leiser, starał się wykazać, iż mandant jego dopuścił się czynu w chwili wielkiego wzburzenia i wniósł o uwolnienie względnie zastosowanie niskiego wymiaru kary. Kpt. Kapciuk powiedział w ostatnim słowie, że wszystko to, co zeznał na rozprawie, było szczerą prawdą.

Sąd po 3-godzinnej naradzie ogłosił

wyrok, mocą którego kpt. Kapciuk skazany został na 10 miesięcy aresztu z zawieszeniem na lat 2. Sąd zastosował najniższy wymiar kary ze względu na to, że oskarżony dopuścił się tego tragicznego czynu w wielkim wzburzeniu i z powodu nieobliczalnego postępowania swej żony, nalogowej alkoholiczki.

Śmiertelne poparzenia przy gaszeniu pożaru

Z Radomska donosi (s): W czwartek, 30 listopada, we wsi Tomaszów, pow. Radomsko wybuchł w nocy pożar w zagrodzie Jana Szczygłowskiego. Podczas ratowania dobytku uległa ciężkiemu poparzeniu żona pokrzywdzonego. Marja, którą w stanie ciężkim odstawiono do szpitala św. Aleksandra w Radomsku Ogień wyrządził szkody na blisko 3000 zł. Przyczyny pożaru nie udało się jeszcze ustalić. Policja czyni energiczne dochodzenia w tej sprawie.

Z ŁODZI

— **Rak ziemniaczany.** Wojewoda łódzki wydał zarządzenie na mocy którego uznane zostały za zarażone rakiem ziemniaczanym i objęte przepisami ochronnymi następujące miejscowości położone w powiecie wieluńskim: Zytynów, Żurawie, Jelonki, Lampowizna, Rudniki, Glinki, Teodorówka, Dalachów Bobrowa, gminy Rudniki oraz Szyżków, gminy Praszki.

Z miejscowości tych zabronione jest wywożenie i wynoszenie ziemniaków, odpadków ziemniaczanych, nawozów naturalnych, chwastów, ziemi itp. pod karą do 6 tygodni aresztu lub 10.000 zł grzywny.

— **Masowa zamiana imion.** Żydostwo w Łodzi gwałtownie zmienia swe nazwiska. Ostatnio zaś i imiona, by w ten sposób ukryć swe prawdziwe oblicze. Ostatnio sądy

otrzymują masowo podania o zmianę imion. Tak np. Rojza domaga się zamiany swego imienia na Bożena. Ruchla na Jagienkę, inny Sruł na Jerzego lub Wojciecha, Szłojma na Kiejstuta itp.

Zaznaczyć należy, że ze zmianą nazwiska połączone są znaczne koszty, które sięgają 150 zł, oraz że podania są zasadniczo niechętnie uwzględniane. Mimo to frekwencja jest aż nadto duża.

— **Nieudana wyprawa złodziejska do samochodu.** W nocy na 3 sierpnia rb. Jan Szrajber (Śródmiejska, 142) wyglądając oknem ze swego mieszkania na sąsiednią posesję pod nr. 140, gdzie mieściły się garaże samochodowe Ignacego Machinkowskiego, zauważył pięciu jakichś osobników, którzy manipulowali przy drzwiach garażu, a następnie wytoczyli samochód osobowy.

Szrajber uzbroił się w rewolwer, zabrał

Ładne ręce upiększają Ganią..

GLYCERIJELL
UDELIKATNIA SKÓRĘ
USUWA
CZERWONOŚĆ
OPIERZCHNIĘCIE
SZORSTKOŚĆ
SKÓRY

Glycerijell

upiększa ręce.

WYROB
FIRMY

ANTIBA SP. z O.O. SKŁ. G. L. SPIESS i SYN s.a. WARSZAWA

ng 6 584

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

SZALONY POTOMEK ROLANDA

W NAUKOWYM POZNANIU: ODCZYT DR. K. M. MORAWSKIEGO

Jutro, w niedzielę i pojutrze, w poniedziałek będzie bawił w naszym mieście wybitny historyk i publicysta dr. K. M. Morawski, który wygłosi dwa odczyty, mające za temat masonerję w stosunku do rozbiórów Polski. Niedzielny odczyt ma tytuł: „Bractwo wrogów wstrzeźliwości” i w treści dotyczy planów rozbioru Augusta Mocnego. Odczyt poniedziałkowy, osnuty na działaniach masonerji za Stanisława Augusta jest zatytułowany „Źródła rozbioru Polski”.

Oba odczyty odbędą się w sali Śniadeczek w Collegium Medicum ul. Fredry 10, za każdym razem o godzinie 20.

Dr. K. M. Morawski, syn znakomitego filologa, Kazimierza Morawskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego i prezesa Polskiej Akademii Umiejętności, był jednym z pierwszych historyków, którzy zajęli się troskliwie dziejami kultury polskiej w okresie Stanisława Augusta. Było to jeszcze przed wojną. W czasie katastrofy światowej dr. K. M. Morawski pracował dla sprawy polskiej w Szwajcarii, a to w Komitecie Encyklopedji Polskiej (Fryburg szwajcarski) oraz w Centralnej Agencji Polskiej w Lozanie, poczem w latach powojennych sprawował służbę dyplomatyczną jako

radca poselstwa polskiego w Bukareszcie. Wróciwszy do pracy naukowej, zwrócił szczególnie baczną uwagę na teren stosunkowo mało u nas badany, mianowicie na działalność tajnych stowarzyszeń, które wywierały tak mocny chociaż ukryty wpływ na tok wypadków dziejowych, szczególnie w ostatnich wiekach.

Rezultaty tych badań — bynajmniej jeszcze nie zakończonych — uprzyściplnia częściowo dr. Morawski czytelnikom poważnej prasy, przy czem wielkie usługi oddaje mu świetny talent publicysty, poparty wysoką kulturą naukową i literacką. Na podstawie tychże dociekań wystąpił w rb. na międzynarodowym kongresie historyków w Warszawie z referatem „Le secret du Roi”, który zyskał powszechną uwagę.

Władając barwnym i lotnym piórem, jest zarazem dr. Morawski pierwszym w naszym kraju — i to w tym zakresie — posiadającym mowę prelegenta, posiada bowiem w najwyższym stopniu dar zainteresowania słuchacza i pociągnięcia go za swoją myślą. Liczni — nie wątpimy ani na chwilę — słuchacze odczytów dr. Morawskiego będą mogli sprawdzić to osobiście, korzystając z rzadkiej sposobności jaka im się nadarza.

LITERATURA

Ignacy Chrzanowski w Poznaniu. Dnia 8 grudnia, tj. w nadchodzący piątek, przybędzie do Poznania znakomity uczony, tyle dla kultury narodowej i dla Uniwersytetu Jagiellońskiego zasłużony prof. Ignacy Chrzanowski. Koło Polonistów udało się uprosić prof. Chrzanowskiego o wygłoszenie w naszym mieście odczytu, którego tytuł brzmi: „Romantyzm jako czynnik rozwoju idei „narodowości”. Szczegóły później.

Nowy przekład Miłaszewskiego. Znakomity tłumacz „Don Juana” Stanisław Miłaszewski, przełożył Schillera „Marję Stuart”. Grać ją będzie teatr Narodowy, Marją będzie p. Malicka.

TEATR

Nowy Shaw. Z Warszawy donoszą nam (tw): Tym razem „prapremjera” nowej sztuki Shawa „Nad przepaścią” w Teatrze Polskim będzie tylko prapremjera polską. Zapowiadano, że tak jak przy dwóch poprzednich sztukach, tak i tym razem Polska ubiegnie Anglię, lecz stało się przeciwnie. „Nad przepaścią” zostało już wystawione w Londynie. Shaw skierował swoje paradyksy tym razem w stronę stosunków politycznych ogólnych, omawiając „kryzys państw” a raczej kryzys dotychczasowych systemów rządzenia.

OSTATNIE DNI TYGODNIA KSIĄŻKI POLSKIE

Dzisiaj w sobotę kończy się właściwie tydzień propagandy za książką polską. Jutrzejsza niedziela bowiem przyniesie nam tylko audycję radiową, zatytułowaną przez dra Ludwika Posadzego, pracownika Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. Dr. Ludwik Posadzy mówić będzie o godz. 19.25. Dzisiaj natomiast będziemy mieli dwie audycje radiowe na temat książki, mianowicie o godz. 18.00 do 18.20 mówić będzie z Warszawy na wszystkie stacje polskie p. Zuzanna Rabaska o „Tajemnicach starych ksiąg”, oraz o godz. 19.20 wygłosi dr. Bożena Szule-Golska przez radio recytację „Pochwała książki”, pióra poety lwowskiego Henryka Zbierchowskiego.

Wieczorem odbędzie się w IKS-ie (plac Wolności nr. 14a) wieczór poetycki, który wypełnią recytacje wierszy o książce, nagrodzonych na poznańskim konkursie.

Poza tem, zarówno dzisiaj jak przez dzień jutrzejszy są jeszcze dostępne dla zwiedzających wystawy książki, mianowicie wystawa książki współczesnej w Tow. Przyj. Nauk, ul. Mielżyńskiego 26 (otwarta od 10—18-tej, wstęp bezpłatny) oraz retrospektywna wystawa pięknej książki polskiej w Muzeum Wielkop.

SZKOLNICTWO

„Encyklopedia wychowania.” W październikowym, szóstym zrzędu, zeszycie tego pożytecznego wydawnictwa znajduje się dokończenie pracy prof. U. J. dr. Szumana o metodach psychologii pedagogicznej i początek rozprawy prof. U. P. dr. Blachowskiego o wynikach psychologii pedagogicznej. Chociaż poszczególne zagadnienia są w encyklopedji opracowywane przez różnych autorów, to jednak wszystkie prace zająbiają się doskonale i nawzajem uzupełniają, jak np. dwie ostatnie o metodach i wynikach psychologii pedagogicznej. (sn)

MUZYKA

Poznański chór katedralny w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Do pochwalnych głosów prasy o koncercie poznańskiego chóru katedralnego, jakie Dział Kultury Sztuki już był przytoczył, warto dołączyć opinie tak fachową, jak prof. J. Maklakiewicza, wybitnego kompozytora i znawcy przedmiotu. Prof. Maklakiewicz stwierdza, że chór ten, jedyny tego rodzaju zespół w Polsce, należy uznać za zjawisko nadzwyczajne zestawia go następnie z kapelą sykstyńską, która gościła w Warszawie w ubiegłym sezonie i staje po stronie zespołu poznańskiego. „Poziom — pisać — polskiego zespołu niczem nie ustępuje włoskiemu, przeciwnie, przewyższa go jednolitością emisji głosów wszystkich członków chóru. Zdziawiająca jest czystość brzmienia oraz zespolenie poszczególnych głosów w chórze ks. Gieburowskiego ogarniającego z łatwością trudną fakturę kontrapunktowych utworów i umiejącego wydobywać z nich to, co jest najistotniejszym: dynamikę dźwiękowa chóru”.

Muzyka poznańska we Lwowie. Piszą nam ze Lwowa (lk): Filharmonja lwowska, pozostającą pod egidą Towarzystwa Muzycznego, rozpoczęła swe koncerty, do których przy okazji trzeba będzie wrócić. Melomanów poznańskich zainteresuje wiadomość, że koncertmistrzem wolonceli jest prof. Danzewski, znany z dłużej nie w Poznaniu działalności, potem członek orkiestr amerykańskich, obecnie osiadły w naszym mieście wirtuoz i pedagog.

skiem (otwarta od 10—14-tej). W IKS-ie odbywa się wystawa graficzna, byłych uczniów naszej Szkoły Zdobniczej, w oknie wystawowym księgarni Tetzlaw i Górski przy placu Wolności mamy wystawę artystycznych opraw, wreszcie w Komendzie Miasta odbywa się wojskowa wystawa książki.

Godziny Żywej Książki. Z Bydgoszczy donoszą nam (mt): Pod takim tytułem, zorganizował komitet Tygodnia Książki Polskiej wieczór autorski w dniu 27. b. m. Roman Niewiarowicz, art. dram. i autor kilku sztuk scenicznych odczytał dwie sceny z najnowszej swej sztuki, pod tyt. — „Bunt Autorów”, której prapremjera odbędzie się niebawem w Krakowie. Dalej usłyszeliśmy nowelę p. t. „Zakrystjan Czuchy”, pióra Witolda Belzy, dyrektora biblioteki miejskiej. B. Szczepkowski odczytał fragment noweli: „Jak dęby wrosnięte w ziemię”. St. Krasiński wypowiedział satyryczną: „Bajkę o bajce”. Marjan Turwid wygłosił wiersz pod tyt. „Bunt”, wyjęty z przygotowywanego do druku cyklu: „Słowa na palecie”. Zakończył wieczór Leon Sobociński feljtonem o „Białym Tygodniu Książki”. Publiczność zebrała się bardzo licznie.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Sto dywanów wschodnich liczy zbiór prof. Kulczyckiego ze Lwowa, który będzie wystawiony w Krakowie w niedługim czasie jako rdzeń wielkiego pokazu dywanów, urządzonego przez Muzeum Narodowe wraz z wystawą ceramiki chińskiej i porcelany. Na wystawie będzie można oglądać stare dywany perskie, tureckie, kaukaskie, indyjskie i inne.

Książki nadesłane

André Gide: „Edyp” Warszawa 1933 Biblioteka Dramatyczna „Drogi” Nr 5.

(W 400-lecie zgonu L. Ariosta)

Pleć białą, bohaterki wojny i miłości
Spiewać będą i godne pamięci dzielności...

I poeta śpiewał, śpiewał... a gdy wreszcie skończył ostatnią piosenkę, pokazało się że stworzył ni mniej ni więcej jeno arcydzieło, godne stanąć obok najpiękniejszych utworów ludzkiego geniuszu. Odtworzył w niem całą poezję świata rycerskiego, objętego dwoma biegunami — walki orężnej i potyczek miłosnych, heroizmu i poświęcenia. Ale świat ten średnio-wieczny przetransponował poeta na szeroko rozpiętą skalę renesansową. Odał nowe struny do monotonnej wioli zonglerskiej, rozbrzmiewającej ongiś wśród zgłębku jarmarcznego.

I trzeba przyznać, że natchniony piewca na instrumencie swym — nazwijmy go harfą eolską — gra po mistrzowsku. Wydobywa zeń nieznanne dawniej modulacje i kadencje, tryle i półtony; tu i ówdzie podchwytujemy dyskretnie reminiscencje klasyczne; razporaz rozlega się dokoła zgrzyt broni i rzenie ognistych rumaków, to znowu wabi czarodziejski rózek Oberona lub pieszczotliwa fujarka sielanki, lecz elegijny ten nastrój przerwie wnet piszczałka ironji i pustoty śmiech chochlika, naigrawającego się z wszystkich i z wszystkiego... Warjacje na znany temat — zapewne; ale warjacje tak cudne, tak czarujące muzykalnością języka, tak olśniewające wirtuozowskim opanowaniem techniki, że, choć temat nieraz ginie w tej bogatej ornamentacji, chętnie wybaczymy artyście, gdy puszcza wodze fantazji, by na skrzydłach swego hippogryfa unieść nas w dalekie, zaczarowane krainy, gdzie wszelkie kanony klasyczne stają się bezprzedmiotowe. Bujny i potężny genjusz Ariosta nie mógł zamknąć się w czterech ścianach reguł epicznych, krepujących lot jego wyobraźni. Nie pytajmy więc o temat, bo w tym kunsztownym splocie przygód, dygresyj i mieniących się wciąż nastrojów, w tej symfonji barw i kształtów, każdy epizod, każdy motyw i szczegół, składa się na harmonijność utworu jako całości. Jednością akcji jest jej różnorodność, harmonja — jej artystyczny bezład, czyniący wrażenie ciągłej jakoby improwizacji. Nie ludźmy się przeto; ten pozorny bezład jest głęboko przemyślanym, koniecznym, postulatem artystycznej kompozycji Ariosta. Nienapróżno przecież strawił nad „Orlandem” kilkanaście najświetniejszych lat swego życia, czyniąc bezustannie i poprawiając, by doprowadzić utwór swój do doskonałości.

„Ależ, mistrzu Ludwiku, skądżeście u licha wytrzasili wszystkie te brednie?” Mąż, który z takim lekceważeniem wyraził się o „Orlandzie szalonym”, musiał być strasznie mało odczytany w literaturze świeckiej. Inaczej byłby wiedział, że Ariosta w tej dziedzinie poprzedził wytworny Boiardo, Boiarda figlarny Pulci, Pulciego zaś niewybredny legjon starowłoskich bajarzy (t. zw. cantastorie). Dziś możemy badać rodowód literacki Rolanda od X niemal wieku; śledzić ewolucję jego poprzez starofrancuskie i włoskie eposy, pokazać jak to pod wpływem już to powieści cyklu bretteńskiego, już też mitologii starożytnej, bohater najstarszej epeji francuskiej przeszedł był najróżniejsze metamorfozy, zanim zmartwychpowstał w „Orlandzie szalonym”.

Wszyscy owi Rolandowie czy Orlandowie pozostawili widoczne ślady w poemacie Ariosta. Już Boiardo przypiął swemu Orlandowi pięć achillesową, którą jest miłość do Anzeli, przyczyna zła jego u Ariosta. A ironja nie była wszak obcą ani Pulciemu ani Boiardowi. Ale takie historyczne ujęcie i krytyczne zestawienie „Orlanda szalonego” z jego antenami nie umniejsza bynajmniej jego walorów artystycznych; przeciwnie uwydatnia się jeszcze bardziej. Zdawało się bowiem, zwłaszcza po „Orlandzie zakochanym” Boiarda, że legenda o Rolandzie się wyczerpała, że już nikt nic nowego na ten temat nje wymyślił. Tymczasem okazało się, że Roland nie powiedział jeszcze swego „ostatniego słowa”. Tem „ostatnim słowem” poezji rycerskiej a zarazem kunsztu poetyckiego stał się dopiero jego praprawnuk „Orland szalony”. Ariosto bowiem, choć pełną garścią

czepał z krynicy ludowej i książkowej, nie jest już zwykłym kontynuatorem ani epigonem tradycji rycersko-epicznej. On wszystko podnosi do najwyższej potencji; świat rzeczywisty mu nie wystarcza; bohaterowie jego, zasługujący raczej na miano półbogów, poruszają się w sferach nadziemskich, gdzie przeszłość i terażniejszość zlewają się, dodając sobie wzajemnie blasku i potęgi. Zdaje się, jakoby Ariosto pragnął, podobnie jak Michał Anioł, wyczerpać całą skalę możliwości ludzkich, ustokrotnie dynamizm średniowieczny wprężeniem go do rydwanu renesansowego — odtworzyć, jednym słowem, pełnię życia we wszystkich jego objawach. To już nie jest zwykły epos renesansowy — jak u Boiarda — lecz najpotężniejsze, najprawdziwsze wcielenie samego ducha Renesansu. Włoski Orlando, odzyskujący w coraz to nowszej szacie, u Ariosta przeradza się ostatecznie w ideał rycerza na usługach idealnej sztuki. „Orlando furioso” — to średniowiecze przeniesione w świat wieczystego Piękną i Harmonji.

Dr. Józef Morawski.

Poznań.

JUTRO POZNAŃ UCZCI ROCZNICĘ ARIOSTA

Zamieszczony powyżej szkic literacko-historyczny, który zawdzięczamy prof. U. P. dr. Józefowi Morawskiemu, poprzedza w naszym Dziale zapowiedziany na jutro obchód rocznicy Ariostowej w Poznaniu, na którym świetny nasz romanista wygłosi rzecz o autorze „Orlanda Szalonego”. Drugim prelegentem będzie prof. U. P. dr. Roman Pollak, również stały nasz łaskawy współpracownik, a ponadto przemawia lektor języka włoskiego na naszym Uniwersytecie, dr. Stefaniński. Obchód, który organizuje poznański oddział polsko-włoskiego Towarzystwa Dante Alighieri, uzupełnią produkcje wokalne w wykonaniu pp. Marij Pomorskiej i Kazimierza Czarnieckiego, oraz recytacje wygłoszone przez p. Wdowicką. Na uroczystość tę przybywa z Warszawy ambasador włoski przy rządzie polskim, J. E. minister pełnomocny Bastianini.

W następnym Dziale PIĘCDZIESIĘCIOLECIE NARODNEGO DIVADLA

przez

J. Zdenka Svobode

Pisma nadesłane

„Głos Sądowictwa”, Nr. 11. Treść: Dr. J. Vacha: „Sędzia w państwie nowoczesnym”. — K. Fleszyński: „Przeszły a przyszły Słowiński Kongres Prawniczy”. — Dr. S. Ehrlich i dr. J. Gliklich: „Onus probandi w procesie cywilnym”. — Dr. W. Polek: „W kwestji pedagogowania sentencji wyroków w sprawach karnych”. — R. Sakowicz: „Kodeks Karny Z. S. S. R.” — J. Dąbrowo: „Na marginesie nowych prądów w sadownictwie karnym”. — J. Guminski: „Wynik ankiety konstytucyjnej”. — Glossy. — K. Swinarski: „Niebezpieczeństwo katastrofy w komunikacji w świetle art. 215 K. K.” — Dział prawa handlowego. — Dział prawa pracy. — Ustawodawstwo. — Poradnia Prawnicza — Młody Prawnik. — Adr. Red. Warszawa, Miodowa.

„Przegląd Księgarski”, Nr. 24. Treść: Materiał propagandowy na T. K. P. — Kalendarzyk T. K. P. — Komunikaty. — Adr. Red. Warszawa, Zielna 17.

„Przegląd Pedagogiczny”, Nr. 33—34. Treść: Przed zaszeregowaniem. — M.: Centralna Rada Pracownicza o nową Ustawę Uposażeniową. — Budżet oświatowy na rok 1934/35. — A. Cz.: „Na drodze realizacji nowych programów. Matematyka w klasie I gimnazjum”. — T. N. S. W. w świetle obrad Zarządu Gł. — Nasze czasopismo — tm.: „Z życia T. N. S. W.” — Sezon zimowy w Krynicy. — Komunikaty Zarządu Gł. T. N. S. W. — Komunikaty Zarządów Okręgowych — życia Koła Warszawskiego T. N. S. W. — Kronika. — Nowe książki. Adr. Red. Warszawa, Bracka 18.

Challenge w 1934 roku

Konferencja przedstawicieli państw, biorących udział w challenge'u — Lista zgłoszeń — Trasa — Ekipy

Wspaniały triumf śp. kapitana Żwirki i śp. inż. Wigury, którzy na skrzydłach polskiej awionetki roznieśli po świecie sławę polskiego imienia, tkwi nam dotąd jeszcze w pamięci i będzie przez długie niewątpliwie lata jednym z najwspanialszych triumfów polskiego sportu. Wspaniale to zwycięstwo pociągnęło za sobą prócz laurów, które na nas spłynęły, również organizację challenge'u w roku 1934. Zwycięstwo naszych bohaterów lotników spopularyzowało ten tak trudny wyczyn sportowy i pociągnęło za sobą zainteresowanie całego społeczeństwa, które w miarę możliwości stara się przyczynić do tego, by lot okrężny, organizowany przez Polskę, wypadł imponująco. Zarówno aerokluby, jak i L. O. P. P. nie szczędzą subwencji na przygotowanie maszyn i lotników do powyższej imprezy, czynią wszystko, aby sukces nasz, odniesiony na słynnej R. W. D. 6, nie był odosobniony.

Jak już donosiliśmy, odbyła się w Warszawie konferencja państw biorących udział w przyszłorocznym challenge'u. Lista zgłoszeń została zamknięta i obejmuje poza Polską cztery jeszcze potęgi lotnicze, a więc Francję, Włochy, Niemcy i Czechosłowację. Wbrew oczekiwaniom zabrakło zgłoszenia Szwajcarii, która odmowę swą motywowała brakiem funduszy.

Wpisowe, które pokrywa państwo, nie jest małe. Za każdy głos, posiadany w Międzynarodowej Federacji Lotniczej, Aeroklub państwowy musi wyłożyć 20 000 fr. (około 7 tys. zł.). Polska i Czechosłowacja posiadają po 2 takie głosy, zaś Włochy, Francja i Niemcy po 4. Po okupieniu się takim wkładem wolno zapisać po 4 maszyny na każdy głos. Za każdą dodatkową maszynę trzeba osobno płacić po 5 tys. franków.

Budżet Polski zamyka się sumą 200 tysięcy zł.

Obecnie istnieje tendencja wprowadzenia szeregu zmian technicznych. Polska zainicjowała wyróżnienie i specjalne premjowanie prawdziwych maszyn turystycznych o stosunkowo skromnym wyposażeniu w punkty rekordów szybkości. Wskutek tego wyeliminowane zostały z konkursu maszyny jednoosobowe. Awionetki dwuosobowe lecą bez specjalnych dodatkowych punktów. Natomiast trzyosobowe otrzymują 100 punktów dodatkowych, a czterosobowe aż 116.

Według dotychczasowego porozumienia trasa challenge'u będzie przedstawiała się następująco: **Warszawa — Królewiec — Berlin — Kolonia — Paryż — Bordeaux — Madryt — Gibraltar — Casablanca — Północne wybrzeże Afryki — Tunis — Sycylia — Wschodnie wybrzeże półwyspu Apenińskiego — Zagrzeb — Wiedeń — Praga — Katowice — Lwów — Warszawa.** Trasa ta nie jest jeszcze definitywnie ustalona i zająć w niej mogą pewne zmiany, tembardziej, że Rumunja czyni starania, aby trasę przedłużyć do Bukaresztu.

Jeśli chodzi o polskich lotników, którzyby wzięli udział w tej impetującej imprezie, to wymienia się nazwiska **kpt. Bajana, kpt. Gedgowa i kpt. Kętrzyńskiego.** Specjalne przygotowania czynią Niemcy, którzy zamierzają wystąpić z dużą liczbą maszyn. W ich ekipie ma brać również udział znakomita lotniczka **Elfi Beinhorn.** Poza tem spodziewać się należy udziału asów lotnictwa włoskiego. O Francji i Czechosłowacji narazie jeszcze jest cicho.

JÓZEF ŁADA.

Projekt rozporządzenia rady ministrów w sprawie uposażenia kolejowców

Dekret o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych z 28 października r. b. nie dotyczy wojska, sędziów i prokuratorów, oficerów, szeregowych P. P. i straży granicznej, oraz pracowników monopolów i przedsiębiorstw państwowych, a więc i kolejowców. Uposażenia tej ostatniej, jak wiadomo bardzo licznej kategorii pracowników państwowych mają być uregulowane niebawem rozporządzeniem rady ministrów.

Zasadą nowych uposażeń pracowników PKP — podobnie jak pracowników państwowych — ma być zniesienie szczebli, dodatków mieszkaniowych i rodzinnych. Uposażenia wyrażone są w jednej kwocie w następującej wyso-

kości: prezes dyrekcji okręgowej z 1000, wiceprezes z 700, naczelnik wydziału z 650, zastępca naczelnika wydziału z 550, kierownik działu z 450, kontroler z 400, referent I klasy z 335, referent II kl. z 270, adiunkt z 220, starszy kancelista z 170, kancelista I kl. z 150, kancelista II kl. z 140, gr. XIII z 130, gr. XIV z 120, gr. XV z 110, gr. XVI z 100.

Ponadto przewidziane są dodatki funkcyjne w następującej wysokości: naczelnik wydziału z 250, zastępca naczelnika wydziału z 125, kierownik działu z 100, referent I klasy z 25, referent II klasy z 15.

Od uposażeń tych pracownicy nie będą opłacali podatku dochodowego. Opłaty emerytalnej ani opłaty na Fundusz Pracy. Z chwilą przejścia na emeryturę pracownik otrzymałby 100 proc. ostatnio pobieranego uposażenia bez dodatku funkcyjnego. Ponadto projekt rozporządzenia przewiduje specjalne zapomogi, wzgl. dodatki dla tych pracowników, utrzymujących liczną rodzinę, którzy wskutek przejścia na nowe normy uposażenia straciliby część swoich poborów.

Rozporządzenie dzieli pracowników na 16 grup uposażenia. Grupy te jednak nie są identyczne z dotychczasowymi, według których uposażenia pracowników P. K. P. rozpoczynały się od IV stopnia płac (prezes), czyli było tylko 13 stopni płac pracowników etatowych. Nowe zatem normy uposaże-

nia są bardziej zróżniczkowane. Granice wysokości są takie same, jak dla innych funkcjonariuszów państwowych, wskutek czego różnice między poszczególnymi stopniami, od X grupy począwszy, są minimalne.

Normy powyższe są pewnego rodzaju konglomeratem między oznaczeniem grup cyframi a oznaczeniem nazwami służbowymi. Wskutek tego zachodzą różne niedomówienia (np. jakie pobory będzie pobierał obecny referent I klasy, który jest obecnie w stopniu IX i t. p.), oraz nie jest wspomniane w razie awansu przejście na bezpośrednio wyższe pobory.

Te i tym podobne kwestje będzie musiało rozstrzygnąć rozporządzenie wykonawcze, które ustali normy zaszerogowania. A to jest najważniejsze.

Robotnicza Łódź w hołdzie narodowcom ziem zachodnich

Staraniem Stronnictwa Narodowego Koła Łódź-Śródmieście odbyło się 30 listopada w nowo otwartym lokalu przy ul. Kopernika 45 b. liczne zebranie, któremu przewodniczył p. H. Konarzewski. Referat polityczny przerywany burzą oklasków wygłosił p. kpt. rez. L. Grzegorzak. Po żywej dyskusji uchwalono pod adresem Obozu Narodowego ziem zachodnich następującą rezolucję:

Członkowie Stronnictwa Narodowego m. Łodzi, przesyłają Narodowcom m. Poznania, Poznańskiego i Pomorza

wyrazy braterskiego pozdrowienia i serdecznego podziękowania za odniesiony świetny sukces przy wyborach do rad miejskich w dniu 26 listopada br. Cieszymy się bardzo, żeście pokazali siłę, spokój, wytrwałość, ofiarność i bezinteresowną pracę, a narodowi Polakom ukołochanie idei narodowej i tężyzną organizacyjną.

Cześć Wam — Czuwamy. Na zakończenie zebrania odśpiewano Rotę i hymn Młodych oraz wzniesiono okrzyki na cześć Dmowskiego i gen. Hallera.

Polowanie na łodzie podwodne

Obchodzona przez Szwecję 50-ta rocznica spuszczenia na wodę pierwszej łodzi podwodnej o napędzie mechanicznym, będącej dziełem Szweda inż. Thorsten Nordenfelda, przypominała światu działalność tych łodzi w czasie wojny światowej. Celowali w niej Niemcy, którzy pierwsi użyli łodzi podwodnych jako środka walki z flotą sprzymierzonych, czyniąc w jej szeregach niezwykle spustoszenie. Na wszystkich ocenach uwijało się w czasie wielkiej wojny prawie 380 niemieckich łodzi podwodnych. Aljanci byli początkowo wobec niemieckich łodzi podwodnych niemal zupełnie bezbronni. Okręty, zwłaszcza angielskie, starały się ich unikać. Wreszcie za pomocą metody eskortowania okrętów handlowych i transportowych przez lekkie krążowce. Ważniejsze odcinki mórz obstawiono minami na głębokościach, w których nie szkodziły one zwykłym okrętom, a utrudniały poruszanie się łodziom podwodnym. Równocześnie oprócz akcji obronnej zaczęto stosować wobec niemieckich koresarzy akcję zaczepną, urządzając polowania na łodzie podwodne.

W ciekawy sposób radzili sobie Francuzi. Pokrywali oni przeznaczony do polowania okręt wojenny wielką ilością żagli, które nadawały takiemu statkowi charakter niewinnego handlowca. Załoga łodzi podwodnej, zauważywszy taki rzekomo handlowy statek, nie atakowała go z ukrycia kieszonką torpedą, lecz podpyływała odważnie i wychyliwszy się na po-

wierzchnię oceanu usiłowała zniszczyć go w sposób znacznie tańszy przy pomocy artylerji. I tutaj następowało tragiczne rozczarowanie. Zagrożony statek z błyskawiczną szybkością zrzucił żagle, skierowując lufy armat ku prześladowcy, który poddawał się wówczas lub ginął z honorem. Ofiarą okrętów-pułapek padło w czasie wielkiej wojny kilkanaście niemieckich łodzi podwodnych. Inny sposób polowania na łodzie podwodne polegał na łowieniu ich w wielkie sieci stalowe, ciągnięte przez holowniki. Łódź zaplątana w sieć niszczone granatami. Niekiedy sieci takie, gęsto przetkane minami, przytwierdzano na stałe do dna morskiego.

U schyłku wojny z wielkim powodzeniem wykrywano i zwalczano łodzie podwodne przy pomocy hydroplanów, wyszukując tę okoliczność, że obserwujący prostopadle powierzchnię morza lotnik widzi łódź podwodną, przysłoniętą nawet kilkudziesięciometrową warstwą wody, i wówczas może ją łatwo zaatakować bombą lub granatem. Tragicznie kończyła się również dla wielu niemieckich łodzi podwodnych ich walka z łodzią podwodną aliantów. Pojedynki te przegrywali zwykle Niemcy. Ofiarą coraz bardziej udoskonalonych metod polowania na podwodnych rabusiów padła przeszło połowa niemieckich łodzi podwodnych, działających w czasie wojny, to znaczy prawie dwieście.

ak

Konkurs chórów kościelnych

Konkurs chórów kościelnych okręgu poznańskiego odbędzie się w niedzielę 3. b. m. o godz. 19,30 w auli uniwersytetu poznańskiego. Do ciekawych tych zawodów artystycznych staje 17 chorów mieszanych oraz męskich z następujących parafij: Murwana Goślina, Owińska oraz z Poznania — św. Marcina, św. Wojciecha, św. Łazarz, Jezycy, św. Jan, Debiec, Główna, Górczyn i O. O. Jezuitów.

Jako utwory konkursowe wykonane zostaną motety poznańskich kompozytorów ks. Gieburowskiego oraz F. Nowowiejskiego. Ponadto program przewiduje wykonanie kilkunastu utworów najrozmaitszych kompozytorów, przeważnie polskich.

Kongresy międzynarodowe w Polsce w r. 1934

Na rok przyszły przewidywany jest w Polsce 5 międzynarodowych kongresów. Najwcześniejszy, bo już w lutym, ma się odbyć w Warszawie międzynarodowy kongres prawa radiokomunikacyjnego. W

ostatnich dniach sierpnia rozpocznie w Warszawie swe obrady IX Międzynarodowy kongres geografów, którego uczestnicy, po zakończeniu obrad, rozjadą się na cały szereg wycieczek po Polsce. W kilka dni później, w dniach od 4 do 8 września obradować będzie w Warszawie Międzynarodowy kongres przeciwnożniczy, który również zakończy się szeregiem wycieczek po Polsce. Z kongresami mają być połączone wystawy. We wrześniu odbędzie się prawdopodobnie Międzynarodowy kongres wychowania moralnego. Brak natomiast bliższych wiadomości o zapowiadzianym Międzynarodowym kongresie antropologicznym i jego terminie.

O zwrot pożyczonych książek.

Zarząd Czytelni Akademickiej we Lwowie zwraca się do nas z prośbą o zamieszczenie następującego komunikatu:

„Czytelnia Akademicka (Lwów, Łozińskiego 7) wzywa wszystkie osoby, które nie zwróciły wypożyczonych w latach poprzednich z biblioteki Czytelni Akademickiej książek, do ich zwrotu w terminie dwutygodniowym.

Książki można zwracać osobiście we wtorki, środy i soboty w godzinach od 19—20 lub pocztą pod podanym adresem Czytelni Akademickiej.

W razie nie zwrócenia książek w podanym terminie Czytelnia Akademicka ogłosi publicznie alfabetyczne spisy nazwisk dłużników, w ostatecznym zaś razie uda

Duchowe oblicze Indyj

II. Problem odrodzenia narodu

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Kalkutta, w listopadzie.

W artykule pierwszym uprzedziłem czytelnika polskiego, że pragnąc zrozumieć mentalność Hindusów, musimy nieco zmienić zwykłe nasze kryteria rozumowania i wnioskowania. W całym naprzekład obecnym artykule, poświęconym streszczeniu filozofii narodowej S. Vivekanandy, rozsiane jest nawoływanie do religijności.

Ale umysł Europejczyka pod religijną rozumie przeważnie pewne wyznanie, a pod religijnością — postępowanie zgodne z dogmatami jego i przepisami. Religijnym nazywa Hinduś człowieka, który wierzy, a raczej, który doszedł do śladomości nieśmiertelności duszy i, w mniejszym lub większym stopniu, do pojęcia łączności wszystkiego, co istnieje. Z tego pojęcia wypływa u niego altruizm i wszelka moralność. „Ekam sat vipra bahudhā vadanti“, głosi syntetyczna formuła sanskrycka; co ma oznaczać: „wszystko, co istnieje, jest jednością; mędrcy nadają jej różne imiona“. Pomijając wszelkie jego prymitywne często rytuały, jako i przesady, oraz wartości tych lub innych doktryn filozoficznych, czy systematów religijnych, musimy przyznać, iż Hinduś z natury ożywieni są uczuciem religijnym, które przybiera nieraz nawet fantastyczne i niezrozumiałe dla nas formy. To też wszędzie, gdzie spotkamy dalej słowo „religia“ należy rozumieć nie tę lub inną z licznych zresztą religij i sekt w Indiach, lecz to uczucie i dążenie Hinduś do wyjścia poza ograniczony byt materialny.

Po tem zastrzeżeniu możemy iść śmiało w streszczeniu myśli i sentencji Vivekanandy. W artykule poprzednim zazaczyliśmy, że stosunkowo niedawno zgasły (1902) filozof ten jest ojcem duchowym ruchu odrodzeniowego Indyj. Ghandi i inni działacze są tylko konsekwentnymi realizatorami.

Jak wszystkie oderwane sentencje, tak i podane poniżej, nie były wygłaszane w pewnej ciągłości w czasie i przestrzeni, to też w strukturze ogólnej czytelnik ich musi sam wyczuć pewną ogólną tendencję.

Ale też tylko wnikając w dzieła i myśli Vivekanandy, zrozumieć możemy formę walki Indyj przedewszystkiem o niezależność moralną od czynników i wpływów obcych, w narodzie, za którą dopiero idzie już i niezależność polityczną i ekonomiczną. Tę niezależność moralną naród wykują sobie sam, bez oręza, w prostocie życia i czystości obyczajów.

Przejdźmy teraz do myśli Vivekanandy:

„Każdy naród ma pewien określony zasadniczy kierunek swego historycznego życia i rozwoju, tak jak rzeka ma swój stały prąd i łożysko. Dla Indyj tą podstawą życia jest religijność. Spotęgumy prąd ten, a nurty rzeki z obydwu stron łożyska popłyną za nim.“

„W krwi naszej leży uduchowanie. Kiedy krew ta tętni żywo w narodowym organizmie, wszystkie też inne objawy życia wykazują zdrowie narodu. Polityczne, socjalne i ekonomiczne niedomagania, ba, nawet biedę ogólną materialną może kraj uleczyć sam, jeśli ta krew jest czysta.“

„Uduchowanie! Tak to sztandar prastarych Indyj, rozwinięty dla całej ludzkości Miłość, ofiarność to jedyna nieśmiertelna idea, którą przypominamy od wieków, jako ostrzeżenie dla upadających moralnie narodów, jako „memento“ przeciw wszelkiej tyranji i przemocy. Hinduś! Nie dajmy sobie wytrącić tego sztandaru! Z ofiarności i samozaparcia jednostek powstały Indje prahistoryczne; te hasła znów obudzą naród ku jedności i zespoleniu.“

„Każdy naród, jak i każda indywidualna jednostka, ma pewną podstawową nutę w swem życiu, jakby „leitmotiv“ w melodji“, obok którego układają się inne, drugorzędne, tworząc harmonijną całość. Dla jednego narodu takim „leitmotivem“ życia jest potęga polityczna, dla innego — sztuka i piękno, dla innego — organizacja itd. Indje mają uduchowanie jako ośrodek życia, jako klucz podstawowy narodowej symfonji.“

„Naród, który schodzi z przekazanego wiekami kierunku historycznej misji, naród, który odrzuca to, co stanowi jądro jego żywotności, skazany jest na zagładę. Indje nie mogą zaprzepaścić swego wiekuistego dobra — religijności, muszą pozostać wiernie swej misji dziejowej. Z Indyj znów pójdzie w świat wzmożona fala uduchowania, kiedy ludy zachodnie zrozumieją bezowocność szamotania się w swej złotej, lecz krwią splugawionej klatce — ułudzie dóbr ziemskich, które wyrwywają sobie w bratobójczych jawnych lub podziemnych walkach.“

„I każdy naród wogóle powinien zrozumieć swoje stanowisko i zadanie, koło niego się skupiać i być mu wierny, jak żołnierz wobec sztandaru. Jeśli takiej misji nie posiada, jeśli jej nie rozumie, nie jest narodem lub przestał być jako naród, stał się zbiorowiskiem, które lada podmuch historyczny zmiecie.“

„Z Indyj, powtarzam, kiedy wybiję znów właściwa historyczna godzina, wyjdzie, znów dla świata hasło nawro-

tu ku uduchowaniu. A jest ona już blisko!

„Potęga polityczna nigdy nie była naszym celem w życiu narodowym i, wierzajcie, nigdy nią nie będzie...“

„Żaden człowiek, żaden naród, nie może żyć bezkarnie, siejąc nienawiść ku innym. I chociaż i w starożytności i w nowych czasach ziarna niektórych zdobyczy naukowych, organizacji państwowej rozchodziły się często na przelewającej się poza własne brzegi fali wzmożonego życia tego lub innego narodu, to jednak, babcie, najczęściej przy szczęku oręza, surmach bojowych i marszu kohort zbrojnych. Fale takie przychodziły i spływały. Taka była historia wielu już wymarłych lub wymierających w obecnych czasach ludów“

„Indje żyją od paru tysięcy lat, nie będąc nigdy narodem zaczepnym. Fala za falą narodów obcych przeszły też przez ziemię naszą, a goniąc za mamiłdem złota, zabierały bogactwa myśli, wiarę w potęgę i wolność ducha, idee tolerancji, pokoju i szczęścia całej ludzkości. To też Bóg biogłosił namzemu narodowi i trwa on wiecznie, kiedy inne narody i inne cywilizacje zamknęły swą kartę dziejową.“

„Odrodzenie narodu zależeć będzie od siły woli każdej jednostki i od wiary w boski pierwiastek duszy ludzkiej. Rzućmy jako hasło: podniesienie mas w poszanowaniu indywidualium, we wzmożeniu uczuć religijnych.“

„Charakter decyduje o wszystkim. Ojczyzna potrzebuje ludzi z charakterem. Ja wierzę w przeznaczenie Ojczyzny, gdyż polegam na jej młodemu pokole-“

RATUSZ NOCĄ.

Dwanaście ciężkich uderzeń wtapia się w ciszę —
Czas stąpa na gwiazdnym ratuszu
późną nocą.

Wkłęśły aksamit nieba,
w haftowany w kwiaty złote,
które dziwnym podobieństwem
gwiazd złotych
migocą.

Księżyc kraje ostre sylwety wieżyc,
poprzez okna w srebrne blachy obite
patrzy —

Pustkę ulic wiatr zamiócił liśćmi
i na drutach anten,
niby w srebrnej sieci splecionej
płacze — —

Wygięte łuki grzbietów
obrosły w czarne sylwety — —
Drgająca plama poświaty księżycowej,
na chodnikach okruchem srebra leży —
Noc strudzona stanęła —
wiatr zasumiał — —
Późną godzinę wydzwoiła pustka
na zegarze gwiazdnym
ratuszowej wieży.

Poznań.

JÓZEF BARANOWSKI.

lentu. Wiara ta jest nieograniczona, to też dzieło moje i jutro nie zawiedzie, choćbym umarł Młodzieży, ty dźwigasz na swych barkach najcięższe zadanie, jakie przypadło kiedykolwiek w historii narodowi naszemu!

„Młodzieży, nadziejo nasza, czy odpowiesz na to wezwanie? Miej wiarę we własną swą wartość i siłę! Wiedź, że wiekuista moc jest skryta w duszy każdego z was i ona obudzi naród Młodzieży, ciebie, jak świeże rozwinięte kwiaty, Ojczyzna składa u stóp Najwyższego A On ofiarę tę przyjmie! Niechaj błogosławia poczynaniom tym duchy praoców naszych!“

„Przełomowe chwile historii zbliżają się... Pierwiastki duchowe wielu narodów będą w niebezpieczeństwie Waszą rzeczą będzie, młodzieży, własną ręką zmieść popioły, a z pod pyłu błędów naszych własnych odgrzebać Duszę Narodu, zrozumieć ją i żyć Jej technieniem!“

Oto oblicze duchowe Indyj nie wyidealizowane tylko w umyśle poety, filozofa. Oblicze odbite w zwierciadła życia rzeczywistego, realizacji, powolnej, stopniowej, lecz już widocznej na miejscu, od Cejlonu hen ku Himalajom...
W LOGA.

Wyborny buljon

można szybko i łatwo przyrządzić zapomocą MAGGIego kostek buljonowych. Wystarczy położyć kostkę wrzącą wodą, aby otrzymać w jednej chwili ¼ litra gotowego rosółu.

MAGGI
BULJON

dg 2363

LISTY Z BYDGOSZCZY

Osobliwa osobliwość

„Każde z europejskich miast ma jakąś swoją osobliwość, którą istotnie widzieć warto: Kraków ma Wawel i Matejkę, Warszawa dobre chęci, którym jest brukowana, wielkich ludzi do małych interesów, najdłuższe na świecie języki, Saski ogród i dobro społeczne w kształcie dziurawego orzecha, na którym zawsze kto chce i jak mu się podoba...“

Tak (i tak dalej) pisał sobie w swoim czasie Henryk Sienkiewicz w swych „Listach z podróży“.

Przypomniały mi się te listy zwłaszcza teraz, kiedy to Sienkiewicz, tak u nas, jak i w całej Polsce, jest znowu bardzo w modzie.

Hm, — a jaką to osobliwość ma Bydgoszcz, — zapytałem samego siebie, gdy się doczytałem do wyżej przytoczonych sienkiewiczowskich uwag. — Nie łatwa to wcale sprawa dać na takie pytanie wyczerpującą a trafną odpowiedź. Idzie tu przecież nie o pierwszą lepszą osobliwość, ale właśnie o taką, którą widzieć warto. Bo takich osobliwości, a już zwłaszcza osobistości, których widzieć zupełnie nie warto, jest w Bydgoszczy wprost zatręszienie.

Z wartościowemi osobliwościami sprawa przedstawia się natomiast daleko, daleko gorzej.

Nie traćmy jednakże nadziei, a może przecież uda nam się natrafić na coś, co godne będzie sienkiewiczowskich osobliwości.

— Jest, — — — Pomnik Sienkiewicza.

Osobliwością jego jest godny zanotowania fakt, że ten to właśnie monument jest pierwszym w Polsce pomnikiem wielkiego pisarza.

Sam pan prezydent Rzplitej dokonał w r. 1927 jego odsłonięcia. Niestety jednak, acz z pod mistrzowskiego dłuta Laszczyki wyszły, pomnik Sienkiewicza w Bydgoszczy nie jest arcydziełem, bo brak mu zupełnie wartości monumentalnych. Nie stanowi przeto atrakcji godnej specjalnego przyjazdu, celem jej ujrzenia.

W pojęciu przeciętnego bydgoszczanina, taką niezawodną atrakcją jest — potop.

— Co takiego?

— Potop w parku Kazimierza Wielkiego.

Nie obawiaj się jednak zany czytelniku o całość Bydgoszczy i parku króla chłopków. „Potop“, wcale nie jest taki zły, jakby się to na pierwszy rzut oka zdawało. Ale specjalnie wartościowy, to on również nie jest. Ten pomnik, to typowa niemiecka kompozycja naturalistyczna. Tego zlepku form rzeźbiarskich dokonał pracowicie Herr Professor Lepke z Berlina. Nie wiedział o tem berliński Lepke, że zlepek kształtów dużych, a pracowicie wydłubanych, niema nic a nie wspólnego z niezbędną w pomniku monumentalnością.

I nic na to nie pomoże zachwycający fakt, że połowa „Potopu“ nurza się zazwyczaj w najautentyczniejszej wodzie. Piszę — zazwyczaj, — gdyż od pewnego czasu „Potop“ topi się w liściach, wypełniających po brzegi otaczający go basen.

Zostawmy tedy „Potop“ w powodzi jesiennych liści i w spokoju, i — szukajmy dalej.

A w tem poszukiwaniu zwróćmy się do artystów o pomoc. Przecież malarze to, jak wiadomo, taki naród, któremu Pan Bóg dał oczy „widzące“.

Niech zobaczą, i niech nam powie-

dzą.

Niedawno temu przyjechał, aż z Poznania, niepośledniej marki malarz, aby zobaczyć, co Bydgoszcz ma naj-

piękniejszego, by następnie, ów wybrany motyw, przerysować na kamieniu i włączyć go do teki pamiątkowej XIV Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu.

Przyjechał, szukał — i — — znalazł Klaryski.

I teraz, w pięknie wydanej tece zabytków ziem zachodniej Polski, piękno Bydgoszczy reprezentuje najślusniej w świecie kościół Klarysek. Motyw wybrał prof. Roguski, jak nie można lepiej. Ponoć w malarstwie wybór motywu, to już połowa arcydzieła. Jeśli tak, to barwna litografia Roguskiego jest arcydziełem, ale tylko w połowie. W tej pierwszej połowie. Bo z samą interpretacją plastyczną cudnych „Klarysek“ u prof. Roguskiego trudno nam się jakoś pogodzić. To, co nam na kamieniu narysował poznański artysta, to nie są bydgoskie „Klaryski“. Ale co tu się dziwić zamiejscowemu malarzowi, kiedy i mieszcwi pacykarze jakoś tej swojej rodzinnej Bydgoszczy, w jej specyficznym charakterze dojrzeć nie mogą. Malują nam jakieś słońca, jakiegoś bajecznie kolorowe (czy wręcz — kolorokowe) pejzaże, które tyle mają z Bydgoszczą wspólnego, co autentyczna Wenecja z „Wenecją Bydgoską“. Nie wiem, kto pierwszy przemianował znaną Bydgoszcz na półdjabła weneckie. Miał chłop szczęście, bo inaczej dawnobym go już wpakował do Brdy za tak niefortunny pomysł.

Przyjechał raz do Bydgoszczy prof Czajkowski, pierwszorzędnym pejzażyście, laził przez cały czas pod parasolem i pokpiwał sobie z „Wenecji bydgoskiej“ ile wlezie. — Holandję tu macie, — powiada — ale nie Włochy.

Jeden mówi: Wenecja, a drugi: — Holandja... Komu tu wierzyć?

Najlepiej wsadź bracie kalosze, uzbój się w solidny parasol, i idź przekonać się naocznie.

„Nad czystą, szeroką ulicą zawisł ołowiany prostokąt zbitych z sobą

chmur. Wisi tak już od wielu dni. Głęboko ulicy tonie w mgłę... Świecą wilgotne chodniki...“

Br. Stota. Paskudny dzień, — — Nieprawda. Wcale nie paskudny. Trzeba tylko zatrzymać się na dłuższą chwilę, oczy porządnie otworzyć i popatrzeć...“

Nad głębokim szmaragdem kanałów, srebrzą się równo ciosane bloki kamienne. Mgły łagodzą surowy kontur gmachu i tonują ich różnobarwność Lekki deszcz nasila jeszcze tę harmonijną symfonię tonów Sennie kołyszają się berlinki i małe parostatki. Nad szczytami stylowych śpichlerzy wisi smutne siwe niebo...“

A więc cóż to jest u diabła, — Bydgoszcz, czy Holandja?

I gdzie w takim razie osobliwość — bydgoska?

Zmęczony bezowocnem poszukiwaniem poszedłem wypocząć w teatrze. Grają najnowszą operetkę (pardon — komedję muzyczną) p. t. „Dziweczę z Holandji“. Na widowni — Hanka Wańska. Wygląda ślicznie, a śpiewa jeszcze lepiej. Chwała Bogu, — myślę, — sobie, — Wańska toć to Bydgoszczanka. Nareszcie mamy sympatyczną osobliwość bydgoską.

W antrakcie, powiadam do uroczej artystki:

— Z tą Holandją, droga pani, to przesada. Nie jest pani dziewczęciem z Holandji, lecz z Bydgoszczy.

— Nie, — odpowiada mi skromnie artystka, — nie jestem ani z Holandji, ani z Bydgoszczy, tylko z Wrześni.

Ano trudno, — składam broń Nie udało mi się i tutaj. Widać, nie znajduję już osobliwości bydgoskiej A może, — dochodzę do żalostnej konkluzji — a może, któż to wie może jedyną osobliwością Bydgoszczy jest właśnie — brak jakiejkolwiek osobliwości? —

Mat.

"Pamiętniki hrabiny, przebranej za służącą"

(Na zakończenie Tygodnia Książki Polskiej.)

Gdy młody, a obladowany wiadomościami i ambicją absolwent któregoś z kursów dziennikarskich rozmyśla o jakiejś niezwykłej podróży, która od razu postawiła jego pozycję dziennikarską bardzo silnie — marzy o eskapadzie do Mandżurji, roi o wyprawach na wyspy Hawajskie, do Montrealu, na szlaki poszukiwaczy złota do Alaski, ale nie pomyśli napewno o podróży na głuszę bardziej bliską, na pustkowie znajdujące się o kilka kroków od niego. A szkoda. Temat, o którym wspominam, jest jaknajbardziej egzotykiem, t. zn., że przeciętny inteligent nie wiele wie o istnieniu tego „krajobrazu”, a jeśli wie i nawet, horribile dictu, sam w nim uczestniczy — nie zdaje sobie sprawy, że jest to autentyczna egzotyka.

Na stacji w Pucku podczas tegorocznych wakacji mały, obdarty chłopak podsunął mi natargowicie gazetę z taką zachętą do kupna:

— Niech pan kupi. Tu jest fajna powieść, — zniżył głos i przytknął znacząco oko — „Pamiętniki hrabiny, przebranej za służącą”...

Zdaje się, że powtarzam tytuł dokładnie, choć być może, brzmiał on „Dziewczyna w pętach miłości”, albo jeszcze inaczej. Moja niedorzeczna manja zbierania po jednym egzemplarzu każdego nowo napotkanego pisma sprawiła, że za 10 groszy zdobyłem możliwość przeczytania „Pamiętników hrabiny” w porcji, przeznaczonej na ów dzień. Część zazwyczaj najistotniejsza w gazecie codziennej — t. zn. telegramy, doniesienia i artykuły — w owym piśmie była na planie drugim. Właściwie było z niej tyle, ile potrzeba na uratowanie „honoru domu”: parę telegramów, kilka odsmażonych sensacyj kryminalnych. Ale w lwiej części była to gazeta beletrystyczna. Pismo codzienne, poświęcone pielęgnowaniu literatury!! Rewelacja!

W numerze, składającym się z osmiu stron, były dwa całostronicowe odcinki powieści, jedna czy dwie nowele, dwa feljetony, opis podróży na Jamajkę i niezawodny system wygrania miliona w Monte Carlo. Zamieszczając te ostatnie wskazówki, wychodziła redakcja ze słusznego niewątpliwie założenia, że żaden z jej czytelników, poczytliwy dorożkarz, czy panna ze sklepu, nigdy nie pojedzie sprawdzać „niezawodności” systemu; o całość tedy okien redakcyjnych i osób czeigodnych i edaktorów można nie żywić obaw.

Późniejsze obserwacje przekonały mnie o niebывалej popularności „Pamiętników hrabiny”. Całe Pomorze zalane jest tą i podobnymi gazetkami. W sposób natrętny wciskają te „dzieścio” i „pięcio-groszówki” wszelkiej biedocie, łaknącej drukowanego słowa i — szczypty złudek. Kto wie, czy wydawcy tego rodzaju pism nie szukają usprawiedliwień w hasłach np. Tygodnia Książki Polskiej i czy nie czują duchowego pokrewieństwa z Mickiewiczem, powtarzając z obłudną dumą jego słowa o książkach, które zblądzą pod strzechy.

Istotnie, te horendalne bzdury spełniły ideał Mickiewiczowski: zblądziły pod strzechy, ale nie tylko tam, zblądziły

złazły zwłaszcza pod dachy olbrzymiej ilości domów robotniczych, kupieckich, urzędniczych, inteligentkich... Nie cofam tego ostatniego słowa, choć trzęsie mną ostatnia pasja. Tak, inteligentkich. Widziałem na oczy (nie piszę na „własne”, jakkolwiek brzmi to nie do brze; ale przecież na cudze nie można widzieć), jak w koleji, a jeszcze kiedyś — w kawiarni ludzie inteligentni czytali powieści wspomnianych pism. Dzieje się to nie tylko na Pomorzu. Wszędzie. Po wszystkich miastach.

Nie zdajemy sobie sprawy z tego, w jak silnym stopniu społeczeństwo polskie, a przede wszystkim jego warstwy niższe, opanowane są przez tego rodzaju pisma. Istnieją w Warszawie i Łodzi, a może jeszcze gdzieś indziej całe koncerty prasowe, które wydają po kilka, kilkanaście pism tego typu o olbrzymich nakładach. Gazety te zjedniają sobie czytelników dwoma atrakcjami: tasiecmami ekliwch powieści i pornografią, a najczęściej aljażem tych dwóch składników naraz. Przed dwoma laty poczęła się pchać na rynek poznański jakaś „pięcigroszówka”, która w sposób czelny i bezwstydnym zamieszczała całe łamy ogłoszeń stręcyielskich. Widziałem ostatnio w Warszawie, że pismo to ma już piękny, komfortowy sklep, własne auto z elegancko wymalowanym tytułem pisma. Zastanawiam się, jakiego potrzeba nakładu, aby pismo, kosztujące 5 groszy mogło pozwolić sobie na tak kosztowne rekwizyty. Albo jak płatnych ogłoszeń?

Widywałem nieraz w kawiarniach, że spora część publiczności zaczytywała się tą tendetą. A co najciekawsze — niemal wszyscy rozpoczęli czytać te pisma od kolumny powieści. I powiadają, że u nas nie czyta się książek, nie czyta się powieści. Chciałbym, aby czynniki zainteresowane zliczyły kiedyś dzienny nakład tych wszystkich pism „powieściowych”, które jadą wyłącznie na drukowaniu ekliwch albo pornograficznych opowiadań. To nie są cyfry tysięczne, ale bodajże miljonowe, a w każdym razie wielosetysięczne.

Te cyfry — to zagadnienie. Za nimi przecież stoi — głód słowa drukowanego. Trzeba to sobie uświadomić i zdecydować, jakby te siłę ująć i wy-

W NOTATNIKU

Literatura a cenzura.

„Robotnik” podaje następującą wiadomość:

„Podczas ubiegłej sesji sejmowej jeden z posłów socjalistycznych, omawiając ostatnie praktyki konfiskacyjne, powołał się — wśród licznych przykładów — na fakt konfiskaty w dzienniku socjalistycznym wyjątków z pism Adama Mickiewicza. W tym samym mniej więcej czasie uległ konfiskacie „Robotnik” za przytoczenie paru strof z „Księgi Ubogich” Jana Kasprowicza. Obecnie w Wilnie, w czasopiśmie literackim p. t. „Zagary” skonfiskowano wyjątki z „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego. Rzecz prosta, że te wypadki nie wyczerpują całkowicie gorliwej działalności pp. cenzorów w stosunku do myśli i poglądów największych naszych pisarzy. Dla uniknięcia nieporozumień w przyszłości, w sprawie tych konfiskat powinna się wdać Polska Akademia Literacka. Niech ustali raz na zawsze w po-

rozumieniu i w ściślejszej współpracy z rządem, które dzieła Mickiewicza, Kasprowicza, Żeromskiego i innych wybitnych polskich autorów podlegają konfiskacie, całkowicie, czy też częściowej i czy rozpowszechnianie tych dzieł w druku jest ścigane sądownie. Wątpliwe nie należy, że w najbliższej przyszłości „Pan Tadeusz” Mickiewicza, „Trylogia” Sienkiewicza, „Popioły” Żeromskiego i cały szereg arcydzieł naszej literatury, w najnowszych wydaniach ukażą się z charakterystycznymi, białymi plamami. Zdezorientowany dziennikarz, który zechce przytoczyć jakiś ustęp, będzie wówczas dokładnie wiedział, co mu wolno, a conie. Aż do definitywnego ustalenia tej sprawy najbezpieczniej będzie czerpać ze skarbicy duchowej naszych „akademików”.

Wprawdzie czytelnicy mogą przeciw temu zaprotestować, lecz ze strony cenzora będzie się miało spokój.

OD PONIEDZIAŁKU, 4 GRUDNIA 1933 ROKU

W KINACH

Seanse: 5, 7, 19
Bilety od 75 gr

APOLLO i METROPOLIS

Seanse: 4, 30, 6, 30, 8, 30
Bilety od 60 gr

NOWY TRIUMF
NAJWIEKSZEJ
AKTORKI ŚWIATA

MARLENY DIETRICH

w najwspanialszym superfilmie

PIEŚŃ NAD PIEŚNIAMI

Realizacja Rouben Mamouliana

ng 7 024

Nasze kina najtańsze 04 05 Nasze programy najlepsze

czytelnicze we wstecznictwie i aberacji umysłowej.

W pracy zaradczej można narazie iść dwiema drogami. Pierwsza, to bić przeciwnika jego własną bronią. Jedną z gazet popularnych w Poznaniu („Ore-downnik Wielkopolski”) metodę tę zastosowała z doskonałym skutkiem. Drukuje codzienną całą kolumnę powieści sensacyjnej, ale o treści i tendencji zdrowej, aby powoli podnosić czytelnika do coraz lepszego poziomu.

A druga możliwość — to droga szukania właściwych sposobów docierania do tego nieprzebranego mrowia czytelniczego. Sporo wydawanych obecnie czy dawniej powieści (zwłaszcza w zakresie powieści średniej) posiada treść o tyle atrakcyjną, aby mogły one ze skutkiem konkurować z romansidłami w „groszówkach”. Trzeba tylko umieć wybrać książki i umieć trafić z niemi — do czytelników, jak się okazuje, czytelników. Obecnie pomiędzy tą warstwą czytelniczą, o której mówimy, a książką jest mur absolutnego rozdźwięku. Cóż to za piękne zadania dla inicjatorów najbliższego Tygodnia Książki — mur ten rozwałać. Trochę to trudniejsze od, powiedzmy, zorganizowania „loterii książek”, ale jaki rezultat! Proszę tylko pomyśleć i zobaczyć to oczyma wyobraźni; nakład średniej powieści polskiej — 500 000 egzemplarzy!

JÓZEF KISIELEWSKI.

Z naszej przyrody

Miasto zieleni i ogrodów. Wiosną budzą w śródmieściu ze snu człowieka doliny Bogdanki i Cybiny jako parki okalające miasto. Jezioro Psarskie i lasy Promna. Miejsca wycieczkowe i letniska w pobliżu Poznania. Motyle egzotyczne i nasza palmiarnia jako egzotyczna oaza.

Poznań ma w Polsce sławę miasta zieleni i ogrodów. Do tej opinii po chlebnej przyczynili się w części także publicyści warszawscy, przebywający w pierwszych latach niepodległej Polski czasowo w naszym grodzie.

Warszawianin, zakwaterowany w śródmieściu został zbudzony w nocy śpiewem słowika. (Był to zapewne słowik z dawniejszego cmentarza kalwinów, położonego istotnie w środku miasta.) Opisał zdarzenie rewelacyjnie: „Miasto, w którym w nocy budzi śpiew słowika!”

Mamy rzeczywiście zieleni drzew, aleje lipowe, gaje leszczynowe, platany i wiąz, w których gałęzi produkują się także w nocy słowiki i drozdy, o świącie kosy i szpaki, nie mówiąc już o ziębach i trznadkach, śpiewających czasem na bruku ulicznym.

Mamy szereg pięknych parków a największy z nich park Sołacki w dolinie Bogdanki, dopływu Warty.

Park ten może być jeszcze rozszerzony i dolina rzeczki wyzyskana pod względem krajobrazowym i przyrodniczym.

Nasze miasto leży szczęśliwie w dolinie Warty, z którą łączą się od wschodu doliny Cybiny i Główny, od zachodu dolina Bogdanki, przecięte Wartą. Przyjeżdżającemu od strony Warszawy przedstawia się romantycznie lasy debińskie ze wstęgą Warty.

Dolina Cybiny urozmaicona jest laskami i zaroślami malowanemi przez naszych malarzy poznańskich.

Bardzo słusznie, że tutaj na wyniosłości sypie się kopiec pamiątkowy. Nada on, jak kopce pod Krakowem, Poznaniowi charakter swoisty.

Nie daleko stąd na północ mamy jeziora Strzeszyńskie i śliczne lasy z jeziorami Promna, które uchodzą za najpiękniejsze okolice Wielkopolski. Jeziora Strzeszyńskie, z których jedno nazywa się także jeziorem Psarskim, nie są zresztą odległe od Poznania. Pieszko więc mogą dojeżdżać spacerem także dzieci i osoby starsze. Wycieczkowiczami z Poznania są tu prawie wyłącznie Niemcy.

Jezioro uwieńczone lasami zaprasza w lecie do kąpiel.

Zdarza się tu często, że wycieczkowicze nieca ogień i gotują obiady.

Powrót wieczorem z tej wycieczki jest szczególnie miłym, ponieważ, idąc

drogą do domu, mamy przed sobą widok Poznania i to od strony najbardziej interesującej. Znaczna część drogi można też przejechać tramwajem z Gołęcina.

Jezioro Strzeszyńskie obejmuje przeszło 30 hektarów. Na łąkach rosną tu rzadkie okazy storczyków, spotykamy także tustosza, kwiat łowiacy i pozerający komary i owady. W jeziorze znajduje się bardzo rzadka roślina, mała jeziora. Proponuje się aby okolicę jeziora zaliczono także do rezerwatów.

Sprawa terenu przy Bogdancie powinna być załatwiona jak najprędzej, aby niezmniejszyć budowaniu will, które uniemożliwiłyby zamienienie doliny w park.

Na mokrych łąkach torfistych przy torze kolejowym w pobliżu ogrodu botanicznego dzięki tej niedbałości zajęto teren i wybudowano kilka will. Tym sposobem uniemożliwiono zarządowi ogrodu hodowanie roślin, rosnących tylko na torfiskach.

W parku Sołackim w pobliżu miasta będziemy mieli miejsca wycieczkowe. Rozwój parku przewiduje projekt dyrektora ogrodów miejskich. Sprawę tę poruszył także przed kilku laty pan Chybiński w szeregu artykułów w „Kurjerze Poznańskim”. Znajduje się tu także miejsce odpowiednie do urządzenia letnisk.

Powinniśmy wszyscy przyłożyć ręki do rozszerzenia w tej najbliższej okolicy Poznania miejsc wycieczkowych. Przyczyni się to nie tylko do upiększenia i wyglądu estetycznego najbliższych terenów miasta, ale także do zadowolenia i do zdrowia obywateli.

Jak o upiększenie parków dbają aż do przesady w krajach kulturalnych, tego dowodem Londyn, gdzie dla upiększenia efektywnego parków miejskich powzięto iście groteskową myśl sprowadzenia z krajów egzotycznych wielkich i pięknych motyli, by podnieść urodę parku.

Niewiadomo czy projekt został urzeczywistniony. My dla naszych parków takich motyli sprowadzać nie będziemy. Nam wystarczą nasze krajowe motyle, jak śliczny pazik królowej i jak pawie oczka, zwane także pawikami, zorzynki itd. itd.

Może odpowiedniejszym dla motyli egzotycznych miejscem byłaby wspaniała nasza palmiarnia, gdzieby im egzotyczne lotosy, chryzantemy japońskie i orchideje przypominały ich ojczyznę. Byłoby też bezwątpienia atrakcją dla publiczności naszej do zwiedzania palmiarni, tej cudnej oazy egzotycznej w naszym mieście.

Erel.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Po wyborach do Rady Miejskiej

Dezyderaty i nadzieje

Przez ciąg całego okresu przedwyborczego pisano się na tem miejscu niejednokrotnie o wyborach, a w szczególności o obywatelskich obowiązkach kobiet, które winne były brać w nich udział sumienny i gorliwy.

Apel nasz nie minął bez echa, gdyż w rezultacie okazało się, że kobiety w Poznaniu stanęły na wysokości swegożo zadania i przez liczny udział zarówno w pracach przygotowawczych jak i wyborach samych wprowadziły do naszej Rady Miejskiej pokazną liczbę swoich przedstawicielek.

Wśród nowych radnych kobiet z radością witamy trzy przedstawicielki Obozu Narodowego: panie Annę Smoczyńską, Teodorę Pawłowską i Julję Woźnicką. Dwie z tych pan, radna Smoczyńska i radna Pawłowska nie są nowicjuskami na terenie prac miejskich, raczej wykazały się już kilkakrotnym doświadczeniem i położeniem w tej dziedzinie zasługami. One więc, siłą faktu przodować będą innym radnym, dając przykład i impuls dla owocnej i celowej działalności.

Przed nową Radą Miejską stoją dziś ogromne i trudne zadania. Miasto nasze przecież posiada swoje skomplikowane potrzeby, bołaczki i kłopoty, dobrze więc, że na sprawy miejskie wpływ będą mieli nie tylko radni, ale i kobiety, które w wielu wypadkach ustosunkowują się do spraw bieżących z odmiennego, niż mężczyźni stanowiska, więc będą stanowiły przeciwwagę i pierwiastek harmonizujący i może bardziej konstruktywny. Trzeba bowiem pamiętać, że każdy poszczególny problem miejski dotyczy w równej mierze jego obywateli i obywaterek, więc słusznym jest, żeby i decyzje odpowiedzialne wychodziły zarówno z kół męskich, jak i z zespołów kobiecych. Spodziewać się naturalnie trzeba, że kobiety w Radzie Miejskiej nie zapomną o specjalnych potrzebach kobiet, czy to w dziedzinie pracy zarobkowej, czy w zakresie opieki społecznej, czy w kwestjach higieny i ochrony rodzin i dzieci ubogich i opuszczonych.

W szczególności zwracamy się do naszych radnych z dezyderatem, żeby rozstrzygając najważniejszą w chwili obecnej sprawę bezrobocia pamiętały o pozbawionych pracy i zarobku szerokich rzeszach kobiet i dążyły wytrwale i systematycznie do tego, żeby kobietom bezrobotnym w Poznaniu zapewnić możność podtrzymania bytu i przetrwania najcięższych czasów.

Musimy bowiem zdać sobie sprawę z tego, że kobiety, widząc w Radzie Miejskiej swoje przedstawicielki, które same sobie wybrały, spodziewać się będą w pierwszym rzędzie po nich opieki i pomocy, gdyż jest to obowiązek poddyktowany solidarnością kobiecą i prostym, ludzkim, odruchem serca.

Choćby więc zdawać się mogło, że dziś trudniej, niż kiedykolwiek o pracę, radne nasze muszą wysilić się na szczęśliwą inicjatywę i znaleźć na sprawę tę jakąś dobrą radę. Przewszystkiem należałoby pomyśleć o uruchomieniu większej ilości warsztatów różnego typu, przy których pracownice ręczne mogłyby znaleźć zatrudnienie, a dla pracownic bardziej wykwalifikowanych uruchomić biura, które podtrzymywałyby i kierowały pracą wspomnianych warsztatów. Jamużna bowiem, choćby najhojniejsza jest zawsze tylko środkiem tymczasowym, obciążającym jednych, a przykrym dla innych. A praca, jeśli nawet początkowo gorzej jest płatna i ciężka, posiada jednakże w charakterze swoim moc ożywczą, gdyż niesie nadzieję lepszej przyszłości i poprawienia bytu osób poszczególnych i rodzin całych.

Drugą sprawą, którą w chwili zapoczątkowania prac nowej Rady Miejskiej wysuwa się również na plan pierwszy, to kwestja mieszkań dla rodzin najuboższych. I tu znowu kobiety napewno więcej znajdą zrozumienia dla sprawy, niż najgorliwsi nawet mężczyźni. Kobieta bowiem wie najlepiej, jak ciężko żyje się innej kobiecie, jej pokrzywdzonej i ubogiej sióstrze, która skazana porą zimową, wśród mrozu i wilgoci na przebywanie z drobnymi dziećmi w jakiejś skleconej na poczekaniu szopie, lub schronie podziemnym, oddaje się nieraz skrajnej rozpacz. Radne nasze muszą więc znowu zdobyć się na mądre po-

mysły, aby tak rozdzielić budżet miejski, żeby znalazły się fundusze potrzebne do wzniesienia nowych domków robotniczych. Błogosławieństwo uratowanych w ten sposób od chorób, a może nawet gruźliczej śmierci dzieci i dorosłych, rodzin ubogich będzie najmiłą nagrodą dla inicjatorek pomyslnego rozstrzygnięcia tej przykřej sprawy.

Spółcześnie kobiece naszego miasta zadowolone z pomyslnego ukończenia okresu wyborczego zwraca się dziś z najlepszymi życzeniami do nowoobraných pań radnych, spodziewając się po nich jak najwięcej.

— w —

Z żałobnej karty

Ś. p. Helena Leitgeberowa

Dnia 8 bm. odprowadzono na wieczny spoczynek ś. p. Helenę Leitgeberową, żonę po ś. p. Jarosławie Leitgeberze, znanym i ogólnym szacunkiem i poważaniem cieszącym się seniorze księgarstwa polskiego, który niedawno, bo niespełna sześć miesięcy temu przyniósł się do wieczności. Ś. p. Helena była Mu nieodstępną towarzyszką życia blisko lat 55, to też tembardziej odczuła Ona stratę swego nieodzłowanego meża i po niespełna pół roku podążyła za Nim w zaświaty.

Ś. p. Helena szczytnie pojmowała swe obowiązki. Była nie tylko dobrą żoną i matką, ale również brała udział w życiu narodowym, społecznym i religijnym. Mimo licznej rodziny, gromadziła Ona u siebie w domu swym, zwłaszcza za czasów niewoli, przez dłuższe lata liczne grono dzieci „warcianych”, którym przyswajała wiadomości z języka ojczystego i dziejów ojczystych.

W ostatnich latach z powodu słabnącego zdrowia nie mogła niestety

brać w życiu publicznym takiego żywego udziału, jakby tego pragnęła, lecz o ile tylko siły pozwalały, wyrwała się wprost z domu na zebrania i obchody religijne lub narodowe. Umysł Zmarłej był ruchliwy i czynny niemal do ostatniej chwili jej zacnego i wobec Boga, rodziny i bliźnich należycie spełnionego żywota.

— Kl. —

Ś. p. Agnieszka Sobańska.

I znowu zmarło jedno z szlachetnych i wielkich serc. Przed kilkunasto dniami, 6 b. m. odeszła w zaświaty po życiu pełnem zasług dla rodziny, Ojczyzny, Kościoła i społeczeństwa, po życiu pełnem cierpien w ostatnich zwłaszcza latach jedna z tych pięknych postaci kobiet wielkopolskich, które mogą być wzorem i przykładem dla współczesnego pokolenia — ś. p. Agnieszka z Szyfterów Sobańska z Sarnow pod Rawiczem.

Śmierć Jej okryła ciężką żałobą rodzinę i bliższych a zarazem wywołala serdeczny żal i smutek u tych wszystkich, którzy Ją znali i mieli możność śledzić Jej życie, przez które szła, czyniąc dobro...

Urodzona w Stęszewie pod Poznaniem, wyniosła z domu rodzicielskiego umiłowanie najwyższych ideałów ludzkich, które były zawsze Jej drogowskazem w życiu. Swą cichą działalność rozwinięła w całej pełni i z zaparciem się siebie w Sarnowie gdzie spędziła 34 lata przy boku meża, którego była wierną i oddaną towa-

ryżką. Potrafiła stworzyć wzorowe ognisko rodzinne, dając swym dzieciom ślowne wychowanie, wpajając im nade wszystko miłość zasad Chrystusowych i głębokie przywiązanie do Ojczyzny.

Iluz to chorych, ubogich i potrzebujących miało w niej miłosierną i litościwą dobrodziejkę! W tej też pracy charytatywnej okazała się może najbardziej katolicki charakter Jej poczynań. Umiała także głęboką wiarą połączyć z patriotyzmem. Otoczona od pierwszych dni małżeństwa żywiołem niemieckim, uczyniła z domu swego placówkę polskości, dbając o język i tradycje narodowe. W czasie Powstania Wielkopolskiego darzyła walczących o wolność serdeczną i troskliwą opieką bez względu na niebezpieczeństwo własne. Stąd też w dzień pierwszego napadu regularnego wojska niemieckiego na Sarnow została aresztowana i więziona razem z mężem i córką najstarszą. Po kilku dniach zwolniona uchodzić musiała z dziećmi na stronę polską by ocalić ich i swoje życie, zostawiwszy na łup „Grenzschutzu”, dom i mienie. Później została odznaczona w uznaniu Jej zasług dla Ojczyzny — „Krzyżem Powstańca”. Niestety trudy i niewygody wygnania, niepokoje o meża, przebywającego jeszcze w więzieniach niemieckich, troska o dzieci a następnie zniszczone „obrobity materjałny i wreszcie śmierć ukochanego syna nadwładzili Jej żelazne zdrowie i siły. Od tego też czasu zaczęła się Jej choroba i straszne cierpienia. Jednak mimo wszystkich smutków i goryczy życiowych nie sradcała do ostatniej chwili promiennej pogody ducha, która zawsze przebijala się na Jej milej twarzy — nawet wtedy, gdy Jej umęczone ciało spoczywało już na marach.

W piękny i pogodny dzień jesienny odbył się Jej pogrzeb. Za trumną prócz rodziny szły liczne rzesze tych, którzy chcieli ostatnią przysługą oddać hold Jej świetlanej postaci. Żegnali Ją serdecznie lzy ludzkie i ciche westchnienia, słowa i modły kapłanów, uroczysty nastrój panujący w całym żałobnym orszaku, smętne dźwięki dzwonów kościelnych i promienie słoneczne, padające na trumnę spowitą w zieleń i kwiaty...

M. D.

Z obrony przeciwgazowej

Koło pań L. O. P. P. w Warszawie wystąpiło z ciekawą inicjatywą zorganizowania 10-cgodzinnego kursu obrony przeciwgazowej, specjalnie dla dziennikarek. Kurs ten, doskonale pomyślany i opracowany, dał całokształt zagadnienia obrony ludności cywilnej w razie wojny lotniczo-gazowej. Wykazano w nim jasno konieczność jak najszerszego uświadomienia społeczeństwa o możliwościach wszelkiego rodzaju niebezpieczeństw związanych z wojną gazową.

Omówiono różne rodzaje gazów: 1. Duszące jak chlor, fosgen, chlorpikryna. Gazy te były używane już w czasie wielkiej wojny i o ile z początku ilość wypadków śmiertelnych była bardzo znaczna, o tyle później, przy zastosowaniu środków zapobiegawczych i obronnych, spadła ona do nieznacznych procentów. Rzutkiem jest tu przedewszystkiem maska przeciwgazowa, której pochłaniacz, zawierający węgiel aktywowany, nie przepuszcza gazów. Demonstrowane były w czasie kursu ćwiczenia z maską. — sprawne jej używanie wymaga bowiem pewnej umiętności.

2. Gazy parzące: iperyt i luizyt. Pierwszy z nich byłby prawdopodobnie najwięcej używany w czasie wojny. Niebezpieczny jest przez swą niezwykłą trwałość i bardzo słabe wydzielenie woni, dzięki czemu może być niedostrzeżony. Używany jest pod postacią cieczy, która, zarówno jak i para się z niej wydzielająca, działa parząco, wywołując lżejsze i cięższe porażenia.

3. Trzecim rodzajem gazów są gazy drażniące: zawiace czyli lakrymatory i zmuszające do kichania — sternity. Nie są one tak niebezpieczne jak gazy duszące, trzeba jednak również bronić się od nich za pomocą maski.

Dotychczasowe próby stosowania przy atakach lotniczych gazów trujących, nie daly zadowalającego rezultatu, gdyż wazy te są lżejsze od powietrza. Najgroźniejszym jest tlenek węgla czyli zwykły czad, który jest niebezpiecznym nie tylko w czasie wojny, ale i w życiu codziennym. ulatnia się bowiem przy używaniu kuchni gazowej czy gazowych piecyków w łazienkach. W większych ilościach działa niesłychanie trująco, w mniejszych zaś może wywołać pewne zmiany psychiczne.

Przedstawiono dalej sposób budowania schronów, opartych na podobnym jak maska systemie t. j. na urządzeniu wentylacyjnym, w którym jest również pochłaniacz z węglem lub względnie ziemią, nie przepuszczający gazów. Powietrze jest wmpompowywane do wnętrza za pomocą rur przechodzących przez pochłaniacz a zużyte powietrze wypompowywane nazewnątrz. Kury te wystają wysoko nad dach schronu, by brać powietrze możliwie najczystsze. W razie wojny specjalne schrony nie mogłyby pomieścić całej ludności miasta, trzeba więc myśleć o uszczelnianiu mieszkań prywatnych przez zastosowywanie szczelnych okiennic drewnianych, wsypanie między szczyby ziemi, będącej jak wyżej wspominaliśmy doskonałym pochłaniaczem gazów. Na szczyby powinny być naklejone paski papieru, chroniące w razie pęknięcia od wyleciań. Wszelkie szpary, dziurki od klucza itp. należy zalepić. Wrazie braku specjalnych przygotowań dobrze jest wszystkie otwory jak drzwi i okna zawiać kocami czy kołdrami, lekko zwilżonymi wodą.

Zachowywać trzeba wielki spokój, by niepotrzebnymi ruchami nie zwiększać zużycia powietrza. I tu raz jeszcze występuje na plan pierwszy ważność przygotowania ludności cywilnej i zapoznania jej ze środkami obrony i ratunku. Panika może w czasie wojny być groźniejszym wrogiem niż gaz. By jej zapobiec, konieczna jest celowa i rozumna akcja społeczeństwa, przeszkalanie jak najliczniejszych jego członków na kursach obrony przeciwgazowej. Stowarzyszenia kobiece, mają tu ważną rolę do spełnienia przez propagandę idei tej wśród swych członków.

Koło pań L. O. P. P. w Warszawie należy się za jego pracę w tym kierunku gorąca wdzięczność.

Z Tow. Ziemiarek Włkp.

Niechaj dzisiejszy „Dzień Ubogich” roznąć w sercach nas wszystkich iskry prawdziwego miłosierdzia, któreby rozlały się w buchający płomień miłości dla ubogich i potrzebujących. Dobroczynność katolicka, jako akcja „borowa ujęta mądrze, jednocząca wszystkie siły w mierny, świadomy sobie czyn stać się może pomocą, zdolną uleczyć wszystkie rany i komplikacje dzisiejszego życia społecznego. Oby każda z nas starała się ludzką dobroczynność zamienić w chrześcijańską Caritas, a wszelki czyn społeczny dla dobra maluczkich tego świata, w zasłużony czyn miłości.

Staraniem i z inicjatywy gnieźnieńskiego Koła Ziemiarek urządza się w Gnieźnie wspólnie ze Związkiem Pań Domu i Kółkami Włocianek wystawę prac artystycznych, połączonej z kiermaszem, w auli Szkoły Handlowej w dniach od 7. do 10 b. m. Otwarcia wystawy dokonają 7. b. m. J. Eksk. ks. biskup Lubitz. Czysty dochód przeznaczony na gwiazdkę dla sierót w Ochronie św. Wojciecha w Gnieźnie.

W dniach 11., 12 i 13 b. m. odbędzie się trzydniowy kurs gotowania dla pp. Ziemiarek w szkole zawodowo-gospodarczej w Poznaniu, św. Marcina 69. Zgłoszenia na kurs prosimy nadsyłać oddzielnie do Sekretariatu naszego, który udziela bliższych informacji.

Ostatnie zebranie szubińskiego Koła Ziemiarek odbyło się w Szubinie pod przewodnictwem p. J. Ponikiewskiej z Chraplewa. P. Wanda Chlapowska zlaowała b. szczegółowe sprawozdanie z kolonji wakacyjnej, urządzonej staraniem tamtejszego Koła w Szubinie, podając wagę dzieci z początku i końca kolonji, rozkład dnia i całodzienny jadłospis. W końcu odczytuje list dziękczynny z zarządu „Stelli” za gościnne i mile przyjęcie działy poznańskiej w Szubinie. — P. Ponikiewska odczytuje ankietę jesienną głównego zarządu i zbiera odpowiedzi na poszczególne punkta. Uchwala się urządzić kursy dla Kółek Włocianek w styczniu w Kcyni, Chometowie i Złotowie. Latem odbyło się w tamtejszym powiecie przemianowanie ogródków włocianiskich. W poddanie gospodarczej poruszono szereg aktualnych tematów, nocem skarbniczka zebrała resztę składki rocznej.

Ostatnie zebranie gnieźnieńskiego Koła Ziemiarek odbyło się wspólnie ze Związkiem Pań Domu i połączone było z wykładem p. dr. Chrzanowskiego „O gazach trujących”. Prelegent w interesujący i jasny sposób wyjaśnił rodzaje groźnych nam zatruc gazowych i podał sposoby niesienia natchmiastowej akcji ratowniczej. Wykład był urozmaicony pokazem misek i ubrań ochronnych oraz aparatów tlenowych.

Wiedeński chór chłopców w Poznaniu

Fenomenalny ten zespół śpiewaczy chłopców wiedeńskich wystąpi w poniedziałek, 4 b. m. i we wtorek, 5 b. m. w Auli Uniwers. Poznańskiego. Historycznie ma on związek z byłym chórem nadwornym cesarza austriackiego, znanym jako „Burgkapellenchor”. Krótko po wojnie światowej wskrzeszony, przez wspaniałomyślnych mecenasów bogato uposażony, występuje od czasu do czasu podczas nabożeństw w wiedeńskiej kaplicy nadwornej, a poza tem na estradzie koncertowej pod nazwą „Wiener Saengerknaben”. Repertuar chóru jest bogaty i wszechstronny. Zawiera on nietylko utwory kościelne z orkiestrą, zwłaszcza klasyków wiedeńskich: Haydna, Mozarta i Beethovena, które od czasu do czasu transmitowane są przez Radio Wiedeńskie, ale i utwory świeckie, oczywiście śpiewa także a-cappella utwory starych mistrzów. Re-

kordowa jego specjalnością zaś są opery komiczne, względnie operetki, w opracowaniu na głosy chłopięce.

Już z repertuaru tego widać, że technika głosowa „Wiener Saengerknaben” nastawiona jest specjalnie estradowo. Nie wiem, czy pod tym względem jakkolwiek zespół europejski tego rodzaju mierzyć się może z nimi. To też wszędzie, gdzie występują, oklaskiwani są owacyjnie.

W Poznaniu usłyszymy: w poniedziałek operetkę „Flotte Bursche” (Suppé), we wtorek komiczną operę „Abu Hassan” (Weber), poza tem szereg utworów duchownych i ludowych pieśni wiedeńskich. Zjemy tym nader sympatycznym 20-kilku chłopcom - artystom także i w Poznaniu pełnego sukcesu artystycznego.

Ks. dr. GIEBUROWSKI
dyr. chóru katedr.

Dzieje 643 drukowanych kartek

Książka — wartości 3 milionów złotych.

Przygody romantyczne nie przytrafiają się wyłącznie ludziom — losy książek są też często godne uwagi.

Ciekawe są dzieje książki, która gdyby posiadała dar wyślowienia się, mogłaby o sobie opowiedzieć wiele niezwykłych wprost rzeczy... Książką tą jest pierwsza biblia, jaka wyszła z drukarni, to słynna biblia Jana Gutenberga, wynalazcy druku.

Zaciągawszy pożyczkę celem wykończenia własnego wynalazku, Gutenberg rozpoczął swój żmudny zawód drukarza drukowaniem „księgi nad księgami” czyli inaczej mówiąc, biblij. W r. 1453 rozpoczął druk pierwszej książki i w dwa lata później pierwszy egzemplarz drukowanej biblij ujrzał światło dzienne, w dwóch oddzielnych tomach, składających się z 324 i 310 kartek każdy. Po tym pierwszym egzemplarzu nastąpił druk dalszych 259, tak że cały nakład wynosił 260 tomów, z których 30 na pergaminie reszta zaś na papierze. Kalkulacja Gutenberga, by koszt egzemplarza drukowanego nie przewyższał kosztu egzemplarza pisanego ręcznie, rozłożenie materiału, kształt i dobór czcionek, obliczenia interlinij i marginesów stanowiły, razem wzięte, jak na owe czasy prawdziwy cud techniki. Każda poszczególna stronnica składała się z dwóch szpał o 42 wierszach siad też nazwa „Biblij 42-wierszowej” nadana temu pierwszemu dziełu Gutenberga. Głoski początkowe poszczególnych rozdziałów były ozdobione artystycznymi minjaturami.

Z owych 260 egzemplarzy pierwszego nakładu, pozostał dla potomności z biegiem wieków jeden jedyny okaz na papierze pergaminowym, przechowywany w kasie ogniowodnej waszyngtońskiej „Library of Congress” czyli biblioteki parlamentu Stanów Zjednoczonych. Egzemplarz ten, od r. 1801 począwszy, odbył prawdziwą wędrówkę po całym niemal świecie, osiagając w 1873 r. fantastyczną wówczas cenę 3400 funtów szterlingów. W 1895 r. „król księgarzy angielskich” Bernard Quarich odkupił go za 4000 funtów, odprowadzając go wkrótce potem zapalonemu zbieraczowi Robertowi Hoe, za 5 tysięcy funtów. W 1911 r. bibliotekę p. Hoego zlicytowano, gdyż właściciel jej stracił cały swój olbrzymi majątek i biblię Gutenberga nabył inny amator za 50 tys. dolarów. W 1926 r. drogocenna książka, która w międzyczasie powędrowała do pewnego klasztoru w Karyntji, znalazła się w rękach Niemca, który za nią zapłacił 305 tys. dolarów. Był nim słynny uczonek chemik Otton Vollbehr. Z powodu jednak kryzysu dewaluacyjnego, jaki wstrząsnął Niemcami, Vollbehr stał się biednym i musiał się pozbyć wspaniałego dzieła. Sprzedał ją za pół miliona dolarów bibliotecie parlamentarnej w Waszyngtonie, gdzie do dnia dzisiejszego się znajduje.

S. F.

Król maszynista

W Bułgarii nastąpiło uroczyste otwarcie linii kolejowej między Filipopolem a Karłowem. W uroczystości brała udział rodzina królewska, dwór, oraz przedstawiciele rządu. Pierwszy pociąg, który wyszedł z Filipopola, prowadził król Borys, który po przyjeździe do Karłowa wygłosił z lokomotywy przemówienie do licznie zebranej publiczności. Król Borys jest zapalonym maszynistą - amatorem i nie omija żadnej okazji, która mu się nastręcza, aby móc prowadzić pociąg.

Zagadka kraterów meteorytowych

Największy krater meteorytowy, którego średnica wynosi 1200 m. znajduje się w Arizonie. Nie ulega wątpliwości, że krater ten powstał od uderzenia meteorytu o ziemię. Z wielkości krateru można wywnioskować, że meteoryt który spowodował ten krater, miał średnicę około 500 metrów i wagę ok. 400 milj. tonn. Mimo licznych wierceń nie udało się dotąd odnaleźć meteorytu. To samo odnosi się do wszystkich innych kraterów meteorytowych. Odnaleziono jedynie mniejsze meteoryty, których średnica nie przekracza 5 metrów. Zagadka niedoznaczonych pociągów meteorytowych sprawa geologom dużo kłopotu i doprowadziła do ustalenia najrozmaitszych teorii. Obecnie przeważa opinia, że meteoryty uderzyły o ziemię z tak olbrzymią siłą, iż przy zetknięciu się z ziemią z powodu wytworzonego gorąca zamieniły się eksplozywnie w gaz.

W i P.

Zgon najstarszej amazonki świata

W pobliżu Santiago de Chile zmarła pewna staruszka która osiągnęła wiek prawdziwie matuzalemowy bo aż 132 lat. Według urzędowo stwierdzonych źródeł, kobieta ta urodziła się 16 czerwca 1800 roku. Brała ona udział we wszystkich walkach hiszpańskich kolonistów przeciw czerwono-skórym, staczanych z początkiem XIX wieku. W walkach tych straciła nawet syna. Jeżdżąc znakomicie konno, oddawała się bardzo niechętnie zajęciom kobiecym, przekładając nad nie polowania na stepach i walki z nieprzyjacielem. We wszystkich wojnach, które Chile toczyło z republiką Peru i Boliwią, widziano dzielną amazonkę w szereżach walczących. Rząd odznaczył ją medalem waleczności. Mając 107 lat, wyruszyła w pole w roku 1907 jako markietanka. Po przekroczeniu 110 roku życia staruszka, która przeszła już do historii Chile, zdziwiała i zaczęła unikać ludzi. Osiedliła się w lesie w szalasie, zbierając ziola i tiszczę rozmaitych zwierząt, z których sporządzała leki, napoje i maści. Przesadna ludność Chile wierzyła ślepo w umiejętności lecznicze staruszki i schodziła się tłumnie, placąc każdą żadaną cenę. Wiercono że tylko dzięki swoim specyfikom uzyskała tak późny wiek.

Pogrzeb najstarszej amazonki świata zgromadził tłumy ciekawych. Nie brakło licznych operatorów filmowych i fotoreporterów większych pism amerykańskich.

S. F.

„Wysoka” policja w Kalkucie. Oto dwaj najwyżsi policjanci w Kalkucie. W pośrodku towarzysz ich wysokości normalnej.

Wysoka” policja w Kalkucie. Oto dwaj najwyżsi policjanci w Kalkucie. W pośrodku towarzysz ich wysokości normalnej. tak ważną odgrywają rolę. Tak jak dotąd dziękowali Allahowi za to, że oświecił króla Karola, iż tenże osobnym dekretem zwolnił ich od wszelkich podatków, tak obecnie modlą się o to, by król nabrał rozsądku i wyspę ich pozostawił w idyllicznym spokoju.

Zdaje się jednakże, że tym razem Allah ich nie wysłucha.

W i P.

Rekord w sutannie

Rekordy, to ostatni wykrzyk mojej! Oto rekord pewnego misjonarza: „Spezjałem 40 lat w Indjach, pisze i tam odbyłem podróż naokoło świata. W ciągu 20 lat obsługiwałem 19 stacyi misyjnych, wyczuwając każdą 3 razy w roku. W 12 latach mojej pierwszej misjonarce przebyłem 13 200 km wózkami zaprzężonymi w waly — zawsze ten sam wózek i te same woły! Od r. 1907 aż do dzisiaj przemierzyłem 23 000 km na rowerze, zawsze na tym samym! Jeżeli dodam do tego wszystkie inne kilometry, przebyte w obsłudze dusz, mogę słusznie twierdzić, że obszedłem okładem cały świat dokola!” (Fides)

Ostatni z Mohikanów

Z Ameryki nadchodzi wiadomość, że zmarł tam dopiero w tych dniach ostatni z szczepu Mohikanów. Nie poległ on na szlaku wojennym przeciwko białym twardzom, lub innym Indianom, lecz zasnął spokojnie w sędziwym wieku w jednym ze szpitali miasta Milwaukee. Ostatni ten z Mohikanów, z którym wygasła także jedynie ustnie przekazana mowa jego szczepu, nie nazywał się jak znany nam z powieści „Chingackgek” ani „mocny nieźwiedź” lub „zwiny wąż” lecz poprostu William Dick. Nie wejdzie on też do bezbrzeżnych kniei wielkiego Manitou, lecz do szczęśliwości kościoła katolickiego, do którego należał.

W i P.

Hallo!

Dziś wszyscy na Wieczerę humoru słonecznego

Dziś wszyscy spotykamy się na Wieczerze humoru słonecznego, urządzonym przez stratosferowców w sali koncertowej św. Marcina. Początek o godzinie 20. Dochód przeznaczony na ubogich Tow. Pań Wincentek par. św. marcusińskiej. Bilety w cenie od z. 2.50 do 1 zł do nabycia w Księgarni św. Wojciecha lub wieczorem przy wejściu na salę.

Najważniejszą w tej chwili tekę ministra budżetowego otrzymał w nowym gabinecie francuskim p. Marchandea.

Kto wynalazł metodę maskowania pozycji na wojnie

Maskowanie pozycji artylerji, karabinów maszynowych okrętów etc. rozpowszechniło się podczas wojny światowej. Wynalazcą tego sposobu obrony, t. zw. kamuflażu (od francuskiego „Camouflage”), był malarz francuski, Guiran de Scevola, który służył w artylerji na froncie zachodnim.

Bateria, w której służył Scevola, była obiektem systematycznego ostrzału ze strony Niemców. Podczas nalotu aeroplanów niemieckich, usiłujących określić dokładną pozycję baterji, wpadł Scevola na pomysł, aby przykryć baterję i jej otoczenie płótnem, na którym będzie wymalowana łąka, krowy, ścieżki, krzaki etc. Pierwsza próba dała znakomite wyniki: lotnicy niemieccy krażyli nad pozycją baterji, nie mogąc jej dostrzec. Próby dalsze powiodły się tak znakomicie, że przy sztabie armji francuskiej została utworzona specjalna sekcja „maskowania”. Wkrótce Niemcy dowiedzieli się o tricku francuskim i zaczęli stosować go u siebie. Obecnie system maskowania pozycji stosowany jest we wszystkich armjach.

Wyspa turecka w Europie

Rumunia posiada na Dunaju niewielką wyspę, której mieszkańcy cieszą się szczególnymi przywilejami. Wyspa, której długość wynosi 18 km., a szerokość 1.5 km. zamieszkała jest wyłącznie przez Turków, którzy zachowali wszelkie zwyczaje religijne i narodowe. Kiedy Mufti z minaretu nawołuje do modlitwy, 753 mieszkańców wyspy Ada Kaleh przerywają swoje zajęcia i kłękają na dywaniku z twarzą zwróconą ku Mece. Kobiety zasłaniają swoje twarze, gdy zbliżą się obcy, tak iż widać tylko ich czarne błyszczące oczy. Wieczorem mężczyźni wysiadają przed kawiarniami, których znajduje się mnóstwo na wyspie. Po jednej i drugiej stronie mają Europę, a w środku leży Ada Kaleh która jest więcej turecką, niż sama Turcja. Nawet fez wolno tutaj nosić, który w Turcji jest zakazany.

Ludek wyspki wie dzie żywo! bez troski, który jednakże w ostatnim czasie zamyślony został wiadomością, że rząd rumuński zamierza wyspę przekształcić na nowoczesną twierdzę. Mieszkańcy obawiają się, że utwierdzenia uszczuplą niewielki obszar wyspy i pozbawią ich pastwisk dla kóz, które w ich odżywianiu

Kąpiel przy temperaturze 0. Panie z angielskiego klubu pływackiego dają dowód, jak bardzo są zahartowane, kąpiąc się w wodzie o temperaturze 0. Lekkie osłaniają się dopiero przy pomocy natrysku na nogi.

Kazimierz Labendziewicz morderca ś. p. Ogrodowskiej i Stasia.

„ARJANA”

na ekranie kina „Słońce”.

„Arjana”, słynna powieść Claude Aneta, na tle której powstał scenariusz do filmu „Arjana” oświetla w niezwykle sensacyjny sposób tajemnicę serca dziewczęcia współczesnego, napozór zdeprawowanego przez wpływy środowiska lecz kryjącego w głębi duszy prawdziwe skarby uczucia.

W przepięknym tym filmie, będącym wielkim peanem na cześć duszy kobiecej — słynna, tragiczna europejska Elżbieta Bergner, znana publiczności kinowej z całego szeregu świetnych kreacji ekranowych, stworzyła nowy, nawskroś współczesny typ lekkomyślniejszej studentki, brawurującej zdeprawowaną fantazją na temat urojonych przygód miłosnych.

Rola „Arjany” tak dziwnie zrosła z indywidualnością nieporównanej tragiczki, że widz ani na chwilę nie odnosi wrażenia gry aktorskiej. Zwyrodniały temperament, wielka kultura artystyczna, umiar dyskretny w scenach drastycznych, złożyły się na kreację, stojącą na najwyższym poziomie sztuki odtwórczej.

Premiera tego niezwykłego filmu odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 grudnia br. w teatrze świetnym „Słońce”. Pg 6061

Kacik ornitologiczny

Gatunki sokołów.

60 gatunków sokołów — Gatunki sezonowe — Pustułka — W Afryce i Indiach — Myszołowy.

Uczeni ornitologzy naliczyli w świecie około 60 gatunków sokołów. Różnią się one między sobą tylko wielkością i upierzeniem, a rozsiadlenie ich jest bardzo różnorodne. Trudno ustalić, gdzie które gatunki zamieszkują, gdyż wszystkie ptaki drapieżne, a przedewszystkiem sokoły, należą z zasady do gatunku koczujących. Niektóre gatunki sokołów żyją u nas sezonowo, przybывая do Polski w poszukiwaniu za żerem lub zapędzone wichrem. Do takich gości, rzadko zagląających, należy raróg (falco-lanarius), oraz sokół islandzki (falco-islandicus) należący bezspornie do najpiękniejszych przedstawicieli swego rodu. W roku 1874 zabity został przypadkowo pod Siedlcami wspaniały okaz sokoła islandzkiego, który do dnia dzisiejszego znajduje się w gabinecie zoologicznym w Warszawie.

Najpospolitszym sokolem naszym jest pustułka (falco-tinnunculus), oddająca wielkie usługi rolnictwu przez chwytanie chrząszczy i szarańchy. Ze względu na wielką swą pożyteczność winna być pustułka bezwzględnie ochraniać. O wiele rzadszym gatunkiem jest sokół drzemliki (falco-aesalon) przebywający u nas od października do lutego. Z wiosną odlatuje na północ do Skandynawji lub Japonji. Rok rocznie przelatuje przez Polskę we wrześniu sokółlik (falco-hirundinum), który porywa z drutów telegraficznych jaskółki, przygotowujące się do odlotu. Również we wrześniu ciągnie całymi stadami, odwiecznym szlakiem lewobrzeżnych jarów dniestrówch sokolik-kobczyk (falco-vesperitus).

Do najbardziej drapieżnych ptaków na świecie należy sokół wędrowny (falco-peregrinus), który z nastaniem ciągów (wędrowni ptaków — red.) wędruje za przelotnym ptactwem na południe, głównie za cyrankami, będącymi jego wyszukany pokarmem. W Afryce żyje pokrewny gatunek sokoła wędrownego, nieco mniejszy od naszego (falco-peregrinus minor), a w Indiach większy ciemno upierzony (falco-perigrinator).

Do sokołowatych zaliczamy również oba gatunki myszołowów: zwyczajnego (buteo vulgaris) i wiochatego (archibuteo lagopus).

Z Towarzystwa Polsko-Angielskiego

Na najbliższym zebraniu Towarzystwa, które odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 bm. o godz. 20-tej w sali Zakładu Mikrobiologii (Wały Wazów 25), p. B. Swinarski wygłosi referat angielski o Australji i tamtejszej kolonji polskiej na podstawie kilkuletniego pobytu w tym kraju.

Zebrań klubowe Towarzystwa, które cieszą się wielkim powodzeniem, odbywają się co środę w godzinach wieczornych w salonach Resursy Kupieckiej (ul. Zwierzyniecka 12).

Ordonka i Rada Miejska „Pod kaktusem”

Parodje, satyry, piosenki. Tak wyborcy, jak i wybrani spotykają się w celach zapoznawczych dziś, w sobotę i jutro, w niedzielę, „Pod Kaktusem”, Plac

Wolności 14a o godzinie 9,30 wieczorem. Wyborcy i wybrani, to znaczący wszyscy, któż pozostanie? A więc wszyscy. Śmiechu będzie jak przed wojną...

List do wszystkich dzieci miasta Poznania

Kochane, dobre dzieci!

Już tylko kilka tygodni dzieli was od tej radosnej chwili, gdy dnia 25-go grudnia zaświeci pierwsza gwiazdka na niebie. Równocześnie niezliczoną ilością światełek rozbliśnie choinka, a pod nią i wokoło, ujrzyicie tyle pięknych wymarzonych podarków. To Boga Dziecina zsyła dzieciom tyle radości. Ale niestety, nie w każdym domu może być tak wesoło, jasno, rozkosznie!

Niedaleko od waszych miłych, rozjaśnionych mieszkań jest miejsce smutne, ciemne, biedne, a nazywają je „wesołem miasteczkiem”. Słyszycie zapewne już o niem. I tam jest też dużo dzieci dobrych, poczciwych, ale nie mogą spodziewać się od rodziców żadnej gwiazdki, bo ci najczęściej nawet na chleb nie mają.

Poco ja wam to piszę, dzieci drogie? Czyżby miała prosić was o darowanie tym dzieciom tych spodziewanych prezentów? Broń Boże! Przychodzę do was z taką propozycją: — Mamusia wasza z pewnością wyznać wam jakąś szafkę lub komodę, gdzie składacie wasze dawniejsze skarby; poproście ją serdecznie, aby zechciała obejrzeć z wami te bogactwa, odkładając na bok różne kaleki, które dalyby się jakoś uzupełnić, postukować — i byłaby radosna gwiazdka dla biednych dzieci, a one z wdzięcznością pomodlą się za was do ukochanej Dziecin. — Czy zgadzacie się najmilsi?

Zabawki te, prosiłabym bardzo, aby były jak najprędzej zanesione do biur Pozn. Okręgu „Caritas” przy ul. Podgórznej 10 a. Mieszkam na Górczynie, tam przynosić byłoby wam za daleko; dochodzić będę po te rzeczy, umieszczę je u siebie, przejdą one gruntowną kurację, a może nawet bolesną operację. Po świętach napiszę do was znowu, podziękuję i doniosę wam jak gwiazdka wypadła i czy dzieci ucieszyły się bardzo.

Pozdrawiam was serdecznie i życzę, aby ten dobry uczynek przyniósł wam dużo szczęścia.

S. Antonina.

Z pracy misyjnej

Podróż misjonarza naokoło świata

Kalkutta (Indje). Dziś na porządku dziennym są różne wyczyny sportowe i rekordy. Oto rekord misjonarza: „Spędziłem 40 lat w Indiach — pisze nasz rekordzista — a w tym czasie zrobiłem podróż naokoło świata. Przez dwadzieścia lat opiekowałem się 19 stacjami, każdą z nich odwiedziłem trzy razy w roku. W przeciągu 12 pierwszych lat mego życia misjonarskiego przebyłem 13200 km na wozie, ciągnionym przez woły, zawsze ten sam wóz i te same woły! Od 1907 r. do dziś zrobiłem 23600 km na rowerze, zawsze ten sam rower! Jeżeli się doda do tego kilometry, przebyte piezownie pieszo, to zdaje się, że mogę się pochwalić, że od czasu, kiedy na misjach, odbyłem podróż naokoło świata! (P. D. R. W.)”

Nowonawróceni poganie zamieniają świątynię pogańską na kościół. Madras (Indje). Bracia misjonarze św. Franciszka z Asyżu skromnie tylko posiadali środki, by wybudować kościółek we wsi Laxmillasapuram, w diecezji Madras. Ale gorliwość miejscowych chrześcijan uzupełniła je. Postanowili bowiem oddać misjonarzom swoją świątynię, odtąd dla nich bezużyteczną, zburzyli ją, a cegły i kamienie przenieśli na miejsce, gdzie się stawia kościółek. Pozostali poganie, chcąc unicestwić plan wybudowania domu Bożego, odmówili sprzedaży drzewa budulcowego i wystarczyło o nie gdzieindziej i pewnego zgóry umówionego dnia mógł arcybiskup odwiedzić wieś, gdzie wspólnym wysiłkiem nowonawróconych chrześcijan stanął piękny kościółek.

Ks. arcybiskup udzielił 65 neofitom pierwszej komunji św. i 80 osobom sakramentu bierzmowania, a dnia poprzedniego ochrzcił 125. Przejęci uroczystościami tego dnia mieszkańcy wioski zmienili jej nazwę Laxmillasapuram na chrześcijańskie „Boscopalayam” t. j. wieś Don Boska (P. D. R. W.)

Ojciec św. odpisuje ośmioletniemu dziecku

Pewna ośmioletnia dziewczynka z Bolonji wyraziła Ojcu św. swoje współczucie z powodu śmierci Jego przyjaciela ks. prał. Belgerti, i dołączyła do listu fotografie, „by papież poznał ją, gdy ona przybędzie do Rzymu ze swymi rodzicami”. Ojciec św. odpisał dziecku z wielką serdecznością i przesłał fotografię z własnoręcznym podpisem „Pius P. P. XI”. (KAP)

KRONIKA TOWARZYSKA

Wieczór Towarzystwa, połączony z rozdaniem nagród swym członkom urzędująca dziś wieczorem o godz. 20 w lokalach „Parku Wilsona” przy ul. Marsz. Focha, Sekcja Tennisowa Klubu Sportowego „Pogoń”. Zg 20 642/3

Wieczór Towarzystwa „Poznańskiego Towarzystwa Oratoryjnego” (dawn. Koło Śpiew. Polskie) odbędzie się w sobotę, dnia 2 grudnia o godz. 8 wieczór, w salce Restauracji Teatru Wielkiego przy ul. Fredry na który wszystkich członków Tow. jak i sympatyków uprzejmie zaprasza Zarząd Sekcji Chóralnej. Zg 20 644/5

ZIOLA FRANCUSKIE THE CHAMBARD SA ŁAGODNYM ŚRODKIEM PRZECIWI OBSTRUKCJI, UŁATWIWIAJĄ WYDZIELANIE ŻÓŁCI I REGULUJĄ PRZEMIANĘ MATERJI

Kacik kosmetyczny

P. F. N. Jest to naprawdę defekt dla Pani bardzo nieprzyjemny; w tym wypadku najlepsze rezultaty dalyby Pani masaze elektryczne prądem stałym, należy jednak uzbroidć się w dużą ilość cierpliwości, gdyż kuracja taka trwa stosunkowo dosyć długo. Proszę narazie stosować kąpiele z wody gorącej i zimnej z 5 proc. alunem naprzemian. następnie uskutecznić masaż ręczny (należy masować od palców do dłoni), używać kremu tłustego, ale nie wazeliny, poczem włożyć skórzane rękawiczki na całą noc.

Stary abonent z prowincji Kaszaki tworzą się zwykle wskutek nadmiernego gromadzenia się tłuszczu wewnątrz gruczołu łojowego, przyczem wyście jego zostaje całkowicie zatkane. bądź zupełnie zanika. Ponieważ prawidłowa czynność gruczołu nie ustaje, wydzielina tłuszczowa tak rozdyma stopniowo gruczoł, że ten przyjmuje postać kulistego obrzmienia. Wielkość kaszaka dochodzi nieraz do wielkości orzecha włoskiego. Kaszaki należy usuwać drogą lek'kiej operacji, gdyż w wieku średnim i starszym, niewinne na pozór obrzmienie może ulec rakowatemu zwyrodnieniu. Proszę zatem nie stosować żadnych okładów, tylko udać się do lekarza-specjalisty, aby tę rzecz usunął.

P. EMKA. Proszę przeczytać odpowiedź daną p.F. N., ręce może Pani moczyć codziennie w wywarze kory dębowej, na ostatni Pani defekt mogłabym udzielić porady po dokładnem zbadaniu Pani cery. „Sosenka z Barcina”. Trzeba stosować preparaty odtłuszczające, krem tylko beztłuszczowy oraz mocno pudrować pudrem higienicznym.

Mg. I. KUNTZÓWNA.

Gabinet kosmetyczny Mgr.- chemji Kuntzówny Poznań, plac Wolności 9 m. 13, Zabiegi i pierwszorzędnej jakości kosmetyki Zg 20620

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

W dzisiejszym przedstawieniu „Carmen” wystąpi gościnnie pierwszy tenor król. opery w Rzymie Norberto Ardelli. Artysta kreować będzie partję Don Josego. W roli Carmen wystąpi Maria Janowska. W niedzielę wieczorem operetka „Fatinica”.

Z Teatru Polskiego

Dzie „Fanny”. Jutro, w niedzielę, o godz. 4 po poł. po cenach niższych arcykomieczna krotochwila „On i jego sobowtór”. Wieczorem „Fanny”.

Z Teatru Nowego

Dziś i w dni następne przebudź sezon „Dziewczęta w mundurkach” z Jądzją Andrzejewską w roli Manueli.

Jutro o godz. 3 popoł. siwiuteńki św. Mikołaj przybędzie do Teatru Nowego z przesłicznymi podarkami, aby w czasie czarującej bajeczki o „Królownie Śnieżce i 7 kariatkach” rozdać je najgrzeczniejszej dźiatwie.

KINO „APOLLO”

W niedzielę, 3 grudnia 1933 o godz. 3 popoł.

NAJWESELSZA ATRAKCJA dla naszych mlusińskich

HARRY PIEL

w swych karkołomnych sztuczkach.

W nadprogramie arcyzabawny film rysunkowy Betty na wycieczce.

Bilety od 40 groszy.

ng 7025

Wiadomości filmowe

Marlena Dietrich kobieta o stu obliczach

W repertuarze filmowym, ośniewającym blaskiem jest najnowszy, przebojowy film p. t. „PIEŚN NAD PIEŚNIAMI”, reżyserji genialnego Roubena Mamouliana z nieporównaną bohaterką ekranu, nadkobietą o stu obliczach, MARLENĄ DIETRICH, w głównej roli. Z dziejów prostej najwnej dziewczyny, którą kaprys losu wyniósł na wyżyny dzięki jej specyficznemu urokowi erotycznemu, działającemu jak narkotyku na płeć męską, stworzył Mamoulian epokowy film, trzymający widza w nieustającym napięciu. „Piękna Marlena” w filmie tym roztacza tyle zmysłowego aromatu, tyle gradacyj namiętności, że przewyższa swą kreacją wszystko to, co widzieliśmy dotychczas. Jej kosmiczny, jawiskowy talent zajaśniał tysiącem nowych barw i odieni.

Powstało dzieło, jakiego jeszcze nie oglądano na ekranie. Fascynujący ten obraz wyświetlany będzie już od poniedziałku, 4 grudnia w kinach „APOLLO” i „METROPOLIS”. ng 7025

BACZ, BY TWOIM BYŁO CELEM BYĆ I ZWIERZĄT PRZYJACIELEM

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 1 grudnia zgłoszono: Jan Szrubkowski, stróż nocny 70 l. Roman Wybięra, 3 mies. 27 dni Katarzyna Kaczmarek, z domu Brygierówna. 68 l. Maria Stawicka, z domu Marciniakówna. 56 l. Ewa Marja Rymarzykówna. 3 dni 5 godz. Wanda Spychowska, ksiązkowa, 23 l. Michał Brzeziński, robotnik, 54 l.

Dlaczego RADJO Dłatego dotychczas jeszcze nie wszyscy posiadają aparaty radjowe? że dobre aparaty były za drogie a tańsze nie wiele warte.

Obecnie już za bardzo niską cenę można nabyć doskonały nowoczesny aparat Pz 5861-48.32 w firmie Poznańskie Tow. Telefonów Poznań, Piekary 16/17.

Znakomity, naturalny, krajowy, tani środek przeczyszczający Naturalna Sól Morszyńska. Torebka, zawierająca jednorazową dawkę, tylko 20 groszy. — Do nabycia w aptekach i drogerjach. nr 5 684

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu: Na pamiłk Serca Jezusowego: M. K. w pewnej intencji 5 zł. — Edw. Suszyński 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 221,86 zł. Na chleb św. Antoniego: Czesława H. 3 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 24 zł.

KURS RYTMIKI I PLASTYKI

Walentyny Wiechowiczowej. Rytmika i Plastyka dla Pań Kurs I, II i III. Rytmika i gry rytmiczne dla dzieci od 5 lat. Specjalny kurs gimnastyki odchudzającej dla pań. Lekcje odbywają się w Studium Wychowania Fizycznego (Park Wilsona). Wpisy i informacje na miejscu codz. o godz. 3—5. Zg 20 639

Bardzo ważne dla PP. Myśliwych!!! Przedsiębiorstwa broniowe w Poznaniu uprzejmie zawiadamiają wszystkich PP. Myśliwych, że zgodnie z obecną ustawą o handlu bronią i amunicją każdy z PP. Kupujących broń lub amunicję winien każdorazowo okazać się pozwoleniem na broń (zielone książeczki) bez tej bowiem formalności sprzedaż jest urzędowo wzbroniona. Pr 067-57.481 Składy broni i amunicji w Poznaniu.

Mydło Bebe Hofmana-idealne dla dzieci i dorosłych

ng 6 675

HURTOWNIA LITURGICZNA
Dom Szuki - właśc. ANTONI SZANCER
POZNAŃ, PLAC WOLNOŚCI 2
telef. 39 5 - zawiadania, ze

dnia 4 grudnia br. otwartą będzie wystawa
Sztuki Huculskiej z Kosowa
Piekne artystyczne wzorzyste kitymy
Lizniki (koce) - oryginalne de-enie -
Wyroby ceramiczne-Pokuckie
Wyroby so cersek e w drzewie inkrustowane
Wyszywanki huculskie
Wszystko wyłącznie o charakterze ludowym
Ceny przystępne na gwizdkę!
Wystawa otwarta od godz. 10 rano bez
przerw do 7 wiecz. Wstęp bezpłatny.

zg 20 034

Przy imieninach, zaręczynach ślubach i jubileuszowych i innych uroczystościach używajcie tylko telegra mów T C L.

RADJO

Niedziela, dnia 3 grudnia 1933 r.
Poznań (335 m) godz. 9.00 audycja poranna z Warszawy; godz. 10.00 bicie dzwoń - nabożeństwo z katedry poznań-

skiej; kazanie wygłosi ks. dyr. Gałdyński; chór katedr. śpiewa pod dyr. ks. dr. Gieburowskiego; godz. 11.35 tr. z Warszawy; godzina 12.15 „Akademia Miłosierdzia” z okazji setnej rocznicy istnienia św. Wincenciego a Paulo (organiz. przez Pozn. Okręg „Caritasu” - tr. z kinoteatru „Słońce”); a) Przemówienie J. E. ks. kardynała Prymasa Hłonda. b) Wykład prof. U. P. dr. Morawskiego. c) Śpiew chóru „Arion”. d) Recytacja dr. Rydlewskiego; godz. 14.00 tr. z Berlina początku rozgrywki meczu piłkarskiego Polska - Niemcy; godz. 14.10 pogadanka rolnicza pt. „Pielegnowanie trzody chlewnej w miesiącach zimowych” - wygl. inż. St. Hoser; godz. 14.25 (W); godz. 15.00 „Aktualność z dziedziny rolniczych organizacji kobiecych” - wygl. p mg. J. Jeziorowska; godz. 15.20 tr. z Berlina finału meczu piłk. Polsak - Niemcy; godz. 15.50 - 19.00 tr. z Warszawy i Lwowa; g. 19.00 program na dzień następny; godz. 19.30 (W); godz. 19.25 wiadom. bież.; godz. 19.50 do 23.30 tr. z Warszawy i Lwowa.

Poniedziałek, dnia 4 grudnia 1933 r.
Warszawa (1412 m) godz. 7.00 audycja poranna; godz. 12.05 muzyka popularna z płyt; godz. 15.55 pieśni w wyk. S. Poncelle (płyty); godz. 16.10 recital wiolonczelowy

Miłośnicy muzyki podhalańskiej

spotykają się dziś w sobotę, 2. bm. o godz. 8 wieczorem w Domu Parafjalnym przy Św. Marcynie. Wystąpi góral podhalański p M. Piksa, niezrównany i jedyny mistrz gry na listku i harmonijce ręcznej, znany z licznych występów w rozgłoszeniach Polskiego Radja Uroczaieniem koncertu będą doskonale gadki i opowieści góralskie, wypowiedzone z humorem Nie należy wątpić że niecodzienny występ ściągnie liczne rzesze miłośników muzyki podhalańskiej, która spędzi miły wieczór w nastroju serdecznego ciepła melodyj ludu podhalańskiego. zg 20 640

Bolesława Ginsburga: godz. 16.40 lekcja języka francuskiego (kurs elementarny); godz. 16.55 koncert orkiestry jazzowej teatru Cyganeria pod dyr. Z. Górzyńskiego. Helena Makowska (śpiew); godz. 17.50 skrzynka pocztowa rolnicza. korespondencję bież omówi inż. Wacław Tarkowski; godz. 18.00 spoczynek u roślin - wygl. prof. dr. Kazimierz Ruppert (tr. z Krako-

wa); godz. 18.00 audycja żołnierska; godz. 19.10 „Z psychologii przeżycia muzycznego” wygl. dr. Stefania Łobaczewska (tr. ze Lwowa - feljton muzyczny); godz. 19.25 wiadomości sportowe; godz. 19.40 koncert z Budapesztu z udziałem Józefa Hofmana; w przerwie dziennik wieczorny; godz. 21.45 „W kraju hiszpańskich Basków” - wygl. p Marian Henzel (feljton); godzina 22.00 muzyka taneczna z restauracji „Gastronomja”.

żywe manekiny „Feminy“

Przypominamy! Jutro w niedzielę, 3 grudnia o godz. 5 po poł w „Moulin Rouge” korowód wytwornych modelek zademonstruje ostatnie kreacje sezonu zimowego. Pokaz wzbudził kolosalne zainteresowanie Każda wytworna Pani rezerwuje sobie z wczasu stolik w Dyrekcji „Moulin Rouge”. zg 20 630

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Ant.iego Leśniewicza w Poznaniu

W czwartek, dnia 30 listopada 1933 r. o godz. 23 15 zmarła nagle, namaszczona Olejami św., moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, siostra i ciocia, ś. p.

z Ignatowiczów

Anna Kaczmarkiewiczowa

przeżywszy lat 60.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 3 grudnia, o godz. 14 15 z kaplicy cmentarnej w Dębcu. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek o godz. 7 rano w kościele parafjalnym Bożego Ciała.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, dzieci i rodzina.

Poznań, Wały Król. Jadwigi 11.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

zg 20 646

W piątek, 1. 12., 1933 zasnęła w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka, siostra, siostrzenica i kuzynka, ś. p.

Wanda Sychowska

w 23 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 3 grudnia, 1933 r o godz. 3 z kościoła cmentarnej św. Marcina przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni
matka, brat i rodzina.

zg 20 624

Dnia 1 grudnia 1933 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka i teściowa, ś. p.

z Paszkiewiczów

Marja Białecka

przeżywszy lat 78 Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 4. bm. po poł. o godz. 3.30 z kaplicy cmentarza farnego przy ul. Grunwaldzkiej, o czym donoszą dg 2444

w smutku pogrążone
córki i zięć.

Poznań, 2. 12. 1933.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.
Zakł. pogrz. „Bracia Nowak” Pl. Nowom. 10. tel. 10-46

Dnia 29 11. 1933 zmarł członek naszego Towarzystwa, ś. p. zg 20 647

Maksymilian Minczykowski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 3. bm. o godzinie 3 z domu żałoby, Chwaliszewo 62. O liczny udział członków w pogrzebie proszę

Zjeźnocznie Kupców Detalistów
branży kolonj.-spożyw. w Poznaniu.

Wszystkim którzy uczcili pamięć naszej Drogiej Zmarłej przez wzięcie udziału w pogrzebie ofiarowanie wieńców ukochanej żonie i matce naszej ś. p.

Jadwidze Tempłowiczowej

oraz którzy okazali nam tyle współczucia i życzliwości w ciężkich dniach Jej choroby i śmierci, a w szczególności Przew. Ks. Prob. Wośce. Organizacjom, Towarzystwom, Chórom im „Chopin” i „Arion”, wszystkim Krewnym, Znajomym PP. Urzędnikom P. K. O. oraz Kolegom mojej współpracy, składamy na tej drodze nasze z głębi serca płynące

wyrazy szczerzej wdzięczności.

zg 20 636/7 Antoni Tempłowicz z dziećmi.

Pelagja Litkowska

zasnęła w Bogu po krótkich cierpieniach dnia 1 grudnia 1933, przeżywszy lat 74. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 4 grudnia br. o godzinie 2.30 po południu z domu żałoby przy ul. Św. Wojciecha 1415 na cmentarzu parafjalnym. Nabożeństwo żałobne najajutrz o godz. 8 w kościele św. Wojciecha, o czym donoszą

w głębokim żalu
synowe i rodzina.

zg 20 629

W piątek, 1 grudnia 1933 r. zmarła w Poznaniu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., nasza ukochana matka, babka i prababka, ś. p.

z Adamkiewiczów

Nepomucyna Sowińska

żona po weteranie z roku 1863.

w 93 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 3. bm. o godz. 14 w Ostrowie, gdzie nastąpi złożenie zwłok do grobowca rodzinnego na nowym cmentarzu.

W smutku pogrążona
rodzina.

Poznań, Leszno, Nakło, Bydgoszcz, Września, Kępno, Kościan, Kobylin, Ostrów, Częstochowa, Staroleka, 2 12 1933.

Msza św. za duszę Drogiej Zmarłej w środę o godz. 8 w kościele św. Michała w Poznaniu d 2430

Zakład Pogrzebowy Bracia Nowak Poznań Plac Nowomiejski 10 tel. 10-46

Dnia 1 grudnia br., zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, urzędniczka naszego Banku, ś. p.

Wanda Sychowska

W Zmarłej straciliśmy bardzo pilną, sumienną i gorliwą współpracowniczkę oraz szczerą koleżankę i pamięć o Niej pozostanie wśród nas na zawsze. dg 2442

Dyrekcja i pracownicy

Banku Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego.

Wzruszona do głębi tyłu dowodami współczucia, okazanego po zgonie męża, ś. p.

Dr. Czesława Kostrzewskiego

składam Przewielebnemu Duchowieństwu, szczególnie ks. Prob. Budaszewskiemu, Konwentowi i Kolu Filistrów K! Lechia Kolegom Zmarłego, Krewnym i Znajomym, również za liczne wieńce wzgl. ofiary na ubogich i śpiew. w kościele z głębi serca płynące

Bóg zapłać!

zg 20 627

Żona

W czwartek, dnia 30 11. 1933 r. o godz. 11 zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Olejami św., moja najdroższa, nigdy niezapomniana żona, mamusia, córka, siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

Janina Kuźmowa

z domu Olejniczakówna

przeżywszy lat 22 Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 3. 12. o godz. 15 z kościoła cmentarnej na Jeżycach.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z córeczką i rodzina.

zg 20 641

Pasy - Weże - Szczeliwa
oraz wszelkie artykuły techniczne laboratoryjne poleca Składnica Spółki Okolicznej Spółdz z ograniczoną odpow. Przybory techniczne dla gorzelni i rolnictwa Poznań Al. Marinkowskiego 20 telefon 11-62 dz 2 244

dz 1 645

Samochody

prawdziwie okazyjne doskonale utrzymane pierwoszorzędnych fabrykatów i rzadko spotykany wybór typów z karoserjami wszelkiego rodzaju

ceny najniższe fachowa i wszechstronna usługa

Brzeskiautos.A.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65

Pg 6 095-48 155

SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

Proszę korzystać z okazji

Proszę korzystać z okazji

Nie polecam tandety ani też materiałów już od kilku lat niemodnych
lecz najświeższe wyroby tego sezonu po znacznie niższych cenach.

10% roboty

Prócz tego udzielać będę na **wszelkie zakupy gwiazdkowe** za gotówkę

POLECAM: Materiały wełniane na płaszcze — kostjomy i suknie — na garnitury męskie — jedwabie — stolowizne
musliny bawełniane i wełniane — popeliny jedwabne — materiały pościelowe w wszystkich
szerokościach — Firany — Gobeliny — Serwety — Narzuty — Plusze — Aksamity — i t. d.

W. DROŻYŃSKI

Rok założenia 1912 r.

POZNAŃ, Stary Rynek 66, tel. 40-50

Rok założenia 1912 r.

Proszę zwrócić uwagę na moje okna wystawne!

Pr. 6 147-48 112

KOMPLETY WYDAWNICTW „ROJU” REWELACYJNA

ZNIŻKA GWIAZDKOWA

NA OKRES OD DNIA 1-go GRUDNIA DO DNIA 24-go GRUDNIA 1933 R.

Zwyczajem lat ubiegłych w b. r. postanowiliśmy **OBNIŻYC**
ceny następujących kompletów naszych wydawnictw:

KOMPLET A JOHN GALSWORTHY

SAGA RODU FORSYTÓW:

I. Posiadacz	IV. Biała mała
II. Babie lato	V. Srebrna łyżka
III. Przebudzenie	VI. Łabędzi śpiew

CENA KATALOGOWA **zł. 72.—** Cena gwiazdkowa **zł. 29.50**

KOMPLET B JOHN GALSWORTHY

Na giełdzie Forsytów	We dworze
Mozajka	Po tamtej stronie

CENA KATALOGOWA **zł. 36.—** Cena gwiazdkowa **zł. 16.50**

KOMPLET C SYGRYDA UNDSET

KRYSTYNA CÓRKA LAWRAŃSA

I. Wianek	II. Żona	III. Krzyż

CENA KATALOGOWA **zł. 33.—** Cena gwiazdkowa **zł. 12.50**

KOMPLET D SYGRYDA UNDSET

Macierzyństwo	Jenny
Wiosna	Harriet Waage
Wigaljot i Vigdis	

CENA KATALOGOWA **zł. 38.—** Cena gwiazdkowa **zł. 18.50**

KOMPLET E TOMASZ MANN

Czarodziejska góra I/IV Buddenbrookowie I/II

Ze względu na genialną analizę choroby i psychologii chorego
zwracamy na ten komplet szczególną uwagę p.p. lekarzy

CENA KATALOGOWA **zł. 56.—** Cena gwiazdkowa **zł. 19.50**

KOMPLET F

DOKUMENTY EPOKI

G. Dobbert	— Czerwona gospodarka
B. Russe!	— Wychowanie a ustrój społeczny
A. Janta-Polczyński	— Wgłęb Z. S. S. R.
A. Szczepański	— Drapacze i śmietniki

CENA KATALOGOWA **zł. 40.—** Cena gwiazdkowa **zł. 18.50**

Wyciąć i przesłać w niezaklejonej kopercie, opatrzonej
znaczkami 5 gr. do TOW. WYDAWNICZEGO „R O J”,
WARSZAWA, KREDYTOWA 1

KUPON

WAŻNY DO DN. 24 GRUDNIA 1933 R.

Zamawiam po cenie gwiazdkowej KOMPLET A-B-C-D-E-F*)
wydawnictw „Roju”

Imię i nazwisko _____
Dokładny adres _____

Należność w sumie zł. _____ proszę pobrać za zalicze-
niem pocztowym — wpłacam na konto P. K. O. nr. 9880*)

*) Niepotrzebne skreślić.

PREMJE:

Z pierwszych trzystu wpłat wylosujemy dwa-
dzieścia, które nagrodzone zostaną PREMJIAMI:
I Premja — komplet (8 tomów) „Dzieł DOSTOJEWSKIEGO” w luksusowej
półskórkowej oprawie. Dalszych dziewiętnaście stanowić będzie arcydzieło
J. WASSERMANA „Bu'a Matari” (powieść o wyprawie Stanley'a do Arfyki.

Ceny pojedynczych tomów pozostają niezmiennione, ceny kompletów po dn.
24. XII. 1933 wracają do norm katalogowych.

Zamawiającym za pobraniem pocztowym doliczamy koszt przesyłki zł. 2.—

Wpłacający należność z góry przez P. K. O. nr. 9880 otrzymują przesyłkę franco.

6319r

23 82

TRZYMAC FASON!

gancni ubiór są **WARUNKIEM ZDOBYCIA POWODZENIA** w **ZYCIU!!!** **JESLI** wyznajemy takie zasady, to jako firma, posiadająca 4 szejalne magazyny garderoby męskiej, stawiamy **PIERWSZORZĘDNE WYKONANIE NASZEJ KONFEKCJI MĘSKIEJ i JEJ TANIOSC**, jako **JEDYNY** swój **CEL!**

Wyrwała **PRACA i PRAWDA** w naszych ogłoszeniach **ZDOBYLISMY ZAUFANIE KLIJENTELI** z całej **POLSKI POLECAMY**: wykwintną garderobę męską **GOTOWĄ** i na **MIARE**. Specjalność: **PALTA — ULSTRY — RAGLANY** w najnowszych deseniach z najlepszych **bielskich materiałów**.

Wykonanie **FUTER na MIARE**

pod kierownictwem wybitnych sił fachowych. Oddział ten postawiony na wysokim poziomie, nawskroś rzetelną obsługą przy

NA JNIZSZYCH CENACH

Składnice nasze bogato zaopatrzone w najmodniejsze i najlepsze ostatnie są bardzo trwałe i lekkie, nie puszczone włosów, na kołnierze dajemy wydry naturalne — foki czarne — oposy i karakuly.

MATERJAŁY na POSZYCIA.

Jako spody polecamy **PIZMOWCE** **OPOSY** i **uszlachetnione barany**.

CENY DOSTOSOWANE DO OBECNEGO KRZYZYSU! Specjalność: **modernizacje i poszycia futer męskich** pod kierownictwem pierwszorzędnych sił fachowych, za dobry krój i beznaganne wykonanie pełna gwarancja. — Kilka set **FUTER spacerowych** i do podróży już na składzie, z każdym tygodniem przybywa więcej. **Rychły zakup gotówkowy — latowe wykonanie a zatem „TANIO”.**

Specjalność: **modernizacje i poszycia futer męskich** pod kierownictwem pierwszorzędnych sił fachowych, za dobry krój i beznaganne wykonanie pełna gwarancja. — Kilka set **FUTER spacerowych** i do podróży już na składzie, z każdym tygodniem przybywa więcej. **Rychły zakup gotówkowy — latowe wykonanie a zatem „TANIO”.**

Szczegółowej uwadze świata modnemu polecamy nasze oddziały **na miare**, które stoją u szczytu doskonałości. **Olbrzymie masy materiałów pierwszorzędnej jakości na składach.**

EDMUND RYCHTER

Poznań,

TELEFONY:
26-07 54-15
54-25 21-71

ul. Fr. Ratajczaka 2 czwarty olbrzymi magazyn

ulica Wroclawska 15

Ostrów Wlkp.

ulica Wroclawska 14 Telefon 35

— Telefon 35

Wydajemy nasze towary także na bony Towarzystwa „KREDYT”.

dg 2 000/L

Klinika lalek
Lalki do reparacji
przyjmuje się do
15. GRUDNIA
LALKI UBRANE
Nabywały Wybór
Najniższe ceny
AQUILA
3w. Marcin 61
plac Wolności 9.

Pg 5 470-46.98

GARAŻE w śródmieściu

murowane, suche z używalnością ogrzewanej umywalni, elektrycznym oświetleniem, wygodnym zapazdem, telefonem, obsługą czynną bez przerwy przez całą dobę polecamy od 20,— zł miesięcznie.

Brzeskiauto S. A.,

Oddział garażowy
ul. Jakóba Wujka 8 — telefon 70-60

Pg 6 096-48.154

National

kasa rejestracyjna na 4 ekspedjentów, prawie jak nowa na sprzedaż bardzo tanio. Bronisław Polatyński, Ostrów Pozn., Kaliska 12. ng 6917

WIELKA SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

rozpoczęła się w wszystkich oddziałach!

Nasze niebywale **niskie ceny** dostosowane do obecnych warunków, umożliwiają każdemu zakupy stosownych i praktycznych podarków gwiazdkowych.

Za małą sumę pieniędzy dużo doborowego towaru!

Materiały wełniane

na suknie, kostjomy i płaszcze damskie wszelkie modne wyroby i kolory

Materiały

na ubrania męskie, płaszcze i ubranka chłopięce

Firanki

stopy, kapy na łóżka, firanki woalowe i artystyczne

Materiały dekoracyjne

gobeliny, serwety i narzutki.

Resztki za bezcen!

Jedwabie

Velour, Chiffony, Satin Drap, Crêpe Givrine, Satin Mondaine, Crêpe Lingerie,

NOWOSCI

w jedwabiach do prania, Welwety, Bibrety, jedwabie do przyborów.

Stołowizna

biała i kolorowa na 6—24 osób, lniana i bawełniana

Płótna

lniane i bawełniane, ręczniki, inletry, drele, flanelki na poranniki i piżamy. Zefiry, woale i muśliny.

Resztki za bezcen!

f. Kazmierski

POZNAŃ

Specjalny skład białawatów

Stary Rynek 38/39, parter i I. piętro — telefon 31-37.

Pg 6048/49-48.114/15

PANI DOMU

dbająca o miłą i godziwą rozrywkę w gronie rodzinnym jak i swych gości nabywa niezwłocznie nową grę towarzyską

„SZELEMA“

Do nabycia w składach zabawek i gier towarzyskich.
Centrala tel. 74-12 dg 2233

Okazja!!

Stary, zaprowadzony skład

porcelany i kryształów

istniejący od 30 lat przy pryncypalnej ulicy Poznania jest

z powodu śmierci właściciela

korzystnie zaraz do nabycia. Oferty pod 48,14 do Biura Ogłoszeń „Par“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11. Pg 6 023-48.14

Duży lokal handlowy

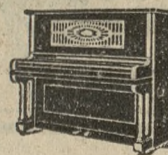
w centrum Bydgoszczy, 3 wyst. okna, kantor, ewentl. z mieszkaniami i śpichrz., dom narożnikowy, leżący między 4 rynekami — najlepsze położenie miasta, od zaraz lub później — także częściowo do wdzierżawienia. Oferty upraszam pod: „B. B.“ do „Agencji Rekl. Pras.“ Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 7020

PAPIERY i KARTONY KOLOROWE

TOMOFAN-STANIOL dg 2425

DO DEKORACJI WYSTAW SKLEPOWYCH

Największy wybór **J. ZIMNY - POZNAŃ** WODNA 27. — Tel. 14-93
Najniższe ceny Skład tuż przy St. Ryнку.

PIANINA

najlepszej jakości dostarcza wprost z fabryki po cenach tanich

Największa w Polsce **FABRYKA PIANIN**

B. SOMMERFELD

Skład fabryczny: ng 6 503

Poznań, ulica 27 Grudnia nr. 15.

Dyrekcja Szkoły Pielęgniarstwa Polskiego Czerwonego Krzyża w Poznaniu

ul. Grottgera 5 — Telef. 62-84

podaje do wiadomości, że w lutym 1934 r. rozpocznie się kurs na który zgłoszenia przyjmowane będą do dnia 31 grudnia 1933 r. zg 20 638

KAFLE

w różnych kolorach. Posadzki z płyt i terrazzo. Opierzenia ścian płytkami glazurowanymi najkorzystniej w firmie

STEFAN PEŁCZYŃSKI, Poznań,

Dworzec Towarowy ul. Towarowa.
Telefony: 76-05, 76-56. Pg 5218-46.10

Pocztówki

Gwiazdk. i Nowor
Obrazki albumowe
Maski
Serpentyny - Konfetti
Ozdoby choinkowe
Bibułke gładką i marszczoną
Bloczki kalendaryzowe i t. p.
poleca hurtownie

F. Kostrzyński

Poznań, Grudnia 10
dg 2 275

PROSZEK Z. KOGUTKIEM
MIGRENE - NERVOSIN
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY
MIGRENE, NEURALGIE,
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPE, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE ARTRETYCZNE
STAWOWE, KOSTNE i t. p.
PROSZEK TE WYRABIAMY i W POSTACI
TABLETEK.
ZADAJCIE ORYGINALNYCH PROSZEKÓW
Z. KOGUTKIEM

nr 0200

Cukiernia i Kawiarnia Gerhorn
Poznań
Fr. Ratajczaka 39
Tel. 32-28.

ng 6 291

Zbliżają się święta „BOZEGO NARODZENIA“. Dążeniem wszystkich jest **stosownym upominkiem** uczucie radości i szczęścia wywołać wśród swych najbliższych. Towary nasze, o charakterze praktycznym i trwałym, nadają się szczególnie na podarki gwiazdkowe. Nasza

Sprzedaz Gwiazdkowa

umożliwia wszystkim tani zakup, bo nasze

CENY GWIAZDKOWE SĄ REWELACYJNIE NISKIE!!

Prosimy się o tem przekonać i polecamy:

Materiały na sukienki, kostjomy i płaszcze. Jedwabie, plusze i aksamity. Materiały męskie na ubrania, palta, soodnie i poszycia do futer. Bieliznę, trykoty, artykuły dziane, szaliki, pończochy, rękawiczki i chusteczki dla PAN, PANÓW i DZIECI. — Najnowsze płaszcze damskie. Futra, lisy, błamy i wszelkiego rodzaju skóry futrzane. Dywany, chodniki, firany, story, kapy, serwety, obrusy, narzuty oraz materiały na obicia mebli.

DOM
HANDLOWY

F. WOŹNIAK

POZNAN, KRAMARSKA 16 (ul. Rynkowa).

ng 7005/6

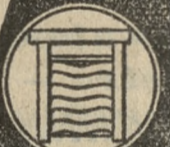
UWAGA! Podczas SPRZEDAŻY GWIAZDKOWEJ wydawać będziemy na życzenie, wszystkim KUPUJĄCYM, dla reklamy: gry towarzyskie, kalendarze, ręczniki i mydelniki.

Chłopiec ryzykuje swoje spodnie

dla jednego jabłka. Ale przezorna Pani domu nie naraża swej bielizny, by zaoszczędzić 20 groszy na mydle. Jeżeli Szanownej Pani zależy istotnie na trwałości swej bielizny, to winna Pani prac ją tylko mydłem „Kollontay z pralką“. Mydło to, łagodne i zawierające glicerynę, jest nader oszczędnym w użyciu i chroni Waszą drogą bieliznę. Niech Szanowna Pani nie wdaje się w eksperymenty z innymi mydłami, nawet gdyby były nieco tańsze. Ryzyko bowiem zbyt wielkie, a oszczędność wykluczona. Mydło „Kollontay z pralką“ jest zawsze tańsze, bo jest zawsze lepsze...

Prosimy
zwrócić

na znakochron.
„PRALKA“

Mydło
Kollontay
z pralką jest lepsze...

Celem zainteresowania naszych Czytelników nowymi wyrobami fabryk przetworów chemiczno-farmaceutycznych Chemergon, właśc. apt. L. Sikorski, Poznań, Fabryczna 31, — ogłaszamy na łamach naszego pisma

KONKURS

„Najlepsze hasło dla wyrobów Chemergon“

Konkurs polega na ułożeniu odpowiednich haseł dla następujących trzech wyrobów:

- Pasta do zębów „Białuzab“
- Puder kosmetyczny „Vaselan“
- Mydło kosmetyczne „Vaselan“

Hasła te muszą być ujęte możliwie w krótkich zdaniach dla każdego z wyżej wymienionych wyrobów oddzielnie z uwzględnieniem przedewszystkiem jakości i dobroci towarów. Poza tem pod względem układu hasła pozostawiamy wszystkim Uczestnikom Konkursu zupełną swobodę.

Warunkiem do ubiegania się o nagrodę jest przesłanie pod adresem Administracji „Kurjera Poznańskiego“ z dopiskiem na kopercie „Konkurs firmy Chemergon“ rozwiązania wraz z podaniem dokładnego adresu z dołączeniem opakowania jednego z trzech wyżej wymienionych wyrobów dla którego ułożone zostało hasło. Wielką zaletą konkursu jest możliwość zdobycia pierwszych trzech nagród przez jedną osobę w razie nadesłania trzech haseł, odpowiadającym wymogom konkursu.

Hasła pozostają własnością firmy Chemergon. Za najtrafniejsze rozwiązania przeznaczamy szereg cennych nagród, a mianowicie:

- Pierwsza nagroda: 1 aparat fotograficzny wartości 150 zł.
- Druga nagroda: 30,— zł gotówką
- Trzecia nagroda: 20,— zł gotówką

Pg 5618 44.141

oraz 75 nagród pocieszenia w postaci kartoników, zawierających po jednym z konkursowych wyrobów.

Rozwiązania rozpatrywać będzie specjalnie w tym celu złożone jury, w którego skład wchodzi trzech przedstawicieli: ze świata literackiego, firmy Chemergon oraz „Kurjera Poznańskiego“.

Termin zamknięcia konkursu upływa z dniem 8. XII. 1933 r.

PUDER O SUBTELNYM TRWAŁYM ZAPACHU

Prosimy nie ulegać namowom sprzedawców, usiłujących podryć o ładzące podobnych opakowaniach i nazwach sprzedawcę zamiast oryginalnego pudru 5 Fleurs Forvil Paris. Oryginalny puder 5 Fleurs Forvil Paris posiada napis na denku ng 6395

„POUDRE FORVIL“

Polecamy wszechświatowej sławy wody toaletowe i perfumy 5 Fleurs Forvil Paris oraz inne zapachy.

Porcelanę - Szkło stolowe
Alpaki - Umywalki - Spiryty
kuchenne - Wyprawy - Prezenty
w wielkim wyborze po cenach
niebywale niskich poleca

„Ozdoba“
św. Marcin 4
dg 2 424

Końcowa WYPRZEDAŻ
MASY LIKWIDACYJNEJ — ZA BEZCEN
JADALNIE — SYPIALNIE — GABINETY
Spółka Stolarska, St. Rynek 46/47. zg 20 632

Straży Pożarnej Miasta Poznania

wyrażam serdeczne podziękowanie za nadzwyczaj energiczną i zdecydowaną działalność przy stłumieniu pożaru, powstałego w moim domu przy ul. Pocztowej nr. 30 w dniu 29 listopada 1933 r. zg 20 631

Franciszek Malinowski, Śrem.

Pg 5619-44.140

ŚLEDZIE

szkockie i jarmuckie 1/1 i 1/2, bezki
w wielkim wyborze poleca

St. Baretkowski
HURT KOLONJALNY
Poznań, ul. Woźna 18

Telefon 39-00 dg 2 429 Telefon 56-56

Szkoło

okienne ngradowe - lachowe k... i t. d.
szyby wystawowe - lustra
hurtownie - detalicznie

Polskie Biuro Sprzedaży Szkoła
Sp. Akc. P. 5 117-82 91
Poznań, Małe Garbary 7a. Tel. 25 63.

Podczas naszej TANIEJ SPRZEDAŻY GWIAZDKOWEJ niezależnie od znanych naszych niskich cen udzielamy przy gotówce **10% rabatu** oraz piękny upominek gwiazdkowy

Jako najpraktyczniejsze podarki polecamy:
 bonżurki wełniane już od zł 15,50 | palta męskie całe na pod- | ubrania męskie kamg. już od 29,50 | spodnie męskie sportowe
 ulstry męskie " " " 25,50 | szewce i watalin e . . . zł 29,50 | kurtki męsk. na ciepłej podsz. 12,50 | i długie zł 3,95

Materiały z metra na płaszcze i ubrania za bezcen.

W. KONKIEWICZ

POZNAŃ
Stary Rynek 8
oddz. Gniezno, Rynek 2

ng 7 012 NAJWIĘKSZA MECHANICZNA FABRYKA I MAGAZYNY ODZIEŻY MĘSKIEJ I DLA CHŁOPCÓW

WYDAWNICTWO „KULTURA i WIEDZA” podejmuje wydanie obszernego i luksusowego dzieła p. t. **„ZIEMIA i LUDZIE”**

Od najdawniejszych czasów człowiek interesował się tem, co się wokoło niego działo, jak żyli jego sąsiedzi najbliżsi i dalsi, jak wyglądał świat, zamieszkały i rozległy, urokiem tajemnic osłonięty, przestrzenie globu ziemskiego. Znajomość świata w ogóle, zaś kraju ojczystego w szczególności, stała się podstawą wykształcenia współczesnego człowieka. Jednakże od szeregu lat nie posiadamy dzieła, któreby, uwzględniając najnowsze wyniki badań podróźniczych i naukowych, dawały przejrzysty i barwny opis ziemi i ludzi.

Chcąc zapobiec temu brakowi w naszej literaturze popularnej i dać polskiemu czytelnikowi dzieło, dostępne w treści, a równocześnie stojące na poziomie współczesnej wiedzy, Wydawnictwo „Kultura i Wiedza” przystąpiło do wydania pracy zbiorowej pod tytułem:

„ZIEMIA i LUDZIE”

Dzieło to, oparte na podstawie najnowszych w tym zakresie opracowań obcych i polskich, pod redakcją

prof. prof. Henryka Mościckiego i Stanisława Samińskiego

wyjdzie w 4-ach obszernych, wytwornie wydanych tomach. Pragnąc uczynić Wydawnictwo „Ziemia i Ludzie” dostępnym dla wszystkich, łatwym do stopniowego nabywania przez czytelników,

podzie ono całość na 24 zeszyty, 6 zeszytów stanowi 1 tom.

Całość dzieła „Ziemia i Ludzie” bezwzględnie nie przekroczy przewidzianej liczby zeszytów.

Każdy zeszyt zawierać będzie od 110-130 stron druku dużego formatu, wydany na dobrym papierze z wieloma mapami i ilustracjami barwnymi i czernymi ilustracjami w tekście. Zeszyty ukazywać się będą zawsze na 1-go każdego miesiąca.

1 zeszyt jest już do nabycia

Treść poszczególnych tomów:
 TOM I: Rasy i ich rozmieszczenie na kuli ziemskiej, Europa, przegląd ogólny, wszystkie państwa.
 TOM II: Azja, Afryka, część ogólna i Afryka Północna.
 TOM III: Afryka Środkowa i Południowa, Ameryka Północna.
 TOM IV: Ameryka Południowa, Australia i Oceanja, Antarktyda, Wielkie odkrycia geograficzne, Polacy na kuli ziemskiej.

Pragnąc dać możliwość wszystkim zainteresowanym zaobserwować nasze piękne wydawnictwo, postanowiliśmy dla spopularyzowania tego dzieła wypuścić znaczną liczbę egzemplarzy po cenie kosztu, t. j.

po 4 złote za zeszyt

Za 4 złote miesięcznie każdy może otrzymać to naprawdę cenne wydawnictwo. Należy zatem bezwzględnie wysłać kupon, dający prawo nabycia dzieła po cenie reklamowej. Mieszkańcy Warszawy powinni przysłać tylko kupon, a zeszyty co miesiąc będą im dostarczane do domu.

Mieszkańcy innych miejscowości, wysyłając kupon, winni równocześnie wpłacić na konto P. K. O. Nr. 24 708 przynajmniej zł. 8.— za pierwszy i drugi zeszyt, które im będą niezwłocznie przysłane pocztą.

Do Wydawnictwa „Kultura i Wiedza”
Warszawa, Mazowiecka 3.
Proszę o przesłanie dzieła „Ziemia i Ludzie” składającego się z 24 zeszytów.
Za każdy zeszyt będę płacił 4 zł. tytułem prenumeraty.

Imię _____
 Nazwisko _____
 Adres _____

WYDAWNICTWO
**„KULTURA
i WIEDZA”**
Warszawa,
Mazowiecka 3.
Telefon 639-95 P. K. O. 24 708

Nie, nie, nie!

wierzyć się wprost nie chce, że damskie płaszcze, także męskie i chłopcowskie — ubrania — oraz skórki na obuwie po tak niskich cenach sprzedaje znana firma

Kiciński & Kolany

Stary Rynek 92 d 2457/38
Wejście z ul. Wronieckiej. Dawnej Stary Rynek 10
Przyjmujemy asygnaty Spółdz „Kredyt”.

Największy wybór

Najtaniej kupisz
Taryfy
Linoleum
Ceraty
Dywaniki
i chodniki
wszelkiego rodzaju u

Zb. Waligórskiego

Pocztowa 31.
Przyjmuje się asygnaty Tow. Kredyt”.
Pg 4 893-10 6

Bezsensowność wyni zczą organizm

a powstaje głównie wskutek zaburzeń układu nerwowego. Sztuczne środki narkotyczne nie działają na dłużej, a wywołują opanowanie i zanik wrażliwości nerwów.

Tylko ziola Magistra Wolskiego „Pasiverosa” zawierają Kwiat Meki Pańskiej (Passiflora) i idealnie łagodzą zaburzenia systemu nerwowego (nerwice serca, bóle głowy, hysterje) oraz sprowadzają krepety sen. identyczny ze snem naturalnym. Już po krótkim czasie stosowania cały system nerwowy wraca do stanu normalnego.

Ziola ze zn. ochr. „PASIVEROSA” do nabycia w aptekach, drogerjach lub w wytwórni: Magister Woleki, Warszawa, Złota 14. Objasniające broszury wysyłamy bezpłatnie. ng 6236

Lyzwy

Lyzwy

ostryz najlepiej szlifownia
A. Pohl — Poznań
Zamkow. 8.
dż 2 336

Z okazji otwarcia filji mego przedsiębiorstwa w dniu 2. XII. b. r. przy ulicy Wielkiej 10, telefon 5261

czuję się obowiązany złożyć mojej Szanownej Klienteli najszczerzejsze podziękowanie za dotychczasowe poparcie, zapewniając równocześnie, że dalsze moje starania pójdą po dotychczasowej drodze celem zadowolenia pod każdym względem wszystkich moich odbiorców.

Z prawdziwym szacunkiem

Franciszek Kamiński

Centra Marszałka Focha 85
I. Filja: Al. Marcinkowskiego nr. 5
II „ ulicy Ratajczaka nr. 14
III. Filja: **ULICA WIELKA nr. 10**

zg 20 628

Ja już stwierdziłem!!!

Bławy, trykoty i tow. krótkie
najtaniej tylko u

Wł. Wiśniewskiego

Poznań, ul. Pocztowa 2
naprzeciw Sądu Apelacyjnego. dg 2 965/
Towar pierwszorzędnej jakości! Ceny — aby żyć
UWAGA! orzy zakasie — niespożyci dla Pań i Panów

Poszukiwany zastępcę

na Poznańskie i Pomorze, zaprowadzony w urządach państwowych komunalnych oraz w zakładach przemysłowych. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego, pod „Fabryka Chemiczna” ng 6 915

Praktyczne podarki

27 Grudnia 4. I. ptr.
F-a C. Ratt właśc. K. Maluszak

Szkła — Porcelany — Alnaki

Najtaniej kupisz

Farby
Lakiery
Pokosty
Kredy
oraz
wszelkie przyory malarskie
tylko

Centr. Skład Farb Lak'er'w
Piekary 1. Tel. 32-18
naprz. Drogerji.
dg 2 019

W Zakopanem

w najlepszej parkowej dzielnicy jest do wynajęcia w willi prywatnej słoneczne mieszkanie dwupokojowe z tarasem, kuchnią piwnicą itd. wyłącznie chrześcijanom i zdrowym, ewentl. jako osobne pokoje. Oferty Kurjer Poz zg 20 649

Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Handlowe na Pomorzu poszukuje rutynowanego

KUPCA

z branży materiałów budowlanych i opałowych do prowadzenia biura i do podróży. Zgłoszenia uprasza się kierować pod d 2359 do „Słowa Pom”, Toruń. Odpisy świadectw należy dołączyć do zgłoszenia. ng 7 019

BOLESŁAW LIPIŃSKI
POZNAŃ-NOWA 8 TEL. 35-65
SPECJALNY MAGAZYN
WYPRAW KUCHENNYCH
POLECA W WIELKIM WYBÓRZE
NIERDZEWNE NOŻE
KUCHARSKIE-RZEZNIICZE
Ceny niskie
przejmując asygnaty „Kredyt”

dg 2 026

Futra, tania sprzedaż

Z powodu przebudowy interesu sprzedaję po każdej możliwej cenie futra, karakuly z całych skór — karakul łapki czarne i beż, zrebce czarne i brązowe. Wydry oryginalne Virginskie, spody pod futra i skórki; futurzane Modernizacja futer w własnej pracowni. Pg 5769-4754

MARJAN BŁK, Aleje Marcinkowskiego 18.

„HAFTOPLIS”

wykonuje meretkę i kretkę dzimki, wykonuje szali, talony, overlock, plisowanie, dekoryzowanie, hafty monogramy, farby, kolorystyczne, nadrobienie, stępn podnoszenie, oczek, termi, wo najtaniej

STARY RYNEK 19 wejście Kurzanoga obok Tary Czapczyński Kruk Filja Romana Szy mańskiego i plac. św. Krzyszka
Pg 5461 44,72

Nasze hasło:

NA CZELE RADJOTECHNIKI W SŁUŻBIE RADJOFONJI

W zakres naszych prac technicznych wchodzi:

projektowanie
badanie
budowa
naprawa
modernizacja
elektryfikacja

aparatów radiowych i urządzeń
radjogramofonowych —

Facłowe porady techniczne
oraz
wszelkie zlecenia

z zakresu radiotechniki
i elektroakustyki.

zg 20 650

Aparaty „Radiola“

to szczyt doskonałości i precyzji
100% zadowolenia
pełna gwarancja

Biuro Radjotechniczne

Z. C. Bresiński i S-ka

Poznań

Gwarna 11 Tel. 35-55

Rozpoczęliśmy

Tania SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA!

Przeznaczone wielkie partie materiałów na suknie, płaszcze i kostjomy, oraz na palta i ubrania męskie, będą w okresie naszej sprzedaży gwiazdkowej prawdziwą niespodzianką, ponieważ każdy kupujący z przeznaczonej przez siebie kwoty na zakup gwiazdkowy, wyda tylko połowę tej sumy, kupując w firmie

R. i C. Kaczmarek

Centrala: Poznań, ul. Nowa 3.

Filja: Gniezno, Rynek 2.

Tysiące resztek za pół darmo.

Niezależnie od bardzo niskich cen, każdy kupujący w stosunku do zakupu, otrzyma odpowiedni upominek gwiazdkowy.

PALAIS DE DANSE

KABARET — DANCING — BAR

ul. Piękary 16/17 (Pasaż „Apollo“) Tel. 11-92

Przebojowy Program Grudniowy

Światowej sławy Duet taneczny Milla et Harry Ronné | Niezrównany Duet taneczny „Siostr Sarneckich“
oraz przemiana tancerka klasyczna Mary Garybaldi
oraz wiele innych atrakcji.

Atrakcyjny orkiestra „THE SUMGA BAND“ pod dyr. Bronisława Sungi, kier. b. orkiestry „Svrena Band“

Wstęp wolny! Ceny rewelacyjne niskie. Wstęp wolny. Co niedzielę i święta „Five o'clock Tea“ z pełnym programem. dg 2887

Przyjdź do „Palais de Danse“, a bawić się musisz!

Uwaga! Sale „Foyr Metropol“ do wynajęcia a dla wszelkiej czystości i biał. Zgłoszenia przyjmuje dyrekcja „Palais de Danse“.

M. MACIEJEWSKA

POZNAŃ, ul. Wielka 1 dg 2368

poleca PORCELANĘ, KRYSZTAŁY, MAJOLIKĘ, wyroby niklowe i pasterowane.

Filmy nieme

80 sztuk, należące do ma-y upadłościowej firmy Frog-Film Sp. z o. p. sprzedam korzystnie z wolnej ręki w całości lub pojedynczo.

Zarządca masy upadłościowej
A. Dywor,
Bydgoszcz, Marsz. Focha 20.

ng 6 228

Proszę wyciąć i przechować!

TELEGRAM!

Co cię czeka w przyszłości

powie jasnowidząca światowej sławy Wilma Turay zamieszkująca na stałe w Katowicach ze swym eksperymentatorem, znanym grafologiem J. Kartenem.

Zdolności metapsychiczne p. Turay w kierunku widzenia w dal i w przyszłość są zadziwiające i nie mają nic wspólnego z pseudo-jasnowidzami itp. magikami

Szereg ludzi ze sfer naukowych dało uznanie jej nadprzyrodzonym zdolnościom.

Pani Turay przepowiedziała śmierć nieodżałowanej pamięci pilotów-bohaterów Zwirki i Wierzy dwa dni przed katastrofą, co jest stwierdzone słownie sfinalizowanym dokumentem. Niejednokrotnie za jej pomocą wykryto sprawców morderstw i innych ciężkich przestępstw. We wszystkich decydujących kwestiach poleca się zastępcze orzeczenia i porady Wilmy Turay, n. p. przed zawarciem małżeństwa, dokonaniem interesów, w sprawach zdrowotnych, zagłębienia osób, lub innych i innych. Wielu ludzi ochroniła ona od szkody i późnego żałowania.

W grze loteryjnej może zapodać numery odpowiednie dla danej indywidualności. Niejednokrotnie zawiadza jej w ten sposób majtek. Zapytania można też nadsłać listownie, za równoczesnym wysłaniem 5.— zł przekazem pocztowym. Przyjęcia osobiste od godz. 10—12 przed poł. i 4—6 po poł. Na listy odpowiada się odroczona pocztą.

Adres: Instytut Grafologiczny J. Karten, Katowice, ul. Kochanowskiego 11 m. 14.

Podajemy kilka z wielu świadectw:
Poczuwam się do obowiązku stwierdzenia, iż p. Wilma Turay-Karten w transie kilkakrotnie trafnie określiła chorobę i stan zdrowia z podaniem szczegółów zupełnie prawdziwych i następnie stwierdzonych.

(—) Dr. med. Czesław Pordes, Katowice.

Podziękowanie! Znanemu, prawdziwemu jasnowidzącemu medjum p. Wilmie Turay-Karten składamy podziękowanie za jej prawdziwy dar jasnowidzenia. Wszystkie szczegóły, które nam przepowiedziała spełniły się, jak np. co do Interii, co do stanu zdrowia i co do zaginionych osób. Jej dar jasnowidzenia i jasnosłyszenia co do przyszłości oraz stanu zdrowia jest nie do oparcenia. Polecamy gorąco wszystkim pania Turay. Każdy, kto poszukuje rady i pomocy może się śmiało do niej zgłosić, gdyż ona jest prawdziwym medjum jasnowidzącym. Wyróżamy staropolskie: Bóg zapłać!

(—) Marija Kurka. (—) Jan Falkiewicz.

Tg 621

(—) Władysław Soboczyński.

DZIECIĘCE

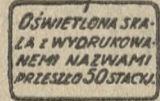
sukienki, sweterki,
pończochy, trykociki

S. KACZMAREK
ul. 27 Grudnia 20.
dg 2 004

HERBATA

Sumatra funt 5,10
Ceylon Orange Pekoe funt 5 60
Darjeeling Broken . . . funt 6,50
plus kosztu wysyłki
MARJAN HAUFFE
Jędrzowskiego 35. Tel. 73-62
zg 30 638

Oto radio, na które Pan czekał, oddawna!
NATAWIS — GZ 134

OŚWIETLONA SŁA-
ŁĄ I WYDrukowa-
NEM NAWZAMI
PRZEszŁO 50 STACJI

ELEKTRYCZNY ODBIORNIK z WBUDOWANYM
GŁOŚNIKIEM MAGNETO-INDUKCYJNYM.
POSIADA WSZYSTKIE ZALETY!
KOSZTuje TYLKO 300 ZŁOTYCH ŁĄCZNIE z 4 LAMPAMI.

Sprzedaj we wszystkich lepszych firmach radiowych.
Ilustrowane cenniki bezpłatnie. ng 7 028

Łyżwy

Rode i sanie
Dzwonki i termosy
Latarki powozowe
i stalenne
Wagi stołowe i de-
cymalne
Narzędzia rzemieś-
nicze
Pieca, rury, kolana
Kuchnie westfal-
skie
Podkowy i pod-
kowce
Hacze i ocele
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
Poznań ul. Szkolna 3.
Pg 6 003-48 149

Ubikacje

przemysłowo-handlowe Da-
browskiego 38 wydz. erza-
w. q. Oferty do Kurjera Pozn.
pod zg 20 648

Zdolni studniarze

poszukiwani na roboty ręczne
i maszynowe. Oferty z wa-
runkami składać:

J. Hoffman i Syn, Łódź,
ul. Kilińskiego 119.
ng 4 931

W mniejszym mieście (Pozn.) sprzedam dwie nieruchomości
w dobrej okolicy i położeniu:
1) Dom mieszkalny z ogrodem i nowoczesnie urządzona
mleczarnia.
2) Dom mieszkalny — Skład opałów z zabudowaniami
gospod.
Oba przedsiębiorstwa czynne — hipoteki czyste — światło
elektryczne, cena 125 000 zł Zgl. do Kurjera Pozn. zg 20 605.

Przeniosłem praktykę na ul. Gwarną 19
Dr. med. St. Okoniewski
specjalista w chorobach skórnych i moczowo-płciowych
Ordynuję od 10—1 4—7. Tel. 53-99
zg 20 579

Tegoroczna Tania **SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA** będzie dla każdego kupującego miłą niespodzianką. Ponieważ **obniżę ceny do minimum i niezależnie od tego otrzyma każdy upominek i to: od chusteczki do JEDW. SUKNI.** Zatem wszyscy po zakupy i upominki do **najtańszego składu białawów.**

W. NADOLSKI, POZNAŃ, St. Rynek 90

d 2440/41

NA GWIAZDKĘ

Najnowocześniejsze aparaty radiowe oraz przebudówki starych typów na nowoczesne z eliminatorem bardzo staranna i precyzyjna praca po niebywale niskich cenach.

Nowość i jedyna w swoim rodzaju stylowa wytworna lampka na nocony stół „Mika” w cenie przystępna dla każdego.

Głośniki — dynamiki (Farrand) o zupełnie naturalnych barwach głosu w eleganckich skrzynkach od zł 40.— do 80.—.

Wszystkie naprawy słuchawek, głośników, różnych aparatów elektrycznych, grzejników, nawijanie tworników i t. d.

Stale na składzie: kucharki elektryczne, żelazka do prasowania, lampy elektryczne, abażury i żarówki najtańszej tylko w firmie

RADJOR

Przedsiębiorstwo Radio-Sprzetów i Artykułów Elektrotechnicznych w Poznaniu, ulica Dąbrowskiego 12, w gmachu Zakł. Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. Ładowanie i naprawa akumulatorów.

Przedsiębiorstwo jest oparte na najnowszych zdobyczach techniki.

W czasie przedświątecznym udzielamy przy wszelkich zakupach 10% rabatu przy powołaniu się na niniejsze ogłoszenie. zg 20 635

HERZFELD & VICTORIUS, Spółka Akcyjna, Grudziądz

Bilans na dzień 30 czerwca 1933 r.

Aktywa: Kasa 2 190,64; Czeki i waluty obce w kasie 2 99; Dłużnicy: Odbiorcy 907 765,09; Dostawcy 43 718,48; Różni 167,752.—; „Słowianin” S. A. Końskie 1.662.857,66; Banki 46 787,64; Weksle w portfelu 73.482,22; Papiery wartościowe 852.341,68; Udziały 63.020.—; Surowce i materiały 344 526,43; Wyroby gotowe i półgotowe 757 123,49; Bocznicza Portowa T z o p Grudziądz .33.334,—; Hipoteki 18.798.—; Grunty 172.574,37; Zbudowania fabryczne 2 211 435,77; Domy mieszkalne 829.835,33; Zbudowania gospodarcze 91 558,—; Uten-sylja biurowa, laboratoryjne i inne ruchomości 188 715,36; Maszyny i piece 2.540.063,92; Urządzenia elektrycznego o-świetlenia i centralnego ogrzewania 240 892,30; Bocznicie kolejowe 161 219,52; Lokomotywa, samochody, wozy i konie 179.636,28; Przyrządy i narzędzia w warsztatach 309,890 42; Modele 176 131,96; Inwentarz gospodarczy 18.038,10; Specjalny rachunek przejściowy różnic kursowych 16.460 66; Weksle żyrowane w obiegu 1 174 200,55; Depozyty 1.447 701,97; Różni za kaucje i gwar. 4 988.500,65; razem zł 19.820 555,48

Pasywa: Kapitał akcyjny 3.000.000.—; Fundusz zapasowy 340 330,24; Rezerwa specjalna 59.139,75; Amortyzacje 3 510.914,87; Wierzytiele: Odbiorcy 210 588,10; Dostawcy 184 016,66; Różni 1 602 849,85. „Słowianin” S. A. Końskie r-k akceptów 281 600.—; Banki 419.154,55; Pożyczki średnio-terminowe 1.011.000.—; Akcepty 920.879,97; Hipoteki 300,076 28; Renty gruntowe 73 076,03; Dywidenda niepłacona 242 550,99; Sumy przechodnie 41.313 53; Fundusz na cele społeczne 6 035,04; Zysk 6.626,45; Obligo z żyra weksli 1.174 200,55; Różni za depozyty 1 447 701,97; Kaucje i gwarancje 4 983.500,65; razem zł. 19.820.555,48.

Rachunek strat i zysków za rok obrotowy 1932/33.

Winna: Koszty handlowe, pensje oraz wynagrodzenia Rady Nadzorczej, Zarządu, personelu administracyjnego i handlowego 577 783,48; Robocizna i wynagrodzenia persone-lu technicznego 1.071.608 75; Świadczenia socjalne 184.617,98; Renty i zapomogi 20.945 64; Podatki 171 346,66; Ubezpieczenia od ognia i prawno-cywilnej odpowiedzialności 19.757 26; Procenty, prowizje bankowe i dy.kont 380 061,23; Utrzymanie domów mieszkalnych Grudziądz i Mniszek 9 395 83; Czyszczenie nieruchomości mieszkalnych Grudziądz 15.531,49; Należności przepade 216 307,91; Disażo na papierach wartościowych 7.210,60; Strata na obiektach majątkowych 33.705,36; Amortyzacje 109.604,70; Zysk 6 626,45; razem zł. 2 824.503,34.

Ma: Zysk brutto 2 718.310,67; Kupony papierów wartościowych 7.602,50; Ażo na rachunkach walutowych 17.752,41; Przychód z domów mieszkalnych Mniszek 10.312,95; Przychód z nieruchomości mieszkalnych Grudziądz 16.031 49; Należności odzyskane 7.795,86; Podatki wyreklamowane 46.697,46; razem zł. 2 824 503,34.

Grudziądz, dnia 26 września 1933 r. dg 2436

Główny księgowy: (—) Gutowski;

Zarząd: (—) Jagodziński, (—) Wielogłowski;

Komisja Rewizyjna:

(—) Słaboszewicz, (—) Logis, (—) Gorgolewski;

Rada Nadzorcza: (—) Samulski, prezes.

DOBROWOLNA LICYTACJA

na Giełdzie Handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej. W poniedziałek dnia 4 bm o godz. 11 przed południem sprzedawane będą za gotówkę najwięcej dającym pozostałości: Pg 6068-57.499

łóści, jak:
rękawiczki damskie i męskie, pończoszki dziecięce, welniane, czapeczki, szale jedwabne, geiry dziecięce, retuzi, obszytki do bielezny, sznury jedwabne, taśmy jedwabne, bieliznę dziecięcą, welnę do cerowania, wszystko w nowym stanie. Sprzedać pojedynczo lub partjami. **Futro karakulowe damskie, 5 futer męskich używanych i kurtka skórzana.**

Władysław Wojciechowski
uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13. Tel. 28-08.

LICYTACJA LIKWIDACYJNA.

W poniedziałek, 4 grudnia od godz. 11 począwszy sprzedawane będą przy Al. Marcinkowskiego 17, III z powodu likwidacji mieszkania dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę: Pg 6097-48.157

kompl. pokój jadalny, salonik, pokój mieszkalny, maszynę do szycia, wannę kąpielową, szafy, stoły, łóżka, pierzyny, kanapy, lusterka, lustro weneckie, kandelabry, obrazy oraz dużo pojedynczych mebli i drobiazgi z szkła porcelany, srebra i t. d.

Brunon Trzeciak
zaprzysiężony i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie. Wielkie Garbary 34. Tel. 2126 i 3175.

LICYTACJA ZASTAWU

We wtorek, 5 grudnia o godz. 11 sprzedam w firmie K. Jankowski, ul. Zwierzyniecka 7 (II podwórce) na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającym za gotówkę: **kompl. jadalnię, kompletną sypialnię, kompl. pokój męski, łóżka, szafy, szuflonierki, krzesła, umywalki, dywan, lustra, obrazy oraz różne urządzenia domowe. Poza tem kilka tysięcy części do prądu światła elektrycznego.**

Brunon Trzeciak
zaprzysiężony i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie. Wielkie Garbary 34. Tel. 21-26 i 31-75.
Pg 6098-48.156

W sprawie upadłościowej nad majątkiem Firmy Drukarnia Handlowa, Sp. z o. o. w Poznaniu, Piekary 20/21 termin końcowy wyznacza się na dzień 18 grudnia 1933 r. godz. 10 w gmachu tut. Sąd. pokój 29. Poznań, dnia 23 listopada 1933 r. **Sąd Grodzki IIa.** ng 6793

Uchwała. W sprawie postępowania układowego wdrożonego na wniosek Banku Przemysłowców Spółki Akcyjnej w Poznaniu, Stary Rynek 73/74 zwołuje się w myśl art. 49 i nast. rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 Dz. U. R. P. nr. 27 poz. 244 II-gie ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 20 grudnia 1933 r. godz. 9 w sali kina „Metropolis” w Poznaniu, ul. Piekary 17. Poznań, dnia 28 listopada 1933. **Sąd Grodzki.** ng 6794

Specjalnie dla znawców

anody o wymiarach dwa razy większych. Te wspaniałe anody o niespożytej trwałości warto obejrzeć nawet o ile się nie kupi. **Cena 18.90 zł Mat, Poznań, Składowa 5/7.** dz 1994

Przetarg dobrowolny

We wtorek, 5 grudnia o godz. 9 sprzedam rozmaite sprzęty domowe jak:

szafy, stoły, bibliotekę, garnitur klubowy, jadalnię i inne meble, w tem kilka cennych antyków

za gotówkę przez submisję.

Zbiórka przy ul. Podgórznej nr. 10 w podwórzu. Rzeczy oglądać można 15 minut przed 9-tą. zg 20 626

Jankowski, sprzedawca.

KAFLE DO PIECÓW w wielkim wyborze po korzystnych cenach poleca Pg 6 070-48.151

GUSTAW GLAETZNER
Tel. 65-80 Poznań, Jasna 19 Tel. 63-28
Składnica: Kraszewskiego 10

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11

1. SPRZEDAŻE

Mebel

najtaniej **A. Baranowski**
Poznań Podgórzna 13
Pg 5426-23.59

Piekarnię

mieszkaniami centrum Poznania
stary Rynek 20 re-
stauracja rg 4553

Puszczykółko

tanio sprzedam parcele 5 000 me-
trów przy stacji Informacje te-
lefon 10-21. rg 4545

Burka

futrzana męska szkapula, Żydow-
ska 20. mieszkanie 5. rg 4533

Lalki

duże śpiące, Grzeszkowiak Kra-
marska 25. rg 4535

Transmisja

na kołach, Wodna 15, m. 2, przed
południem rg 4536

Maszyny

do pisania Underwood dobrym
stanie sprzedam Wodna 4 — 3.
rg 4533

Powielacz

członkowy kompletny oraz radio
4 lampowe baterijne korzystnie
sprzedam, Kanałowa 10 mieszka-
nie 19 zdg 93 191

Pianino

czarne najnowszej konstrukcji —
skrzynce moderat. (taktomierz)
salonik tanio, Gen. Prądzińskiego
11, m. 1. zdg 93 192

Sprzedam

garnitur pluszowy szafki, abażur
stół. Adres Kurjer Poznański
zdr 93 203

Klubowy

garnitur jak nowy okazynie. —
Skarbowska 21 m. 23. zdg 93 204

Waga

automatyczna (Ollend) tanio. Św.
Wojciech 31, m. 10. zdg 93 320

Pianino

Eckiego dobrze utrzymane 590 —
Św. Wojciech 81 m. 10. zdg 93 318

117 ha

dobrej ziemi w powiecie śniadekim
na sprzedaż. Inwentarz żywy
i martwy kompletny. Pożoż-nie
słone. przystanek kolejki. Cuk-
rowni tuż przy polowirzu. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
pod zdg 93 094

Burka

amerykańskiego, żakietowe, zwy-
kłe okazynie, Komis. Woźna 16.
Pg 6083-57.495

Kasa National

tanio. Św. Wojciech 31 mieszka-
nie 10. zdg 93 317

Półwiejska 11

Kapelusze vejour. Goeperta. zdg 93 167

Półwiejska 11

Koszule popielinowe, zefirowe. zdg 93 168

Półwiejska 11

Krawaty odrębny wybór. zdg 93 169

Półwiejska 11

Czapki, szale, getry, rękawiczki. zdg 93 170

Półwiejska 11

Olszewski — Artykuły męskie. zdg 93 171

Lustra

150x60, biurko debowe. Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 172

Sprzedaj

Gwiazdkowa
Ceny obniżone
na płaszcze
damskie
dziewczęce

gotowe pierwszorzędnie
wykonane miodowe Jó-
zef Szuster Stary Ry-
nek 76 pietro, naprze-
ciw Odwachu. zdg 92 854

Futro

męskie obojowe kołnierzy wydra
wirginska bardzo dobrze utrzy-
mane bardzo korzystnie. Długa
11 m. 6. zdg 93 093

Sprzedaj komisowa

mebli używanych
wszelkiego rodzaju — kompletne
pokoje — pojedyncze meble —
uskućecznie szybko — tanio —
sumienne tylko Poznańsk Dom
Komisowy Dom. n. k. a. n. s. 3, te-
lefon 24-42. Pg 5 799-47.95

Okazyjnie

podarki gwiazdkowe „Lamas” —
Strzelecka 1. Pg 6044-57.470

Szpile

pleś rasowy, miodowy tanio. Sto-
larska 2, m. 1, obejrz. ponie-
dzialek 4—8. zdg 93 840

Biała szafa

lustami 2,70 x 2,00 x 0,75 nada-
jąca się do futer lub garderoby
bardzo solidna, okazynie, Domi-
nikańska 3. Pg 6081-48.137

Futra karakulowe

w wielkim wyborze oraz żrebec
płimowce popielite sealiowe skóry
każdego rodzaju wydry bla-
my poleca tanio Łajewski Gwar-
na 20. zdg 2210

Magazyn mebli

Józef Baranowski
Wrocławska 19
Ceny najniższe. Pg 5427-33.97

Pieski

6-tygodniowe pudelki sprzedam.
Staszcza 8, m. 28. zdg 93 072

Konja

5 lat, ciężki wóz, 80 ctr, 3-calowy,
sprzedam. Świątek, Droga De-
bińska 12. zdg 93 071

Sprzedam

Dziennik Ustaw r. 1920 i 1921,
Traktat Pokoju r. 1919. Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 144

Skład

spożywczo-kolonjalny przy ruchli-
wej ulicy, towarem, maglem
sprzedam zaraz. Adres Kurjer
Poznański zdg 93 142

Wanna

cynekowa, Ogrodowa 18, II. P.
lewo. zdg 93 140

Rzeźnictwo

dobrze zaprowadzone na provin-
cji sprzedam z całą realnością,
mieszkanie od zaraz wolne. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdg 93 098

Umywalkę

debową tanio sprzedam. Stolar-
na. Górna Władza 24. zdg 89 543

Futerko

krótkie popielate, nowe, tanio
sprzedam. Woźna 14a, mieszka-
nie 8. rg 4 557

Maszyna parowa

system Ahilborn 8 PS, w dobrym
stanie korzystnie do sprzedania.
Blizsze informacje w firmie Cen-
trala Mleczarska, Władza 3, te-
lefon 3603. zdg 2 435

Platformę

Dąbrowskiego 70. zdg 2 423

Frak

sprzedam średnia figura. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdg 92 850

Zegar

stojący Becker, pięcioletkowy, ta-
nio. Wroniecka 24, m. 5.
zdg 93 174

Kiosk

mieszkaniami, Szamarzewskiego
26a, Jachalski. zdg 93 181

Skład

pieczywa, cukierków, koncesja ty-
toniowa korzystnie sprzedam, —
Chwaliszewo 18. zdg 93 190

Gramofon

szafkowy, maszyna damska Sing-
er, sprzedam. Ostrówek 15,
mieszkanie 13. zdg 93 208

Szafę

szuflonierkę i duży portret, Waly
Królowej Jadwigi 5a, m. 7.
zdg 93 179

Wyprzedajemy

**płaszcze
damskie**
po każdej możliwej
cenie znacznie po-
niżej cen fabrycz-
nych. Szczawińska
1-Ska, Wodna 1.
Przyjmuje asygna-
ty „Kredyt”
Pg 50145-48.94

Warsztat

samochodowy kompletny, w do-
brym miejscu zaprowadzony, za-
pęd elektryczny, tokarka, aparat
do spawania, kuznia i inne przy-
bory z powodu wyjazdu tanio na
sprzedaż. Oferty Ostrów Wlkp.
Jasiak, Wrocławska 36. ng 7 021

Pianino

zagraniczne, czarne, piękny ton,
okazyjnie. Pocztowa 23 — 5.
Pg 5 916-48.132

Subhasta

12 012 zł cena wywołania nieru-
chomości. Szamotyły, Dworcowa
2 najruchliwszy punkt przy
ryнку dwa składy ubikacje
handlowo-przemysłowe — zesta-
wie sprzedana 14 grudnia, godzi-
na 10 w Sądzie Grodzkim Szamo-
tyły pokój 9, w drodze ekste-
kucji. Możnażić obietnia nisko-
procentowej hipoteki; Informa-
cje: Poznań Długa 3, m. 2
zdg 92 908

Wyprzedaj płaszczy

damskich, dziecięcych
Jaworska
Nowa 11, I pietro.

Jadalnie
używane, dobrym stanie okazyjnie. Komis. Woźna 16.
Pg 6 084-57.494

Makine
jak nowa, sprzedam. Spokojna 2.
m. 4.
zdg 93 033

Kasy-National
nowoczesne mahoniowe, jak nowe okazyjnie. Komis. Woźna 16.
Pg 6 086-57.497

Stół
(tada), 2 piece żelazne, silna drabka sprzeda. Molenda, Sto-Krzyżski 1.
Pg 6 088-57.498

Garnitur klubowy
skóra, dobrze utrzymany, okazyjnie. Nowy Dom Komisowy. Woźna 16.
Pg 6 089-57.498

Maszyny piszące
nowe i używane tanio z gwarancją. Skóra i S-ka. Aleje Marcinkowskiego 23.
Pg 5 466-45.91

Kryształy
alabastry srebra okazyjnie „Lamus”. Strzelecka 1.
Pg 6 041-57.471

Pianino
krzyżowe zagraniczne. Górna Wilda 30.
Pg 6 040-57.472

Biblioteczka
mahoniowa 120 „Lamus” Strzelecka 1.
Pg 6 039-57.473

Meble
najkorzystniej kupisz w Andrzejewskiego Poznań, ulica Wrocławska 4
dz 2294

Salonik
orzechowy 450 „Lamus” Strzelecka 1.
Pg 6 038-57.474

Jadalnia
za bezcen. — Dabrowskiego 88.
m. 6.
zdg 92 657

Futra
męskie, jak nowe okazyjnie. Komis. Woźna 16
Pg 5 863-57.450

Salonik wiedeński
mahoniowy, witrunka bardzo tanio. Dominikańska 3.
Pg 6 030-78.147

Jadalnia dębowa 300,-
solidna, dobrym stanie. Dominikańska 3.
Pg 6 031-48.146

Lampa kryształowa
gazowa, bardzo piękna okazyjnie. Dominikańska 3.
Pg 6 032-48.145

Peruki
i brody teatralne nowe sprzedaje do niskich cenach Dywkołski Michał, fryzjer Kety Małopolska.
Pg 6 066-57.902

Przedsiębiorstwo
w pełnym biegu, dobrze zaprowadzone sprzedam. Zgłoszenia pod „Mydło” Biuro Ogłoseń, Bydgoszcz, Dworcowa 54.
dz 7 016

Meble
najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1
Most Chwaliszewski przy Krzyżu
zdg 89 288

Butony brylantowe
brosza — razem c/a 15 karat poje okazjnie W. Kruk, ul. 27, Grudnia 6.
zdg 92 446

Pończochy
to rzecz zaufania. Chcąc dobrze pończochy kupić proszę udać się doznego specjalnego magazynu pończoch i rękawiczek. A. Szymański, Poznań, św. Marcina 1 przy placu Świętokrzyskim. Wielki wybór — ceny najniższe.
Pg 5 468/69-46.97

Kolonjalka
dobra, towarem, maxłem. 2 pokoje, kuchnia, tanio. Za Bramką 12.
zdg 92 933/4

Magle
elektryczne, ręczne oraz domowe magle prasownice dostarcza M. Jankowiak, Fabryka Magli Poznań-Staroleka.
zdg 92 924/5

Praga
Alfa 4 limuzyna 5 osobowa jak nowa korzystnie na sprzedaż za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 441

Skład nabiółu
śródmieście tanio Oferty Kurjer Poznański zdg 92 482

Meble wprost z fabryki
bardzo tanio Szczaniecki, Tama Garbarska 3.
zdg 92 793

Aparat
fotograficzny Kodak 6 1/4x11 tanio. Grunwaldzka 18, m. 6.
zdg 92 799

Skład
kapeluszy damskich w centrum sprzedam. Dzierżawa 80 zł. — Oferty Kurjer Poznań, zdg 92 808

Pianino
amerykańskie, dobry dźwięk. Długa 9, m. 3.
zdg 92 813

2 złótki
o 18 figur 60 i 40 cm wysokości, okazyjnie tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznań, zdg 92 819

Dom
ziemle sprzedam wydzierżawie tworców Ląwicy — Informacje Krauthofera 7 b mieszkanie 3.
zdg 92 869

Skład
kapeluszy damskich w centrum sprzedam. Dzierżawa 80 zł. — Oferty Kurjer Poznań, zdg 92 808

Pianino
amerykańskie, dobry dźwięk. Długa 9, m. 3.
zdg 92 813

2 złótki
o 18 figur 60 i 40 cm wysokości, okazyjnie tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznań, zdg 92 819

Dom
ziemle sprzedam wydzierżawie tworców Ląwicy — Informacje Krauthofera 7 b mieszkanie 3.
zdg 92 869

Radjo
zterolampowe baterijny sprzedam Przechodźca 6 mieszkanie 3.
zdg 92 600

Sprzedam
kolonjalkę, dobrym punkcie. Telefon 61-81.
zdg 92 822

Losy
3 klasy nadeszły. Jeszcze kilka kwiatów jest wolińskich. Kiedziora, kolektura, Poznań. Sieroska 5/6, narożnik Nowej. Zdz 90 526

Sprzedam
nowe meble, pierwszorzędnej jakości, pokój stołowy, sypialnia, gabinet z rozkładaniem za czynsz bardzo korzystnie. Zgłoszenia — Talaga, Stary Rynek 95.
zdg 91 135

Zakład
fryzjerski dla pań, panów przy ruchliwej ulicy Poznań, stała klientela, fachowcy za ceną przystępną sprzedam. zdg 91 459

Skrzydło
czarne sprzedam tanio. Plac św. Krzyżski 4, skład 4.
zdg 92 215

Okazyjnie
wpuszczana maszyna do szycia. Chwaliszewo 75 m. 11.
zdg 93 065

Skład
kolonialny centrum dobrym biegu sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdg 93 059

Pianino
używane 500. Długa 16 m. 1.
zdg 93 054

Sprzedam
akumulatory 6 volt samochodowe. prad. Dabrowskiego 73.
zdg 93 274

Maszyny do szycia
nowe, złotych 230. Traugutta 23, mieszkanie 8
zdg 93 265

Meble
przyjme do sprzedaży w komis. Wykonane kompletne nowe garnitury jak sypialnie, stolowe, gabinety i salony. Miejsce najkorzystniejszego w Poznaniu. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 93 260

Parasole deszczowe
oraz wszelkie reparacje wykonuje Wytwórnia Parasoli Wielka 27/29
dz 2010

Fotograficzny
aparatus 3 x 4 sprzedam. Oferty Kurjer Poznań, zdg 93 259

Kolonjalkę
sprzedam. Adres Kurjer Poznań, zdg 93 258

Radjo
rower męski, damski. Zórawia 3, kiosk.
zdg 93 240

Radjo
4 lampowe, radjo zmienny. Poznaniańska 27, m. 4.
zdg 93 235

Pieczek gazowy
nowoczesny. Podgórną 12 b. m. 9.
zdg 93 555

Pianino
sprzedam. Dabrowskiego 86, m. 10.
zdg 93 232

Piece
żelazno szamotowe dobrym stanie tanio. Kościelna 30.
zdg 93 231

Tapczan
nowoczesny tanio leżanka 35. Tapczan. Małeckiego 33, Łazarz, zdg 93 311

Elektromotory
dynamo maszyny prądu stałego i trójfazowego korzystnie do nabycia. Elektro-Metalia św. Marcina 63, telefon 1221.
zdg 93 310

Nasza tajemnica
Nasza tajemnica
Nasza tajemnica
jest korzystny zakup — długotrwale sprzedajemy wyłącznie tanio — Serwis — Alpaque — Wyprawy Hurtownia Porcelany Wrocławska 24 (tylko podwórce).
zdg 93 253

Pianino
krzyżowe marki Fenrich tanio sprzedam. św. Marcina 5, mieszkanie 13.
zdg 93 248

Rzeźnicki
wóz (berliński) w dobrym stanie sprzedam. Debiecka 54.
zdg 93 221

Fiat 501
otwarty na gruntownym remoncie sprzedam lub zamieniam na limuzynę lub kabriolet za dopłatą. Obejrzeć w Brzeskautów, Samolewski, Pniowy. zdg 92 040

Aptekę
wielką sprzedam 6 500 wojew. łódzkie Oferty zamknięte Kurjer Poznański zdg 92 009

Siwym włosom
przywraca pierwotny kolor Juwentyna — but 3.50 zł. „Henna” wieczna farba do brwi 5 gram. 1.50 zł jedynie firmie St. Wenzlik Poznań, Al. Marcinkowski 19
dz 2016

Pianina
Bettina najpięniejszej jakości i niskich cenach poleca. Fabryka fortepianów Leszno i Poznań. Ratajczaka 28 Katalogi i ceny na żądanie.
zdg 91 670

Elegancka jadalnia dębowa — okazja
bufet 2.60 witrana — zegarem Beckera — bardzo tanio Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3.
Pg 6 075-48.141

Porcelanę — Szkło
Aluminię
poleca korzystnie J. Barankowski Poznań, Rynek Jeżycki 2.
zdg 93 241

Lustra
kryształowe, szlifowane, duże, składowe żyrandole, kinkiety nowoczesne składowe okazyjnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznań, zdg 93 377

Singera
Poznańska 10, — 9.
zdg 93 870

Sprzedaj — Naprawa
wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru — Montownia Wiecznych Piór — Józef Czornowski — Poznań, Ratajczaka 2.
dz 2036

Mocny
koń na biegunach na sprzedaż. — Kapczyński, W Zygmunta Staroego 6, m. 6.
zdg 93 365

Materiały jedwabne
Crépe Mangol, Marocain, Satin, piękne wzory na poranniki poleca 30-40% taniej jak w składach. — Proszę przetrzymać się. św. Marcina 29, II piętro.
zdg 93 358

Motocykl
200 zł. Dominikańska 1, m. 1.
zdg 93 298

Lalek
nowych wprzedaż. Klinika Dominikańska 1, m. 1.
zdg 93 297

Sypialnię
inne Mostowa 4, Romanowska.
zdg 93 284

Szafy, łóżka
stoły, krzesła, biurka lustra kanapy, leżanki, fotele, garderobianki, najtaniej Dom Komisowy ul. Wrocławska 6/8.
Pg 54,55-43,41

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny inne rzeczy Dom Komisowy, Podgórną 2.
Pg 5416-10.58

Płaszcz damskie
pozostałe z likwidacji sprzedam za każdą możliwą cenę w całości. Oferty Kurjer Poznań, zdg 92 691

Maszyna
pismo aktywne, Nowacki, Kościuski 3, IIII.
zdg 92 769

Samochód
kabriolet 3 osobowy oszczędny, jak nowy spiesznie na sprzedaż. Wiadomość „Roma” Fr. Ratajczaka 33 telefon 3341.
zdg 92 770

Motocykl
Motocoché mało używany tanio. Wiadomość „Roma” Fr. Ratajczaka 33 telefon 3341.
zdg 92 771

Zakład
fryzjerski korzystnie Oferty Kurjer Poznański zdg 92 728

Nieruchomość
7 pokoi, 2 kuchnia z warsztatem maszynym w rynku miasta powiatowego położona na korzystnych warunkach sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 724

200
mórg gospodarstwa wartości 45 000 zamieniam na dom dopłaci. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 732

Kawiarnia, restauracja
powiatowym mieście gdzie gimnazjum seminarjum, szpital o-kręgowa kasa chorych dobry punkt urządzenie pierwszorzędne, w pełnym biegu sprzedam spiesznie z owołu przejęcia większego przedsiębiorstwa. Do objęcia ca. 12 000 zł, dzierżawa 150 miesięcznie Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 92 733

Ceglowski
Pocztowa 5
kapelusze, czapki najmodniejsze fasony, olbrzymi wybór, sprzedaje najtaniej.
dz 1913

Sprzedaj okazyjną
Nieruchomość domem, sala (kino „Nowości”) nadająca się na warsztat stolarki i slusarski korzystnie sprzedam Komunalna Kasa Oszczędności, miasta Grudziądz, dz 2180

Sypialka
prawie nowa korzystnie do oddania. Obejrzeć od 7-9 wieczorem. Adres Kurjer Pozn. zdg 92 737

Warsztat
obuwniczy, dobrze zaprowadzony odstąpi. Górna Wilda 81.
zdg 92 700

Filiję piekarską
przy ruchliwej ulicy Poznań, polączona sprzedażą cukierników i pół wyszynkiem, mieszkaniami odstąpi korzystnie. Oferty Kurjer Poznański, zdg 92 696

Napoleońskie
medale, 15 sztuk okazyjnie. Szluc, Wolności 5. Pg 6 045-48.107

Bacność
tylko kilka dni transport bardzo taniych szkleni poleca Salon Mód, Plac Wolności 11, pod filarami telefon 2621
Pg 6 034-57.466

Olejarnia
z domem mieszkalnym, miasto powiatowe. Cena 32 000 zł wprost od gospodarza na sprzedaż. Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer Poznański w Śremie.
nr 6 929

Frak
okazyjny, Matuski 55 mieszkanie 10.
zdg 92 397

Materace
nakładki, leżanki, kanapy, tapczany najtańsze wprost pracowni Wielkie Garbary 18, narożnik Woźnej, skłop.

Karoserje
„Chevrolet” kryta sprzeda Czeriniak, Dabrowskiego 73.
zdg 92 923/3

Restaurację
dobrze prosperującą powód samotność tanio sprzedam lub wydzierżawie. Adres wskaże „Par” Poznań.
Pg 6 058/9-57.488/9

Dom
podwórce, ogród, stolarnia, maszyni sprzedam. cena podług umowy wpłaty 14 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 93 149/150

Frak
na szczypta figure sprzedam. — Strusia 9, m. 6.
zdg 92 225

Sypialnię
dębowa sprzedam okazyjnie tanio Koniecki, Piaskowa 3.
zdg 93 133/4

Kuchnie
nowoczesne, stoły do pomijania podarki gwiazdkowe sprzedam o-ryginalne meble kuchennych Koniecki, Piaskowa 3.
zdg 93 131/2

Skład
cukierników z przyległym pokojem sprzedam zaraz. Zgłoszenia Aleje Marcinkowskiego 28, Kawiarnia.
zdg 92 905

Samochód
reklamowy Chevrolet sprzedam. Mostowa 23, Dankowski.
zdg 92 903

Gruze
ceglana oraz żelazo okraźne — 20 m³m tanio oddam. Nieszewskich 22.

Obrazy
oryginały bezcen. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 92 900

Pianino
sprzedam. Półwiejska 11, mieszkanie 12.
zdg 92 938

Gwiazdki
koń na biegunach, Garncarska 4, m. 11.
zdg 92 996

Walizki szkolne 1,40
Czyste, Szkoła 11
Własna pracownia pierwszorzędne wykonanie
Pg 5 751-47.6

Obrazy olejne
ręcznie malowane, portrety, oprawa obrazów, najkorzystniej. Grobla 1a, skład.
dz 2 352

„Serwis” — Poznań
27 Grudnia 2 poleca najtaniej kryształ figur luksusowe.
Pg 5 564-48.70

Sprzedam
kanapkę, fotel, stół, krzesła, szafę, leżankę, tapczan, futro, instrumenty lekarskie położnicze wraz szafką innej Podolska 11, Solacz. Zgłoszenia 4, 5, 15-18, dzg 900 276

Eleganckie
urządzenie składowe tanio sprzedam. Grobla 7, mieszkanie 2.
zdg 92 710

Piekarnia
z urządzeniem mechanicznym i mieszkaniami od zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 703

Chart
suczkę sprzedam Popowski Rogoźno Wlkp. Wielkopoznańska 352.
zdg 91 885

Zamienię
parcelę na samochód osobowy Ford. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 045

Surduty
czarne najlepszej jakości sprzedam Spokojna 7 mieszkanie 2 (Łazarz).
zdg 92 371

Futra
męskie kurtki, serdaki, skopiaki, różnego rodzaju. Hankiewicz, Kramarska 1 przy Wielkiej.
zdg 92 325

Panna Anna
najnowszy przebieg na płycie gramofonowej do nabycia w firmie Kastor, św. Marcina 55.
dz 2 347

Parcela
pół morgi, początek Lubonia przy szosie korzystnie na sprzedaż. — Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 2 266

1 postaw
pojedynczy 300x700 fabryk Wetzig-Wittenberg, z walcami fabryk Gruson-Wenk-Krupp-Magdeburg. Stan jak nowy, średnica 297 m/m. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 92 412

Maszynę
do szycia damską tanio. Aleje Szlagowskie 26, parter, lewo.
zdg 92 382

Najlepsze
najtańsze kapelusze męskie poleca znana firma Pietrzykowski Wielka 8.
Pg 6 027-45.37

Skrzypce
i jazz trąbki srebrna tanio sprzedam. Szamarszewskiego 26 a mieszkanie 12.
zdg 92 648

Skład
z mieszkaniami. Adres Kurjer Pozn. zdg 92 997

Zamienię
parcelę wartości 45 000 zł na inny obiekt. Szczaniecki 5, m. 8.
zdg 92 990

Rzadka okazja
Skrzydło z najstarszej i najlepszej witriny fortepianów. „Ibach” krótkie, na całej płycie metalowej koncertowe (dawniej 7 000 zł, samo cło 2 400) prawie nieużywane, 3 600. Piękne orzechowe, budowanie na podkładem do narożnika w dużym pokoju 300 zł. Powóz — landau, kryty, używany ze rżniętymi szymbami i na osiach patentowych 500. Fotografije powyższych przedmiotów po 1.50. Poznań skrzynka pocztowa 174 P. K. O. 213.134.
Pg 6 020-48.96

Pierze
Puch
Koldry
dobre gatunki. Pierze od 3.20, puch 6.50, pierzyn 28.— poduszki 6.50, koldry 9.50, poduszki dek. 1.80. „Emkap” M. Mielczarek, Wrocławska 30, największa oczyszcz. pierza.
dz 2367

Dubeltówkę
16, Małe Garbary 1a, m. 3.
zdg 90 703

Sprzedam
młodego foxterriera, bardzo czujnego. 15 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 892

Urządnie
państwowy poszukuje trzydniowego mieszkańca. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 888

Skład
cukierników sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 92 885

Wyrzucamy po sezonie za bezcen
z 15% zniżką materiały płaszczyznowe na ulistry palta, raglany, kurtki, Władysław Złotogórski. Poznań Kramarska 19/20, pietro. Stale wielki wybór najlepszych materiałów bielskich jak kamgarny i szewioty na ubranie codzienne, wżytowe i balowe.
Pg 6 014-48.83

Harmonjum
Hörügel Wien okazja dla znawców sprzeda. Wielkie Garbary 42, m. 3.
zdg 92 827

Piec
szamotowy, Łąkowa 14, Kłmierz.
zdg 92 833

Radjo
trzylampowe, baeryjne głośnikami sprzedam 115 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 834

Karete
koczek planki okazyjnie sprzedam. Łosiński, Wrzesnia.
zdg 92 835

Pianino
czarne polerowane krzyżowe, cena 800.— z spedytorem W. Mewes, Nast., św. Wojciech 1, obejmiesz 2-4.
zdg 92 839

Fortepian
(Blüthner) dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 842

Kolonjalkę
świetnie prosperującą mieszkaniami z powodu choroby sprzedam za pięć tysięcy. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 92 757

Radjo
prąd zmienny i Elektrolux — Gwarna 15, m. 8.
zdg 92 850

Skład
cukierników, papierosów Stary Rynek sprzedam korzystnie. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 92 853

Psa
szpica sprzedam tanio Cichocińska Marsz. Pocha 197 b.
zdg 92 867

Futro
ładne sprzedam 350 zł. Skryta 6, m. 2.
zdg 92 871

Drogerja
perfumerja, stara zaprowadzona korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 879

Pianino
system „Steinway” nadzwyczajny ton do sprzedania, Noskowski 3, parter, Porti, 747.
zdg 92 878

Willa
nowa pięciopokojowa wolna — wpiaty 14 000 Malecki Rybniki zdg 92 908

Wille
i dom boczny Poznań Urbanowicza 11 zdg 92 959

Mahoniowe
pokój stołowy salonik sypialnia biurka stół biblioteki serwaniki, różna inne tanio sprzątałe przed zamknięciem Antykwarna Antoniego Pióro, Aleje Marcina Kowalekiego 28 Pz 6055-48.123

Szczęście
przynęty obrączki ślubne z firmy Chwilkowski, Sw. Marcin 40, ceny od 6 do 100 zł para, zdg 93 084

Maszynkę
ręczną do dzurkowania rysunków sprzedam, Zórawia 19, 21, mieszkanie 9, zdg 93 081

Piec
kapielowy, węglowy, Przybylski, Garnarska 3, zdg 93 078

4 lampy
wieszane, elektryczne za bezcen, Stary Rynek 48, m. 3, zdg 93 077

Fiat
503, limuzyna, sw. Marcin 57, mieszkanie 4, zdg 93 074

Willa
Puszczykówo, 5 pokoi, kuchnia, cena 5 000.—, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 073

5. KUPNA

Akwarjum
do rybek kupie Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 912/13

Wagę
decymalna, stołowa kramnice rezali kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 92 945

Motocykl
dobry 3/4 tanio kupie Oferty z opisem, cena Kurjer Poznański zdg 93 185/6

Gabinety — sypialnie jadalnie kupuje
placi wysokie ceny przyjmuję do sprzedaży komiowej do gniazd w warunkach Poznańskich, Dom Komisowy, Dom nikańska 3, telefon 24-42 Pz 5 800-47 96

Brylanty
słota i srebro kupuje, W. Krnk, ul. 27, Grudnia 6, zdg 92 445

Kupię samochód
za gotówkę cztero-osobowy limuzyna używany w dobrym stanie, ekonomiczny w użyciu, Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 92 178

Samochodu
ciężarowego używanego 3-4 tonn w dobrym stanie poszukuje za gotówkę Oferty ze szczegółami Kurjer Poznański zdg 92 179

Dwie
fuzje (sierzby) używane za gotówkę cena Kurjer Poznański zdg 92 534

Wille
6-7 pokoi przy tramwaju z ogrodem, Oferty tylko od właściciela, Agenc. wykluczeni Kurjer Poznański zdg 91 918

Leike
3x4 kupie, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 845

Kupię
rowerek dziecięcy używany, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 791

Dymakę
kowska, kowadło, zrubiarke, dobrze utrzymanie kupie, Gustaw Siewert, Lagiewniki, p. Pobiedziska zdg 92 818

Wille
8 do 6 pokojowa kupie Pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer Poznański zdg 92 748

Gramofon
kufertowy dobrym stanie kupie, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 717

Srebrne
marki, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 722

Futro
karakulowe dobrym stanie kupie, Oferty cena Kurjer Poznański zdg 92 726

Dobrego
interesu kolonialnego poszukuje okolicy Łazarz-Jeżyce, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 734

Samochód
4 osobowy w dobrym stanie kupie, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 792

Patron
szafkowy używany ewentl. kwil lombardowy kupie, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 739

Leica
względnie komplet kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 92 740

Buty
konnej jazdy kupie wielkość 37-39 Złozoszenia cena do Kurjera Poznańskiego zdg 92 708

Kupię
używany rower dla 12-letniego chłopca, Tempeka Spokojna 12, m. 2, zdg 93 001

Wózek
dla lalki nowoczesny, dobrze utrzymany kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 92 884

Motor ropny
6-10 koni, dobry, używany zaraz, miejsce, cena, gotówka, Oferty Kolesiński, Poznań, Marcina 41, zdg 93 089

Kuchenkę gazową
oraz części radiowe kupie, Oferty Kurjer Pozn zdg 90 697

Paśa
jamańska rasowej młodziego kupie — Oferty Kurjer Poznański zdg 92 913

Książki
Antykwariat, Woźna 19, zdg 93 321

Dogę
dłuska lub czarna eukie kupie Gorkolewski, Piłconki, Chodzież zdg 92 907

Radjo
głośnikiem brzd. sali, Oferty Kurjer Pozn zdg 93 116

Wózki
dziecięce odnawia reparacje używane kupuje Razer Szewska 11, zdg 92 533

Gramofon
walizkowy kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 92 944

Który młyn
odda zastępstwo na dogodnych warunkach, Możliwość poważnych transakcyj, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 991

Samochód
mniejszego typu, najchętniej kryty kupie, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 096

Kupię
urządzenie składu kolonialnego, Oferty Kurjer Poznański rg 4 556

Kupię
stary motocykl, Oferty cena Kurjer Pozn zdg 93 275

Powielacz
używany litoneo kupie Oferty pod zdg 93 272 Kurjer Pozn.

Parcelę
w Wilem Poznań, niedaleko tramwaju kupie gotówka, Oferty cena Kurjer Poznański zdg 93 302

Piecycy
gazowy do kuchenki nowoczesny w dobrym stanie kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 93 199

6. KAMIENICE

Sprzedam
dom okolicą Podgórze dochód 5 500.— za 29 000 wpiaty 19 000 Oferty Kurjer Pozn zdg 89 914

Wille
kupie w Poznaniu również na przedmieściu przy wpłacie 5 000 do 10 000 zł, Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 92 633

Kamienicę
w śródmieściu 22 lokatorów na dogodnych warunkach sprzedam Wskaże Kurjer Poznański zdg 89 888

Dom
sprzedam rynek składem, mieszkaniami, mniejsze m. asto, Oferty Kurjer Poznański zdg 81 663

Nieruchomości
wartości 250 000 do chładowa sprzedam przy wpłacie 70 000, Poważne oferty Kurjer Pozn. zdg 92 843

Dom
z składami przy wpłacie 80 000 kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 92 862

Administrację
domu poszukuje Wysoka kancja, Oferty Kurjer Pozn zdg 92 726

Kamienicę kupię
w okolicy ul. Mickiewicza i Koczanowskiego wpłacie gotówka 15 000 Złozoszenia tylko właściciel, M Kurjer Poznański zdg 92 755

Hotel
bezkonkurencyjny jeden z najlepszych na Pomorzu dwie restauracje, stała koncesja, wszelkie komfort, także sprzedam, Czysty dochód netto 20% Cena 160 tysięcy wpłata 80 tys, Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 91 926

Poszukuję kupna
domu czynszowego nie wymagającego remontu wprost od właściciela, Požadana długoterminowa hipoteka, wpiaty zaraz około 100 tys, Oferty Kurjer Pozn. zdg 93 097

Kamienicę
dwupiętrowa, skład blawatów, dobrze zaprowadzony (4 wystawne okna), towarom przy ruchliwej ulicy blisko Poznania, blisko 7 000 mieszkańców z powodu śmierci można korzystnie sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 93 066

Dom
centrum ruchliwe, cena 26 000, wpiaty 15 000 sprzedam, Oferty Kurjer Poznański dg 2 439

Kamienica
sprzedam w dobrym położeniu Poznania lub zamienie na większą lub gospodarstwo wprost od właściciela — wartość 55 tys, Złozoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 93 143

Wille
o 4-6 pokojach z ogrodem, okolicą Poznania, blisko lasu i stacji kupie, Pośrednictwo wykluczone, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 211

Nowobudowany
dzwiczubkacyjny, walne mieszkanie składem każda branza sprzedam, Lasek Sobieskiego 68, stacja Lębork Autobus Poznań, Puszczkówo zdg 93 255

Wille
względnie domex z nianiu blisko tramwaju kupie bez pośredników wpłacanie do 12 000 Wyczerpująca oferta Kurjer Poznański zdg 93 309

Kamienicę
blisko centrum sprzedam Dochód 16 000 wpiaty 80 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 93 363

5-pokojowe wille
komfortowa z centralnym ogrzewaniem, ogrodem, okolicą Ostrogora, wynajmie, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 346

Kamienicę
rodzaju wille słuszny okaz przy tramwaju dochód 6 000 sprzedam 41 000, wpiaty 25 000, Gruszczyński, Pozłowa 30, zdg 92 938

PIENIĄDZ

9 000 zł
poszukuje na hipotekę domu przy Starym Ryнку, Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 92 734

7 000 zł
ulożnie pewnie zabezpieczenie, Oferty Orodównk zdg 93 008

Właścicielka
większego skłanu w Poznaniu poszukuje właściciela z gotówką do 10 000 zł, Złozoszenia do Kurjera Poznańskiego rg 4 498

Parcele
średnie pożyczki udzieli architekt Rudzinski, Wodna 13, telefon 13-07, zdg 89 579

50-100 tysięcy
złoty poszukuje na wkłady w bankach nowy rentowy, Poznaniu wartość 400 tysięcy złotych, na wykonywanie Oferty Kurjer Pozn. zdg 91 776

6 000
poszukuje pierwszą hipotekę gospodarstwa w Poznaniu wartość 200 tysięcy, Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 92 745

10 000 zł
do ulokowania, Proszę oferty, — Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 92 749

21 85 000
poszukuje na 1 hipotekę nieruchomości wartości 300 000 zł, położone w centrum miasta, Złozoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 92 753

Od 5 000 złotych
pożyczki poszukuje zabezpieczenie 1 hipotekę ewentualnie stała praca dla rzemieślnika, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 767

Pożyczkę
do 15 000 złotych na 1 hipotekę zaraz poszukuje, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 766

10 000
pożyczkę za stała pensje lub wyświadczenie Oferty Kurjer Poznański zdg 92 783

Samotny
pan (i) z pożyczką na dokup roli do ośrodka wzamian dożywotnie utrzymanie przyłączeniem do rodziny Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 92 727

Poszukuję
pożyczki do 5 000 na 1 hipotekę dużego domu czynszowego w śródmieściu miasta Poznania, Złozoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 92 085

15 tysięcy
na nowy dom wartości 80 tysięcy na 1 hipotekę dam wysoki procent, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 704

600,—
pożyczki, miesięczne spłaty 100,— wysoki procent, praca stała poszukuje, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 883

Fabrykę pasty do podłogi
i obuwia z powodu zmiany stosunków korzystnie sprzedam, Półwiejska 31, mieszkanie 6, zdg 93 146

Ako „Rybałt“
Przemysł Rybny na Połkiem Bałtyku kupie, Oferty, cena pod „Rybałt“ „Buro Ogrodzi“, Bydgoszcz, Dworcowa 54, ng 7 017

Wspólnika
z gotówką do poszerzenia poważnego przedsiębiorstwa poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 93 062

Wspólniczki
wspólnika branży skórzano-obuwniczej poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 93 061

Pracownię
szewska na 6 ludzi w centrum najnym biegu sprzedam, Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 93 198

Pożyczki
poszukuje 2 000 na 1 hipotekę domu na przedm. Poznania Oferty Kurjer Poznański zdg 93 230

Administrację
domu w Poznaniu obcinie, dane właścicielowi 5 000 jako gwarancję, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 180

Właścicielka
większego skłanu w Poznaniu poszukuje wspólnika z gotówką do 10 000 zł, Złozoszenia do Kurjera Poznańskiego rg 4 498

3 000 zł
pożyczki poszukuje dobra gwarancja, Procent podług umowy, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 331

8. DO WYNAJECIA

Pokój
kuchnia wolne Pogodna 5, przy Pałacu, zdg 92 418

8 pokoi
słoneczne widne pełny komfort odnowione, centralne wodne ogrzewanie, Obiektów Wyspańskich 12, portier, zdg 92 420

300
wolnych mieszkań składów, stróżostw, ubikacje, piekarnie, Pośrednicy bezpłatnie, Związek Gospodarzy, W rzygocie 27, zdg 92 875/6

6, 5, 4, 3 i 2
pokojowe mieszkania wskaże Dominus Plac W łosze 14 a Infratracje bezpłatnie, zdg 92 230

Pięciopokojowe
centrum II piętro 500 kwartalnie gospodarz, Marcina 15, zdg 92 630

Czteropokojowe
komfortowe na I, p. od zaraz do wynajęcia, Informacje Solyśsiak, Prusa 18, m. 15, zdg 92 546

Dwupokojowe
słoneczne parter, czynsz miesięczny, Nagórski, Wileja Janowa 15 (przystanek Cegielni) zdg 92 931

Sześciopokojowe
I piętro wolne od stycznia, — Pocłowa 29, zdg 92 082

Czteropokojowe
i siedmiopokojowe komfortowe wynajmie gospodarz, — Malecki 48/49 portier, zdg 91 593

2
pokojowe komfort śródmieście sprzedam z meblami, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 831

Mieszkanie
sześciopokojowe słoneczne odnowione, Malecki 68, m. 6, zdg 92 856

3
pokojowe kuchnia przy dworcu Lęborki sprzedam, Dom Komisowy Podgórze 3, Poznań zdg 92 869

Komfortowe
5-6 pokojowe solidnemu wynajmie 1, I, 94, instytucje albo przedsiębiorcy, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 733

2-3
pokojowe do wynajęcia, Osieje, Powidzka 21, zdg 92 797

4 pokoje
kuchnia na IV piętrze zaraz do wynajęcia, Wodna 8, zdg 92 835

7 pokojowa
willa komfortowa z ogrodem zaraz do wynajęcia, Wiadomości telefon 56-06, M. Klabecka, Tama Gacbarska 7, zdg 92 744

4
pokojowe I piętro centrum balkon łazienka, Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 92 632

Dwupokojowe
kuchnia, Wiśniewa 73, zdg 92 634

Do wydzierżawienia
wprost od gospodarza 4 pokoje większe 1 mały i przynależności frontowe, słoneczne, wysoki parter, Mostowa 10, zdg 92 772

Wille
2 x 3 pokojowe komfort, Osieje, Brama Warszawska, Płocka 23, gospodarz, zdg 92 777

Dwupokojowe
łazienka koło Wilsona należącym do gospodarza bezdzietnym, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 778

Czteropokojowe
komfortowe słoneczne pierwszorzędny stan koło Wilsona wysoki parter, gospodarz, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 779

Panu
Konopnickiej 15 I, dg 92 715

Trzypokojowe
komfortowe Górczyn, Bosa 19, gospodarz od 12-16, zdg 92 677

Willa
7-pokojowa w Lęborku przy dworcu w cenie 1 lub częściowo bardzo korzystnie do wynajęcia, — Złozoszenia Kurjer Poznański dg 2 267

2
pokojowe z kuchnią do wydzierżawienia, Adres wysłaż Kurjer Poznański zdg 92 325

Dwupokojowe
kuchnia, przynależność Górczyn, Czostochowska 11, zdg 92 890

Od
stycznia wolne 5 pokojowe, komfortowe mieszkanie z przynależnościami, ogród, zimowym — wprost od gospodarza, Przecznicza 7, portier 3-6 godz, zdg 93 034

Mieszkanie
1 pokojowe, gospodarz, Ul. Górczki 12, zdg 93 002

Pokój
kuchnie od gospodarza, czynsz miesięczny, Adres Kurjer Pozn zdg 93 022

Trzypokojowe
komfort, Łazarz, Jarochowskiego 59, Dzierżawa zgóry, zdg 92 937

Trzypokojowe
solidnym, Łetocznowa, Wiadomości Śniadeckich 19, mieszkanie 1, zdg 92 894

Jeden do pięć
pokojowe mieszkanie wskaże „BEEMES“, Marcina 74, zdg 93 000

5-pokojowa
willa z komfortem, z przynależnościami i ogrodem, okolicą Ostrogora wydzierżawie, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 143

4-
pokojowe, komfortowe, słoneczne z urządzeniem ogrodu na parterze od zaraz do wynajęcia, czynsz zgóry przy Rybnicy 14, Zak, zdg 93 122

Dwupokojowe
łazienka, 25 zł, M. Poeha 308, willa naprzeciw Huty Miedz, zdg 93 151

Czteropokojowe
2 umeblowane kuchnia czyste, Oferty Kurjer Pozn zdg 93 121

Słowackiego 41
mieszkanie 14, wynajmie, dg 2 432

2 pokoje
kuchnia, 40 zł miesięcznie, na Komandorji, 20 min od tramwaju, Wiadomości: Stawicki, Zaułek Wojciecha 3, zdg 92 978

3 pokoje
kuchnia zaraz, Kazimierza Jarochowskiego 61, zdg 93 617

3
pokojowe komfortowe względnie 2 od zaraz do wynajęcia, Dąblice, Sw. Szezezana 18, zdg 93 629

1 pokojowe
czynsz miesięczny 50 zł, Wiadomości stróż Gen. Unifajskiego 13, zdg 93 250

Dwupokojowe
łazienka meblami, remont 750 umieszanie, Oferty Kurjer Pozn. zdg 93 239

Trzypokojowe
łazienka wolne, II front, Złozoszenia Piotra Wawrzyniaka 32 2, zdg 93 313

2
pokojowe kuchnia pokoi dla służki wszystkie umeblowane zaraz do wynajęcia, Aleja Małopolska 10, zdg 93 247

2
kuchnia śródmieście czynsz 30 z meblami, Oferty Kurjer Poznański zdg 93 245

Mieszkania
4-pokojowe łazienka słoneczne, — tramwaj wydzierżawie, Czynsz miesięczny 125-130 zł, Złozoszenia Waleśiel Łodowa 1, mieszka 4 (Rynek Farski), zdg 93 281

2 pokoje
kuchnia do wynajęcia, Górczyn, Czostochowska 8 m 2, zdg 93 085

5 pokoi
komfortowych, centr ogrzewanie, ciepła woda I, p. Grodziska 6 przy Ostrogora, zdg 93 203

Biuro
matrimonjalne dobrze zaprowadzone, mieszkanie 4-pokojowe, meblami, odstapie, Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 93 350

Trzypokojowe
komfortowe (Jeżyce) Solyśsiak, Prusa 18, zdg 93 227

Słoneczne
trzypokojowe, komfort I, piętro, ul. (Ostrogora) Zakret 13, m. 3, gospodarz, dg 2 431

9. SZUKA MIESZK.

Pokoju
z kuchnią lub suterenu poszukuje blacharz-instałator-szofer od 3 miesięcy bez dachu nad głową, Właściciel wszelkie reparacje, Właściciel Domów gorące prosy o oferty pod zdg 91 944 do Kurjera Poznańskiego.

4 pokojowego
komfortowego centrum poszukuje sędzia, Oferty Kurjer Poznański zdg 92 550

Solidny urzędnik bankowy
przeniesiony z Warszawy na stałe posade do Poznania poszukuje 3-ch pokoi z kuchnią i łazienką — nie wzyje drugiego piętra — za czynszem miesięcznym, ewentl. pół roku zgóry, centrum lub dzielnice: Łazarz, Jeżyce, Sołacz — blisko tramwaju, Pośrednicy wykluczeni, Oferty p. właścicieli z podaniem czynszu przyjmie Kurjer Pozn zdg 92 750

Mieszkania
4-5 pokojowego elektrycznego od 15, 12 wgl. 1 i 34 poszukuje wyższy urzędnik państwowy, Oferty Kurjer Pozn zdg 92 832

Mieszkania
4-5 pokojowe komfort, poszukuje sędzia bez centr, ortzewania, Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 856

4-5<

Próżny
pokój zaraz do wynajęcia. Stru-
sla 6. mieszkanie 27. zdg 92 693

Pokój
frontowy tylko lenszemu panu od
15. Pocztowa 10 mieszkanie 5.
zdg 92 676

Mińska
12 parter dwuosobowy utrzyma-
niem — bez. zdg 92 714

Pokój
zaraz. Wierzbicice 6 — 7.
zdg 92 702

Przyjezdny
niekrepujące pokoje Ratajczaka
11a. m. 25. zdg 92 891

Elegancki
z elektryfikacją, ciepły. Św. Marcin
23. m. 9. zdg 92 850

4 pokojowe
komfortowe połowa wzbli. przy
Matejki. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 92 929

Panu
Ogrodowa 2. mieszkanie 7.
zdg 92 924

Elegancki
Plac Nowomiejski 3 m. 8.
zdg 92 922

Kwiatowa
11. m. 5. parter zdg 92 920

Pokój
czysty. Rynek Łazarski 10 a.
mieszkanie 2. zdg 92 921

Słoneczny
frontowy, dwuosobowy, ciepły.
elektryczność. Św. Marcin 59.
m. 4. zdg 92 939

Dwuosobowy
frontowy zaraz. Marcina 5. m. 11
zdg 93 018

Elegancki
Łakowa 16 I. prawo. zdg 92 901

Elegancki
utrzymaniem — bez. Waiy Jana
III. 11. m. 2 zdg 92 899

Elegancki
pokój. Mickiewicza 5. m. 5.
zdg 92 893

Klatki
telefon, kabiny, łazienka. —
Maszalska 7a. m. 5. zdg 93 119

Kraśnińskiego
4. m. 4 narożnik Jasnej jedno-
dwuosobowy, słoneczny, czysty.
centralne ogrzewanie, łazienka.
elektryczność. zdg 93 114

Jasna
1. mieszkanie 5 zaraz wynajme.
zdg 93 102

Pokoik
Wierzbicice 11 — 9 zdg 92 905

Niekrepujący
zaraz. Marcina 3 mieszkanie 8.
zdg 92 902

Pokój
umeblowany. Skrzydła 1. m. 6.
zdg 92 930

Józefa
6. parter prawo. zdg 92 949

Frontowy słoneczny
blisko centrum Górna Wilda 26.
mieszkanie 3. zdg 92 947

Pokój
zaraz. Jasna 3 m. 2. zdg 92 941

Pokój
z ogrzewaniem solnym panu.
Śniadeckich 30 m. 2. zdg 92 943

Niekrepujący
utrzymaniem. Marcina 11. m. 2.
zdg 93 135

Niekrepujący
elegancki. Wielkie Garbary 8.
mieszkanie 12. rg 4 554

Pokój
frontowy. Łakowa 9.
mieszkanie 10. zdg 93 145

Frontowy
elektryczność (białino). Wielkie
Garbary 44 — 7. zdg 92 976

Pokój
elektryczność. łazienka. wynaj-
me. Szwańkarska 12 a — 9.
zdg 92 990

Kraszewskiego
10. I. lewo. zdg 93 051

Lepszy
Szewska 12. m. 3. zdg 93 042

Bukowska
2. m. 3. zdg 93 041

Panienkom
Ratajczaka 16 — 10. zdg 93 038

Niekrepujący
dwuosobowy. Wielkie Garbary
2. m. 11. zdg 93 277

Pokój
Św. Wojciech 29. I. m. 3
zdg 93 060

Dwom
panom niekrepującym, pierwszorze-
dnemu utrzymaniem, światłem.
75.—, plac Nowomiejski 5. m. 31.
zdg 93 348

Niekrepujący
Zielona 3. m. 5. zdg 93 343

Pokój
słoneczny lub 2 male z używa-
niem kuchni — utrzymaniem. Ry-
baki 31 — 19. zdg 93 355

Pokój
Dąbrowskiego 5. Renc.
zdg 93 271

Niekrepujący
duży ciepły frontowy 1—2 osób.
I. piętro. Zielona 2. mieszkanie 6.
zdy 93 351

Pokój
Jeżycka 35 m. 5. zdg 93 057

Grobla
19 — 8. pokój. zdg 93 249

Alaje
Marcinkowskiego 14 mieszkanie 3
zdg 93 220

Zielona
6. mieszkanie 4. zdg 93 219

Kraszewskiego
11. mieszkanie 17 ładny jedno-
osobowy. zdg 93 364

Skarbowa
18 — 3 jedno-dwuosobowy zaraz.
zdg 93 307

Ciepły
mily słoneczny. Łakowa 10 I.
prawo. zdg 93 300

Próżny
frontowy duży pokój elektrycz-
ność zaraz. Dąbrowskiego 43 b
m. 8. rg 4541

Małżeństwo
Półwiejska 5. m. 7. zdg 93 154

Pokój
Jeżycka 43 m. 5. zdg 93 153

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) dwuosobo-
wy jedno. zdg 93 330

Frontowy
Strzelecka 5. m. 11. zdg 93 325

Dobrze
umeblowany spokojny Piekary 9
mieszkanie 2. zdg 93 324

Jeden
dwuosobowy elektryczność ła-
zienka. Św. Wojciech 31. mieszka-
nie 10. zdg 93 319

Pokój
Słowackiego 29. m. 10.
zdg 93 165

Pokój
pokoik. Kreta 4. II. prawo.
zdg 93 166

Ładny
elektryka. Zielona 7. m. 6.
zdg 93 182

Elegancki
Cieszkowskiego 8. m. 9.
zdg 93 207

12 SZUKA POKOJU

Dyplomowany śpiewak
wzmacnia za pokój udzieli tekoj
spiewu solowego, czerceze lub
synkowi. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański dg 2359

Maturzysta
szuka stancji. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 91 447

Młode
bezdzielne małżeństwo poszukuje
dwóch elegancko umeblowanych
pokoi całkowitem utrzymaniem.
Poważne oferty podaniem ceny
Kurjer Poznański zdg 92 650

Pokoju
utrzymaniem pobliżu Un-
wersytetu do 70 zł poszukuje nauczy-
ciela francuska. Oferty Kurjer
Poznański zdg 91 161

Niekrepującego
średniego poszukuje pani używa-
jąca kuchni od 15. 12. Oferty ce-
na Kurjer Pozn zdg 92 940

Pani
(na stałej posadzie) z 6-letnią
córeczką poszukuje pokój w
śródmieściu, najchętniej u oso-
by samotnej, która zapiekowałaby
sę dzieckiem. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 93 015

Pokoik
od 20 zł. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 93 239

Pokoiku
niekrepującego. 15 złotych mie-
sicznie. poszukuje. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 93 178

13. LOKALE

30 pokoi
całość — częściowo. Telefon 28-16
Św. Marcin zdg 93 057

Lokal handlowy
ewentl z mieszkaniem. Chwał-
szewo 64 zdg 91 718

Skład
przy narożniku Wielka 15 zaraz.
Wiadomość Wrocławska 31. par-
ter, prawo. od 2—4 tel. 21-36.
zdg 92 828

Warsztaty
karaze wolne. Głęboka. Kwato-
wa 4. zdg 92 837

Skład
bez urzędzenia poszukuje. Oferty
podaniem czynszu Kurjer Pozn.
zdg 92 849

Lokal
5x8 m jasny wejściem od ulicy
na pracownię składnice etc. za-
raz wynajme. Zgłoszenia (całoc-
ka Dolna Wilda 79. zdg 92 718

1 — 2
duże próżne pokoje telefonem
Wjazdowej zaraz do oddania
Oferty Kurjer Pozn. zdg 92 692

Ubikacje
warsztatowe auterach do wynaj-
ęcia Rynek Śródceki 78 stróż.
zdg 92 707

Ubikacje fabryczne
wraz z małym składem i burem
w centrum miasta natychmiast
do wydzierżawienia. Ul. Wro-
niecka 16. telef 36-73.
zdg 92 839

2 pokoje
biurowe, parter wolne od 1. 1. 34
Św. Marcin 59 m. 3. zdg 92 937

Skład
narożnikowy wynajmie. Woźna 1.
rg 4 555

Skład
z mieszkaniem pracownia ko-
zyścinie zaraz do wynajęcia. —
Wiadomość: Marynarska 6.
zdg 92 970

Poszukuje
ubikacji na warsztat ślusarski.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 93 049

Skład
urządzeniem wszelka branża ta-
nio odstawie przy Dąbrowskiego
Wiad. Skróty. Szamarzewskiego
12 zdg 93 233

Ubikacje
warsztatowe weksle i mniejsze.
zaraz wydzierżawie tanio. Bitt-
ner Dąbrowskiego 19.
zdg 93 229

Ubikacje
handlowe parter Gwarnej 160. —
miesięcznie oddam Stary Rynek
20 restauracja. rg 4552

2 pokoje
frontowe przy Św. Marcinie na
biura do wynajęcia Oferty Kur-
jer Poznański zdg 93 326

Toruń
skład, najlepsze położenie do wy-
najęcia. Strzyżyński. Poznań, ul.
Dąbrowskiego 3. lub Strzyżyński.
Toruń, Król. Jadwigi 12/14.
zdg 93 344

14. DZIERŻAWY

Poszukuje
dzierżawy mniejszego mlyna lub
siłochra na wym. ane mak. hand-
lowej w okolicy Zgłosze-
nia Oredowa. zdg 91 316/17

Mergi
ziemi domkiem lub mieszkaniem
Poznań poszukuje Oferty Kur-
jer Poznański zdg 92 719

Dzierżawę
plac z bocznica odsłapie 320 m².
dzierżawa 50 zł miesięcznie. Do
przejęcia własność budynek i
opłotowane. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 92 939

Skład
nadającego się na piecywo. cu-
kiernie w ruchliwej dzielnicy
poszukuje Oferty Kurjer Pozn.
zdg 93 037

Warsztatu
rzeźniczego w śródmieściu ce-
lem wynajęcia. Mokra 4 skład
rzeźniczy. zdg 93 266

Plac
własny przy burza stajnia. szob-
y. Górna Wilda 114. wiad-
omość telefon 6783. zdg 93 257

Prónego
pokoiu lub ubikacji frontowej do
urządzenia mebli. Cena. Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 367

Ogrodnictwo
wydzierżawie truskawki morga-
ni Oferty Kurjer Poznański zdg
93 161

Kolonjalke
rzeźnictwo wydzierżawie. Poznań.
Główna. Sucha 4. zdg 93 339

Dzierżawa
1400 m² tylko buraczana. pa-
łac. światło elektryczne, stacja,
inventarze, od właściciela poleca
Kwiatkowski. Gniezno. Lecha 4.
zdg 93 334

Dzierżawa
320 pszenna, przejęcie wprost od
właściciela. 12 000.—. Kwiatkow-
ski. Gniezno. Lecha 4.
zdg 93 335

15. LETNISKA I UZDROWISKA

Sanatorium „Sanato” Iwnicz
Podkarpackie Dra Aleksandra
Choroby stawów, kci. gruźco-
ław (reumatyzm, gruźca). Ka-
pale na miejscu. Staranne le-
czenie. Ceny znaczne. żonzone
Prospekty za 3złotkiem 30 gr.
ng 6301

Wisła
Śl. Ciesz. Nowy komfortowy pen-
sionat „Lotos” śliczne położenie.
nowa stacja kol. Wisła-Dzies-
czka. piękna sczoza zimowy po-
kój. Kuchnia wykonywana. Ceny
umiarkowane. Informacja ul.
Magdaleny 1 m 6 godz. 2—3.
zdg 93 117

Zakopane — żywczańskie
Kto chce być zadowolony z po-
bytu w Zakopanem — niech za-
mieszka w „Oldze”. Najchętniej-
sze widoki, kuchnia pierwszorze-
dna. Nowoczesne urządzenie. Ceny
niskie. Żydów nie przyjmują.
ng 7 018

16. OSOBISTE

Byłych jeńców angielskich
z Charlero i Abbeville, którzy
pamiętają podległego pochodzą-
cego z Warkowa, proszę o poda-
nie adresu. Wacław Maciejew-
ski. Poznań. Grunwaldzka 25.
zdg 93 109

Postęp w kosmetyce
Zaden środek kosmetyczny nie
da tak pożądanego wyniku, jak
krem „Oridal” — usuwa
wszystkie zasterzaki i niepowne
wady cery — wysubtelni, odm-
odzi do zdumienia To też w tak
krótkim czasie krem „Oridal”
stał się popularnym i koniecz-
nym dla każdej pani. Bezpa-
nna porada kosmetyczna udziela
gabinet Kraszewskiego 14. oraz
filia Aleja Marcinkowskiego 21.
I. piętro. Środek kosmetyczny
„Oridal” do nabycia w aptekach
większych drogeriach i na miej-
scu. zdg 93 023

Grafolog-Londoni
Przeztroga
nabierania łatwych przez
popolnie wróżki chiromantki ja-
snośnidowcy podszycających się
pod miano grafologów Obecnie
z meljum światowej sławy zdum-
iewajaco odkrywa wszelkie taj-
nemnice z charakteru pisma an-
oniomni. fotografii. Wyszczeg-
łania najważniejsze fakty w spra-
wach życiowych majątkowych
rozwojowych oraz z wyniku
spraw procesowych określa cha-
rakter zdolności przeznaczenie.
Tysiące podziękowań Niezamoż-
nym i studiującym ustępami
Dyskretnie i niekrepujące przy-
jęcia od 3—8 wieczorem. W niedzielę
od 3—5 godzin. Poznań Śni-
deckich 4 m 10 zdg 92 988

Zawiadamiam
Szanowne Panie z Salon M6d z
Podgórzej 10 przeniosłam na
Mlyńska 13 m. 6 Szyje suknie
od 6 — piasze od 12 Pasonuje
i sprzedaje kapelusze 1.50
zdg 93 205

20 LICYTACJE

Skrzydło
krótkie, zagraniczne pokój me-
ski szafa do bron 3 radiosa-
nat 2 gramofony kasy. Nalo-
nal rekawiczki skórkowe bawel-
niczka do haftowania wszelkiego
rodzaju pojedynczych mebli. Lo-
kal Licytacja Wrocław 4. po-
kro otwarty 8 do 13
Pr 6 036 37-48 108-9

21 ZGUB

Foxterier
suczka, żeby lekko widoczne zę-
bne Znalazcę nagrodzę Mary-
narska 8. zdg 93 055

22. ROZMAITE

Akuszerka
Kleinwächterowa Poznań. cen-
trum ulka Romana Szymańskiego
2 mieszka. piętro, lewo drugi
dom od placu świetok zyskiego.
zdg 927545/6

Koldry
przerabiam poszywam. Smocz-
ńska Kwiatowa 3 zdg 92 509

Centralne ogrzewanie
solidnie — tanio Stefan Radzi-
mski Wodna 13 telefon 13-07
zdg 92 674

Wspólna egzystencja
Starszym samotnym chorowi-
m. posiadającym wiekza re-
manosc udzieli pożyczki, zaim-
nie administracji, uporzadkowa-
nem. ewentualnie przejmie za
roczną rentą Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdg 92 537

100 toastów
Kosztowicz na przycięcia tmie-
ny wesela i t p uroczystosc.
za 1.50 poleca Karczmaria Św.
Wojciecha w Poznaniu
zł 84 906

Panie zainteresowane
można się udać z całym zaufa-
nem Górczyn Pałacza 75 aku-
szerka Blaszcakowa zdg 83 598

9.00 zł
kurs świąteczny potraw pie-
czywa Szkoła Zawodowa Gospo-
darcza Św. Marcina 69.
zdg 89 063

Gorszy
piewszorzędnej jako-
ści. Pasy do ciąży, po ope-
racjach. Reparatcje.
Biustonosze naj-
nowszych wzorów
wykonuje tylko —
Pracownia Gors-
etów St. Bakow-
ska. Kramarska 21
I. narożnik Wielkiej
telefon 24-75
zdg 90 427

Wróży
słynna chiromantka Grobla 19
mieszkanie 8 prawo. zdg 93 212

Kuśnierka
piewszorzędna wykonuje facho-
wo, tanio. Zielona 3 m. 6.
zdg 93 372

Krawcowa
w dom i poza dom. Kanałowa 7.
— 4. zdg 93 309

Chiromantka
przyjeżdża. najwymieszsz przepo-
wada wszystko. Półwiejska 28 —
m. 16. dom ogrodowy. zdg 93 304

Akuszerka
Strzelecka 27 przy placu świeto-
krzyżskim przyjmuje panie udzie-
la porady pomocy położniczej.
zdg 93 327

Akuszerka
Ogrodowa 2. udziela porady, po-
mocy. Pg 5 917-57,391

„Tricot”
Pocztowa 23 wykonuje przerabia
swetry garsonki bluzki sukien-
ki itp. Pg 5 464-15 7

Hemoroidy
Czopki hemoroidalne „Varicol”
(z kugielkami). Usuwają ból pie-
czenie, swędzenie, krwawienie
zmniejszają guzy (żylaki) Sprze-
dają apteki. ng 4514

Kto chce
uzyskać zdrowie, niech napisze
a otrzyma poradę i środki homeo-
patyczno-ziołowe, dostosowane do
wieku i cierpienia. Uleczana jest
Gruźlica bez śladu. Choroby we-
neryczne, syfilis i jego skutki
recydywa wykluczona. Cierpie-
nia żółtaczka, kiszek, watroby
nerkowe, nerwowe sercowe ko-
biec reumatyczne artretyczne
sklerozę, choroby dziecięce, u-
myslowe itd. Posiadam liczne po-
dziekowania. Zakład przyrodo-
leczniczy Marmolowej. Królewska
Huta, Rynek 7. ng 5463

Sulicki, Kramarska 17
Futra
kolnierze, kurtki, mufki wszelkie
przeróbki wykonuje elegancko ta-
nio. zdg 93 352

Matka
żona kłoda z trojem dzieci —
najmłodsze 3 miesiące w okro-
nem położeniu od dwu miesięcy
bez dachu nad głowa oros. Kto-
ś wych dobrych ludzi o pomoc i
jakkolwiek schronienie Jest
krawcowa może się odwdzięczyć.
zdg 93 345

Odmladzanie
Racjonalna kosmetyka twarzy
usuwane zmarszczek przyszyje
Masaze lecznicze odtuszczające
lamina kwarcowa kąpiele elektr.
Zakład higieny kosmetyczny
Maserakowa Św. Marcina 74
ng 6 070

Pracownia Gorszetów „Wanda”
Gorszy na miare. Gorszy gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe. Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparatcje gorszetów. Ratajczaka nr 27 parter zdg 92 916

Tysiące
chorych na katar zębka we-
dług kurcze bóle niestrawność
zgagę nudności wymioty brak
apetytu ogólnie osłabienie etc
odżytkowało zdrowie używając
zólzka sławego na cały świat
doktora Dietla profesora Uni-
wersytetu Jagiellońskiego Znaj-
cie bezpłatnie broszury pożąca-
cej Adres. Łazki — Apteka
Pg 53.51-62 396

Fotografje
Portrety Bracia Pechersey Ale-
je Marcinkowskiego 8 Ceny ni-
skie. zdg 93 234

Futra
najnowsze modele blamy tisy
oraz różne skórki kupuje się naj-
taniej w magazynie futer 81
Piotrowski Poznań Szkoła 9
dg 2002

Chiromantka
Grobla 4. m. 2 polecam Wszyst-
ko się spełni! Urbańska. zdg 92 557

Obiady
urozmaiczone 70 gr. Św. Marcin
53. zdg 92 794

Krawcowa
praktyczna w dom przy dom. —
Wierzbicice 19 m. 15.
zdg 92 816

Krawcowa
tania. Nowa-owa Szkołowa 12.
zdg 92 633

Panna
lat 21, gotówka 45 000 wyjdzie za mąż. „Przyśrodek”. Poznań, Strzelca 3. zdg 92 820

Panna
lat 32, nauczycielka muzyki sportowego usposobienia, z kompletną wyprawą szuka męża, najchętniej przednika. Oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 92 570

Wdowa
lat 40, właścicielka nieruchomości wartości 90 000 zł, zbudowana samodzielną posesją, z odpowiednim majątkiem. Panowie od lat 50, bezdzietni wdowcy nie wykluczeni, żechca zgłoszenia i foteografii kierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 92 569

Dla
bardzo przystojnej i dobrze zbudowanej szatynki lat 27, posiadającej wyprawę i kilka tysięcy dolarów, szuka męża. Panowie gotówką, przystojni, życzliwi, dobrze sytuowani, racza zgłosić oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 92 989

Dla
mojej siostry ładnej, przystojnej, inteligentnej szatynki lat 25, nie dającej się wystraszyć, szuka przystojnego, młodego, z wyprawą, gotówką, przystojnego, życzliwego, dobrze sytuowanego, racza zgłosić oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 9 004

Przystojny
niezależny materialnie kupiec kawaler lat 23, pragnie poznać elegancką pannę lub młodą wdówkę, w celu matrymonialnym. Łaskawe zgłoszenia z informacjami, fotografią, której zwrot zapewnia się uprasza do Kurjera Poznańskiego pod zdg 91 705

Kawaler
lat 29, szatyn średniego wzrostu, podobno przystojny, z gotówką (urzędnik gospodarczy) zapozna inteligentną pannę do lat 26, która posiadała wspaniałe odzienie, żechca poznać przystojnego, życzliwego, dobrze sytuowanego, racza zgłosić oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 92 304

Kupiec
samodzielny poszukuje współdziałania do powiększenia składu blawatów i towarów krótkich. Cel matrymonialny. Panna do lat 24, mająca zamieszkanie, do lat 24, racza zgłosić oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego w Gdyni. ng 6 923

Nauczyciel
lat 26, wysoki, posłubi młoda, sympatyczna panienka, Łaskawe oferty (fotografia) Kurjer Poznański zdg 92 642

Kawaler
państw. kierownika stanowiska tryzdyzistka, przystojny, 14 000 gotówki, posłubi przystojną, niebiedną Oferty z fotografią Kurjer Poznański zdg 91 540

Przystojna
młoda, elegancka, wdówka, do brzo sytuowana, wyjdzie odpowiednio zamąż najchętniej w szel rancji wojskowej. Zgłoszenia z meczkiem „Wanda”. Szkoła 6 zdg 93 279

Matrymonialnel
Starszy pan w sile wieku wdowiec, bez obowiązków, zapewniowy być, szuka towarzyszy życia, wdowy lub panny 40-50 lat, z majątkiem (domek lub przedsiobierstwo). Panie milej powierczoności i usposobienia uprasza się o kilka słów, możliwie z fotografią (za zwrotem) do Kurjera Poznańskiego pod zdg 92 948 Sprawa traktuje się dyskretnie i honorowo.

Kawaler
lat 31, Wielkopolań, agronom na dobrej posiadce, niebiedny, poszukuje panny posażnej z dobrej rodziny do lat 28, w celu matrymonialnym. Zgłoszenia z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 93 093

Która
pani posłubi kawalera 28-letniego, właściciela składu kolonialnego z gotówką. Posag około 10 000 dla wspólnej dobra pożądanym. Zgłoszenia fotografii Kurjer Poznański zdg 53 092

Kupiec
lat 26, przystojny, inteligentny, odziedziczył folwark, szuka panny wdówki, gotówka do 15 000, cel matrymonialny. Zgłoszenia z fotografią, Rzec traktuje poważnie, anonimowy do kosa. Oferty Kurjer Poznański zdg 93 163

Panna
w średnim wieku, szlachetnego charakteru, posiada cośkolwiek majątku, z braku znajomości pozna urzędniczką o prawym charakterze. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 93 222

Pana
starszego, wyższym stanowisku, pozna inteligentną, przystojną wdowę, lat 50, własnym 4 pokojowym mieszkaniem. Poznań. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznań zdg 92 972

Olbrzymi wybór
mających wybór, zdecydowanych pań panów poleca „ECHO”. Poznań, św. Marcin 22, m. 7. Najważniejsze biuro matrymonialne w Polsce. Zapoznaj się ściśle towarzyskie, dyskrecja zwarantowana. Pz 6 087-57.500

Urzędnik państwowy
lat 30, przystojny i miły, dobrego charakteru, szuka na tej drodze znajomości celem ożenku. Matek dla wspólnego dobra pożądanym. Oferty z fotografią „Par” Katowice pod „Sympatia”. Pz 6 065-71.84

Młoda
inteligentna, przystojna blondynka, posag 20 000, wyjdzie odpowiednio zamąż, Zgłoszenia z meczkiem „Wanda”. Szkoła 6 - 3. zdg 93 290

Dobrego
towarzysza życia w wieku 37-47, pozna blondynka w posiadzie. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznań zdg 92 904

Kursy
marszanta rozpoczynam Aleje Marcinkowskiego 5, mieszkanie 14 zdg 88 180

20-
letnia z majątkiem pragnie poznać urzędnika lub nauczyciela. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 93 308

Brunetka
przystojna, 4-pokojowym mieszkaniem pozna pana w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 93 283

Kto
posłubi dwudziestoczteroletnią swnikiem, całkowicie biedną. Oferty Kurjer Poznań zdg 92 974

Kawaler
lat 27, ciemno-blondyn, katolik, bez nalogów z Poznańskiego, z braku znajomości pań ta droga szuka przyszej swej żony Panny do lat 26, materialnie niezależne, pragnące założyć własne gospodarstwo, racza zgłosić oferty z fotografią do Kurjera Poznańskiego zdg 93 089. Rzec traktuje poważnie i honorowo.

Dla Wandy i Ali
Zgadamy się Jesteśmy z prowincji, prosimy o adres Kurjer Poznański zdg 93 090

Czytelnia Dippla
nowości polskie, francuskie, niemieckie, angielskie. Plac Wolności 11. zdg 93 088

Spółniczk
do kupienia interesu zbożowego z nieruchomością z gotówką 15 000 zł, poszukuje młody przystojny kupiec, kawaler, ożenek natychmiastowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 93 315

Przystojna
panne z dobrego domu lub wdowe do lat 30, pozna w celu matrymonialnym kawalera, średni wiek, przystojny, majątny, Łaskawe listy nieanonimowe do Kurjera Poznańskiego zdg 93 341. Ścisła dyskrecja zapewniona.

Małżeństwa
kojarzy umiejętnie, solidnie, dyskretnie Piotr Mrówka, Poznań, Kraszewskiego 13, telefon 7531. zdg 93 226

24. NAUKA

Student (ka)
jako towarzysza (ka) zarazem korepetycje, obiady kawy kolacje. Pomoc łacina, matematyka, niemieckie. Oferty Kurjer Poznań zdg 92 421

Tłumaczenia
angielskie, francuskie, niemieckie, przepisywanie na maszynie, lekcje. Spandowska, Aleje Marcinkowskiego 24, m. 31. ng 9501

Szkoła Tańców
Piotr Mikołajczak
Stella Kledecka
Pocztowa 29. Kurs początkujących czwartego grudnia. Pz 6 018-57.457

Kto
udzieli mi konwersacji niemieckiej. Oferty do Kurjera Poznań zdg 92 824

Udziałem
angielskiego gramatyki, konwersacji bardzo tanio. Długa 3, mieszkanie 9. zdg 92 752

Kursy książkowości
stenografii, pisanja maszyną - Kromczyńska, Ogrodowa 16, II. zdg 93 333

50 groszy
lekcja udziela sumiennie marister praw Oferty Kurjer Poznański zdg 92 781

Hiszpańskiego
wyczym 3 miesiące gwarancja. Argentyczyk. Polna 2, mieszkanie 2. zdg 91 167

Szkoła tańców
Baletmistrza Szczerka
Aleje Marcinkowskiego 24. zdg 92 764

Konwersacji
francuskiej poszukuje, Mickiewicza 5, m. 5, lub oferty do Kurjera Poznań zdg 92 896

Stenografii
(Korbła) wyczymy tanio, wpiety codziennie. Postep. plac Wolności 2. zdg 92 558/9

Księgowości
stenografii, korespondencji, maszynowy wyczymy tanio. Wpiety codziennie. Postep. plac Wolności 2. zdg 92 558/7

Kursy kroju
szycia, robót ręcznych, warunżi bardzo korzystne. Marji Magdaleny 1 m. 7. dg 2023/9

Kursy
stenografii, pisanja maszyną. - Kantaka 1, mieszk 6 zdg 91 534/5

Kursy
stenografii, pisanja maszyną, księgowości. Tyran - Zaworskiej, Strzelca 33. zdg 93 107

Korepetytor
łacina, greckie, francuskie potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznań zdg 92 951

50
groszy lekcja niemieckiego. Wskaże Kurjer Poznański Stary Rynek 4 4558

Bardzo pięknie pisać
wycywe kilka lekcjach. Gn. atczyńska, Długa 11. zdg 93 031

Kto
przypisobici do egzaminu do Szkoły Budowniczej? Proszę o podanie warunków Kurjer Poznański zdg 93 328 Najchętniej profesor z teje szkoły.

Szkoła Tańców
Średzińskiego
Strzelca 3
kurs początkowy 6 listopada. zdg 93 177

Niemieckiego
lekcji i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 93 357

Francuski
konwersacja. Przygotowanie matury (Dyplom paryski). Plac Nowomiejski 6 a parter. zdg 92 872

25. MUZYKA

Lekcyj
gry fortepianowej udziela dyplomowana nauczycielka (członek Zw. Muzyk i Pedagog - Aleje Marcinkowskiego 1. I. III, mieszkanie 8. zdg 92 375

Lekcyj
fortepianu domu i poza domem tanio. Ochońska, Marsz. Pocha 197 b. zdg 92 868

Lekcje
gry na fortepianie początki. Św. Marcin 66/67, mieszkanie 13. zdg 92 790

Halina Malinowska
b. prof. Państwowego Konserwatorium w Poznaniu i Konserwatorium Wroclawskiego, udziela lekcji gry na fortepianie ulicy Śmiełki Szanielskiej 5, mieszkanie 6, uczniom z srodmiestcia Plac Świętokrzyski 4. I. u. p. radczyni Pomorskiej. zdg 92 738

Strojenia
naprawy fortepianów solidnie, cenę kryzysowe. J. Giełski, Wierzbiciele 37 a, mieszkanie 7, lub Wielkopolska, Szkoła Muzyczna Ratajczaka 36 zdg 92 743

8 zł
lekcji fortepianu gruntownie poza dom udziela Oferty Kurjer Poznański zdg 92 696

Kto
wypożyczy w dom pianino, wynagrodzenie miesięczne. Zgłoszenia Kurjer Poznań zdg 92 877

Gruntowne
lekcje fortepianu Strzelca 28b, parter. zdg 93 104

Nuty
Szpieg w masce - Dziś lub nigdy - Wino, ty i ja - Zastanów się - oraz inne nowości przegrywane biegle poleca A. Cybulski, św. Marcin 9/10. zdg 9 013

Strojenia
reparacje fortepianów, fachowo. tania. Piłkci, Kreta 7 - 1. Pz 5 918-48.181

26. ROZRYWKA

Trzy świnki
to nasz najnowszy kolorowy dodatek do niezwykłego filmu „Port San Diego” z Claudette Colbert w kinach Odeon i Cosmosum. Pz 6 016-48.93

Miły
i przyjemny pobyt poleca „Eden”, plac Działowy 11. zdg 92 634

Jedyny
rewelacyjny przebój - Janet Gaynor „Dziewcze z krainy burz” w kinie „Sfinks”. zdg 91 827

Kino Tezca, Łazarz
Koblety bez przyszłości. zdg 92 794

Londyńska
Maszalarska 8 poleca swym bywałcom przyjemny wieczór. Koncert. zdg 93 158

27. SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Młodsza
uczciwa dziewczyna z praniem i gotowaniem szuka posady. - Oferty Kurjer Poznań zdg 92 575

Bona - wychowawczyni
I klasy, szczerie, higienia, referencje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 92 517

Dziewczyna
uczciwa do wszystkiego poszukuje posady od zaraz. - Oferty Kurjer Poznań zdg 92 583

Projekty
budowl, kierownictwa itp. wykonuje starszy fachowiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 404

Poszukuje
posługi uczciwa i czysta. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 300

Cukiernik
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 281

Chłopak
sumienny i pracowity z prowincji z rowerem kaucja prosi o jaką prace Oferty Kurjer Poznański zdg 92 288

Gospodyni
kucharka licząca lat 43, poszukuje samodzielną posady najchętniej pozamiejscowe pensja 35 zł. - Oferty Kurjer Poznański zdg 91 877

Dziewczyna
szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 92 020

Pokojowa
poszukuje posady zaraz obsługa, sztywnym prasowaniem. Oferty Kurjer Poznań zdg 91 904

Ekspedjentka
do cukierni lub piekarni kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznań zdg 91 972

Dziewczę
poszukuje jakiegokolwiek posady lub posługi Oferty Kurjer Poznań zdg 92 058

Absolwentka
M. S. H. poszukuje posady jako początkująca do biura. Znajomość języka niemieckiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 933

Sierota
lat 24, uczciwa, pracowita, do brzo poleceniem cośkolwiek gotowania poszukuje posady od 1. 12. w Poznaniu, Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznań zdg 92 185

Posługaczka
poszukuje posługi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 124

Bufetowa
działa, przystojna, obeznana w Expresie, poszukuje posady nawet z obsługa gości. Oferty Kurjer Poznań zdg 92 222

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Poznań zdg 91 932

Ogrodnik
żonaty bezdzietny z długoletnią praktyką w kraju i zagranicą, obeznany we wszelkich pracach wchodzących w zakres ogrodnictwa, posiada dobre świadectwa, poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 913

Sierota
sumienna i pracowita szuka posady do pracy domowej jako przychodnia Oferty Kurjer Poznański zdg 91 978

Księgowy
bilansista korespondent prowadzi dział prawny zn wszystkie prace na posiadzie, szuka racy zaraz lub później Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 047

Pracownica
apteczna dobrze polecona poszukuje posady w aptece lub u lekarza od 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 954

Służąca
do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 91 966

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. - Oferty Kurjer Poznański zdg 92 032

Poszukuję
posady do wszystkiego, małem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 905

Młody
człowiek sierota nawrócił uczciwy, znajduje się w krytycznym położeniu szuka jakiegokolwiek pracy, za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 949

Fryzjerka
manicurzystka poszukuje posady przy wolnem utrzymaniu Zgłoszenia „Baška” poste-restante, Krotoszyn zdg 92 228

Buchalter - placmistrz
tartaku, biegly rachmistrz, szkolna praktyka szuka posady. - Zbierski, Marzelowo, p. Podstolice. zdg 92 563

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 531

Panienka
uczciwa lat 20 poszukuje posady za pokojowej wszelkie robotki ręczne. Zgłoszenia Kurjer Poznań zdg 91 547

Dziewczyna
lat 28, czysta uczciwa, ostatnie świadectwo 5 lat, przyjmie posade do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 640

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 92 272

Sierota
młodsza do wszelkich prac samodzielnem gotowaniem poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 615

Posługi
poszukuje 4 do 5 dni w tygodniu. Oferty Kurjer Poznań zdg 92 017

Pracza
uczciwa czysto pierze. Za Bramka 4, mieszkanie 4 zdg 92 019

Technik - dentysta
biegly w głocie kancuzki i operatywie technicznej z 7 letnią praktyką poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 91 945

Wychowawczyni
inteligentna z dobrą świadectwami, poszukuje posady do dzieci. Zgłoszenia Długa 18, mieszkanie 15. zdg 91 963

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego do 2 osób lub mniejszej rodziny od 1 lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 073

Poszukuje
posługi za posoki. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 157

Maszynistka
młodsza biegly 50 miesięcznie poszukuje posady adwokata lub innej. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 616

Posługi
z gotowaniem praniem i prasowaniem. Oferty Kurjer Poznań zdg 92 750

Kto
udzieli pani kursu ondulacji. - Oferty Kurjer Poznań zdg 92 762

Absolwent medycyny
przyjmie każdą posade. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 787

Siodlarz - tapicer
pilny, obowiązkowy, uczciwy, do brzo fachowiec z długoletnią praktyką, żonaty, szuka posady siodlarza dominjalnego zaraz, lub później. Miejscowość obojetna. Łaskawe oferty Kurjer Poznań zdg 91 471

250 zł
nagrody kto wskaże stała prace jako inkasent z kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 91 665

Nauczycielka wychowawczyni
praktyka, do brzo francuski, niemiecki, dzieci 6-10 lat szuka posady. Oferty Kurjer Poznań zdg 91 703

Ekspedjentka
z branży porcelany szkła i przyborów kuchennych znająca książkowość ewentl. jako kasjerka poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty proszę Kurjer Poznański zdg 91 724

Z
powodu sprzedaży majątku poszukuje dla mej długoletniej kasjerki i książkowej od 1 stycznia 1934 r. posady. Siabrowska, Czerlejno poczta Kosturzyn zdg 91 920

Osoba
inteligentna doświadczona w prowadzeniu domu pielęgnowaniu chorych. Zna życie poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia domu bez gotowania najchętniej na wieś. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 92 016

Urzędnik
emeryt. VI. kat. służb. w sile wieku, mówiący biegle po niemiecku, wytrawny korespondent, wszechstronem doświadczeniem administracyjnem, księgowości, kasowości, energiczny, uczciwy, bardzo dobrze polecony, poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 87 865

Szofer
inteligentny szuka posady. Adamski, Szubin, plac Kościelny 1. zdg 90 471

Piekarz
młodszy, cośkolwiek cukiernictwa, z poradnej rodziny, bez kaucji, szuka posady. Oferty Kurjer Poznań zdg 90 994

Gorzelnia - kasjer
lat 34, dobrze obeznany w swym zawodzie, prowadzeniem elektrowni, oraz książkowości rolnej szuka odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia uprasza Wincenty Jankowski Skrwilno pow Rymni zdg 91 306

Bufetowa
poszukuje posady od zaraz, lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 494

Higienistka
egzaminowana na wieś, pójdzie zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 90 822

Nauczyciel szkoły powszechnej
lat 32, po jedenastoletniej nienagannej służbie obecnie zwolniony a znajduje się z rodziną w krytycznem położeniu poszukuje jakiegokolwiek posady Oferty skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 91 505

Szukam
dla mej córki nauki krawiecczyni damskiej. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 126

Służąca
nawrócił uczciwa, pracowita z średnim gotowaniem lat 28, poszukuje posady dobre polecenia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 462

Poszukuje
popołudniowej posługi lub mycia schodów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 92 433

Poszukuje
posady gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 327

1 000
kaucji udzielenie pracy woźnego, portjera, inkasenta. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 393

Sierota
uczciwa pracowita szuka posady do bezdzietnych państwa Oferty Kurjer Poznański zdg 92 380

Panienka
lepsza gwarancja szuka posady biurowej, ekspedientki w wielkiej instytucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 367

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 92 653

Czeladnik
piekarski, do brzo fachowiec szuka pracy z douczeniem cukiernictwa za małem wynagrodzeniem, miejscowość obojetna. Nowak, Robakowo 12, p. Gądk, zdg 92 406

Dziewczyna
do prac domowych bez gotowania lub do dzieci szuka posady. - Oferty Kurjer Poznański zdg 92 544

Kasjer
z długoletnią praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 91 946

Posługi
prania służby poszukuje uczciwa i czysta zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 92 612

Kupiec
poszukuje przedstawicielstwa lub kierowniczego stanowiska. Na życzenie gwarancja do 10

Uczennica
pracuje w jakiejkolwiek branży
przyjąć miejsce Oferty Kurjer
Poznański zdg 92 063

Piekarz
poszukuje pracy z dozeniem
ciernictwa, wynagrodzenie skromne.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 93 137

Magistra
farmacji poszukuje posady, zarzą-
du lub zastępstwa. Referencje
pierwszorzędne. Oferty Kurjer
Poznański zdg 93 099

Bezpłatnej
praktyki biurowej lub małym wy-
nagrodzeniem poszukuje szkoła
średnia. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 93 101

**Nauczycielka
wychowawczyni**
doskonale polecona przyjmie po-
sady do dzieci Oferty Kurjer Po-
znański zdg 92 684

TEATRY

Poznań, sobota, 2. 12.
TEATR POLSKI: Dziś —
„Fanny”.
Niedziela, 3. 12. o godz. 4:
„On i jego sobowit”.
Niedziela, 3. 12. o godz. 8:
„Fanny”.

TEATR WIELKI (Opera):
Dziś „Carmen”, z gościnnym
występem pierwszego
tenora król opery w
Rzymie Norberta Ardelli.
Niedziela, 3. 12. „Fatinica”.

TEATR NOWY: Dziś —
„Dziewczyna w mundur-
kach” z Jadzią Andrzej-
jowską.

Niedziela, 3. 12. o godz. 7:
„Królewna Śnieżka i 7
kariów” z Św. Mikołajem
bajka dla dzieci i mło-
dzieży.

Niedziela, 3. 12. o godz. 8:
„Dziewczyna w mundur-
kach” z Jadzią Andrzej-
jowską.

Bydgoszcz, niedziela, 3. 12.
TEATR MIEJSKI: o godz.
12.30: Poranek Sienkie-
wiczowski; o godz. 4 po-
pol: „Moja siostra i ja”;
o godz. 8 wiecz.: „Grand
Hotel”.

KINA
APOLLO i **METROPOLIS**
NASZE
KINA **PROGRAMY**
NAJTAJSZE **NAJLEPSZE**
nr 5 4189
KINA

Poznań, sobota, 2. 12.
APOLLO: „Królewski Ko-
chanek”.
COLOSSEUM: „Port San
Diego” i kolorowy dodatek
„Trzy małe świnki”.
CORSO: „Tajny Detektyw”.
METROPOLIS: „Królewski
Kochanek”.
ORZEŁ: „Król Areny”.
ODEON: „Port San Diego”
i kolorowy dodatek „Trzy
małe świnki”.
PROMIEN: „Poskromienie
złośnicy”.
RENAISSANCE: „Zungu”.
ROXY: „Muszę Cię zdobyć”.
SFINKS: „Dziewczyna z kra-
jny burz”.
SLONCE: „Miss Flora”.
TECZA-Lazarz: „Kobiety
Lez przesłodzi”.
TECZA-Wilda: „Wyrok
Morza”.
WILSONA: „Syn Indyj”.

Bydgoszcz, niedziela, 3. 12.
ADRIA: „Legion ulicy”.
APOLLO: „Madamy Du-
barry”.
BAŁTYK: „Detektywi”.
KRYSTAL: „Śpiew, calus,
dziewczyzna”.
MARYSIENKA: „Dziewczyna
z gór” oraz „Miljon”.
REWJA: „General Czeng”
oraz na scenie nowa re-
wja.
SLONCE: „Wesoły pecho-
wiec” i „Pan Zapominal-
ski”.

Krotoszyn, 2, 3, 4. 12.
BAŁTYK: „Syn Indyj”, —
dźwiękowy.
PROMIEN: „Złoty Molocho”.

Służąca
z długoletnimi świadectwami po-
szukuje miejsca od zaraz naj-
chętniej u państwa z Małopolski
lub Kongresówki. Oferty Kurjer
Poznański zdg 92 780

Poszukuje
posady z dobrym gotowaniem.
szycem poleceniami Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 93 118

Młynarz
pomocnik młynarski, obeznany z
motorem benzynowym i benzyno-
wym poszukuje posady od zaraz lub
później Łasawa Oferty Kurjer
Poznański zdg 93 115

Laborant apt.
z 5-letnią praktyką, dobrze obez-
nany w pracach aptecznych, wła-
dający polskim i niemieckim je-
zykiem, skromnie wynagrodzenie,
poszukuje posady od 15. XII. 33.
Oferty uprasza kierować do Kur-
jera Poznańskiego zdg 93 097

Pracznia
młoda, dobrze polecona, szuka
prania Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 92 975

Pokojowa
poszukuje posady obsługa —
sztywnym prasowaniem. Faska-
we oferty Kurjer Poznański
zdg 93 048

Kucharka
działa, przychodnia, do jadł-
ołcni, szuka posady zaraz Oferty
Kurjer Pozn. zdg 93 026

Krawcowa
pierwszorzędna szuka pracy do
domach. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 93 276

Przychodnia
prosi o miejsce lub posadę —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 93 278

Bona
zimmagialne wykształcenie, język
niemiecki szuka posady Złocz-
nia Kurjer Poznański zdg 93 193

Podróżujący
papiernik na Poznań i okolice
przyjmuje prowizyjną sprzedaż
szarłat Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 93 105

Gospośia
działa szuka posady w majątku
lub wprost Oferty Kurjer
Poznański zdg 93 332

Małopolanka
kucharka szuka pracy Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 333

Dziewczyna
uczeńca szuka posady do 2-3
osób szuka pracy Oferty Kurjer
Poznański zdg 93 331

Elektromonter
z prawem wyuczania i uczni, pra-
wo jazdy samochodowej, poszu-
kuje posady za skromnym wynar-
godzeniem. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 93 273

Gospośia
młodsza poszukuje posady do in-
nej osoby Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 93 058

500
dłm kaucji za posadę woźnego.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 93 309

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem, do-
brymi świadectwami poszukuje
posady do, wszystkich Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 303

Na sprzedaż
niewykończony zabudowania fabryczne w Solcu Kujawskim
przy torze kolejowym Bydgoszcz — Toruń, stacja Solec, ob-
szaru 11,92.92 ha, nr. hipoteczny Solec t. 26, wkl. 659 Wy-
dział hipoteczny przy Sądzie Grodzkim w Bydgoszczy. Oferty
w trzech egzemplarzach w zamkniętej kopercie z napi-
sem „zabudowania fabryczne Solec” — proszę złożyć do
dnia 10 stycznia 1934 r. Otwarcie ofert nastąpi dnia 13
stycznia 1934 r. o godz. 12 w kancelarii n.żej podpisanego
w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 7 Zastrzega się wolny wybór
oferty wzgl. nieprzyjęcie żadnej z złożonych ofert.

Rubenaus, adwokat
zarządca upadłości f-my „Fabryka Konserw Mięsnych”
T. A w Bydgoszczy.

Agronom — kaucją
4000 gotówki realność Poznań 20
tys. żony 15 lat praktyki inten-
sywne majatki szuka samodziel-
nej posady. Oferty Kurjer Pozn.
rg 4537

Postupacznia
na wskroś uczeńca, 22 lata w je-
dnej rodzinie posługuje najeftniej-
szą willi, Focha 150, dg 93 321

Panna
lat 20, znająca język polski, nie-
miecki, cokolwiek robot ręcznych
i szycia, poszukuje posady do
składu lub dzieci, najchętniej na
majątek zaraz lub od nowego
roku. Szulcowska, Bydgoszcz,
Śniadeckich 40, zdg 93 184

Dziewczyna
przychodnia z gotowaniem do
wszystkiego poszukuje posady lub
posługi. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 93 209

Służąca
do wszystkiego z praniem szuka
zaraz posady najchętniej u star-
szego państwa. Oferty Kurjer
Poznański zdg 93 336

Szkoła Tańców
Gwarancja wyczenia
Adeli Szczyrkówny
Zgłoszenia każdego czasu. Wroc-
ławska 14, zdg 92 790

Tak wesoło

Tańczysz wokół
Tańcysz zagraż z wieczora
Na płytach Kastora

Magazyn gramofonów i płyt
Naprawy. Przybory.
Płyty od zł 1.80

KASTOR
Poznań, św Marcin 55
dg 2441

Służąca
z dobrym gotowaniem do wszel-
kiej pracy domowej poszukuje
posady od zaraz lub 15-go Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 316

Pracznia
pierwszorzędna z prasowaniem
dla wyżej bielizny poleca się poza
dom. Zgłoszenia ul. Podgórna 3,
mieszkanie 4, zdg 93 173

28 WOLNE MIEJSCA

Przyjmujemy
kilku panów od 24 lat inteligent-
nych do poważnej pracy ze-
wnętrznej z Poznania i prowincji.
Praca stała i dająca dobre
dochody. Zgłoszenia w osobiste w
niedzielnik, godz. 11-2, Fr.
Katajczaka 17, m. 5 zdg 93 233

Podróżującego
do odwiedzania sklepów gospo-
darzy domów, wysoka prowizja.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 93 261

Uczennica
biurowa kaucją 100 złotych po-
trzebna. Strzał. Skarbowska 18,
mieszkanie 4, zdg 93 262

Kowal
kawaler do kucia koni i naprawy
wozów zaraz na stałą pracę Wie-
ber Główna ul. Kona 1,
zdg 93 314

Uczeń
fryzjerski potrzebny z utrzyman-
iem lub bez. Osbrzycki, Prosz-
słowa 1, zdg 93 312

Lejkarza
przeważnie parawojskiego poszukuje
Oferty Kurjer Pozn. zdg 93 246

Kuśnierka
potrzebna w domu. Adres wskazać
Kurjer Poznański zdg 93 216

Drogerzysta młodszy
miejscowy, dobry eks., dekor.
dobrze polecony z kaucją 400 zł.
od zaraz. Zgłoszenia Szamarzy-
skiego 11, m. 5 zdg 93 371

**Dla inteligencji
bezrobotnej!**
Gratutowe wykształcenie w asoku-
racji ogniowej w nowoczesnym
ucieczki otwiera drogę do zarobku
i uposażenia. Blizsze informacje
Kurjer Poznański zdg 93 360

Służąca
młodsza potrzebna. Poznańska 23
m. 3, zdg 93 215

Krawcowa-kroczyni
do wszystkiego z praniem szuka
zaraz potrzebna większe maieo
praniznowe pierwszorzędna sija
Oferty odpisy świadectw Kurjer
Poznański zdg 93 091

Dyplomowana
krawcowa przyjmuje uczennice —
miesięcznie 10 zł z krojem 15 zł.
Zgłoszenia pod adresem 4 Wró-
blewska Matejki 52, zdg 93 320

Buifetowa
kaucją 2-3000 może się zgłosić.
żenek niewykluzony Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 323

Uczennice
krawieckie potrzebne. Wróblew-
ska Wielka 18, rg 4330

Pokój
z pełnym utrzymaniem dam panie
lub wdowie z jednym dzieckiem
w procentie za wypożyczenie
mies. 500 zł na przeciąg 4 miesięcy
Zgłoszenia Kurjer Poznański
rg 4534

Uczeń
do drogerji gwarancja 500 zł —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 93 157

Hafciarki
wykwalifikowane krawieckie po-
trzebne Wozna 14 a Prąwowa
Haftów, zdg 93 194

Kierownik
z kaucją zaraz potrzebny Oferty
Kurjer Poznański zdg 93 202

Chłopiec
posyłek, inkasowaniem potrzebna
kaucja. Adres Kurjer Poznański
zdg 93 176

Do 1000 zł miesięcznie
zapewniam energicznym osobom.
Informacji udziela T-wo Banko-
we w Grodnie, ul. Hoovera 9,
zdg 93 187

Młodszy
pomocnik krawiecki. Waly Kró-
lowej Jadwigi 7, m. 6,
zdg 93 213

Obciagaczka
dobra do czekoladek potrzebna.
Cukiernia Apollo Fr. Ratajczaka,
zdg 93 338

Dla
poleconego akwizytora ogłose-
niewego stały dochód. Wolności
17 m. 14, zdg 6918

**FIRANY
KOŁDRY
WYPRAWY**
Schubert
FABRYKA BIELIZNY
DOM PŁOCIEN
ul. Wrocławska 3.
Pg 5 415-33,28

**Potrzebna do dworu
na Śląsk**
samodzielną energiczną gospodyni
kucharkę, znającą dobrą polską
kuchnię, pieczenie ciast nakładanie
marnatów i chów drobiu.
Kuchnia dla trojga osób. Reflek-
tuje się na osobie samotną, ziro-
wa i młoda z dobrej rodziny (do-
brze wychowana). Zgłoszenia pi-
sienne, życiorysem, odpisanym
świadectwem, podaniem żadanego
wynagrodzenia i fotografii do
Kurjera Pozn. pod zdg 91 307 —
Kandydatki z ukończoną szkołą
gospolarską i pracą w dworach
mają pierwszeństwo.

Czeladnik
składowy inteligentny potrzebny
zaraz do pierwszorzędnego interesu
w Gdyni. Zgłoszenia 1167
kowski Gdynia Świętańska
nr 6 733

Gospodarz
na 200-morzowe gospodarstwo.
z emia lekka uczeńca, w sumyenny,
pracowity, pomimo obecnego kry-
zysu zamilowany polski potrze-
bny. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 92 826

LENKI
Zanim kupisz aparat
radiowy, fotograficzny,
gramofon, płyty lub
sprzęt elektryczny prze-
konnaj się o cenach re-
welaacyjnych firmy
„LENKA”
właśc. Leonka Wło-
dareczkówna, św. Mar-
cin 34, telefon 39-29
Baterie anodowe „Em-
ka” najtańszej w „LEN-
CE” gily 150 w. koszt-
tuje 15.90 zł. 120 volt
zł 11.90
Pg 5 441-41.135

Humor zagraniczny
— Bój się Boga, dziewczyno! Coby powiedziała twoja
matka, gdyby cię zobaczyła! ...
— Nic, wujaszku. Mamusia wie dobrze, że pale.
(Humorist — Londyn). S. F.

Humor zagraniczny

Nalwność.
— Bój się Boga, dziewczyno! Coby powiedziała twoja
matka, gdyby cię zobaczyła! ...
— Nic, wujaszku. Mamusia wie dobrze, że pale.
(Humorist — Londyn). S. F.

Krawczyźnie inteligentne
stała prace otrzymała moga —
Skarbowska 4 m 15, godz 10-2,
5-8, dg 2298

Gerzelnik
potrzebny natychmiast Młyńska
12 mieszkanie 4 zdg 92 718

Urzednik
gospodarczy samodzielný kawa-
ler starszy na majątek 1000 mor-
gowy od 1 stycznia potrzebny.
Reflektuje się tylko na się ower-
szorzędna z 1 a świadectwami.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 92 864

Adwokat
poszukuje maszynistki. Oferty
Kurjer Poznański zdg 92 802

Przychodnia
zaraz Górna W lda 31, m. 8,
zdg 92 811

Elewke
przyjmuje „Ungara” Poznań plac
Wolności 14 a wykwinna kuch-
nia bufet cukiernictwo.
zdg 92 605

**System kroju, który zastosowała Paryska Akademia Naj-
tańsza, najszybsza, najdokładniejsza, najłatwiejsza nauka
KROJU SZYCIA i MODELOWANIA**
przy pomocy przyrządów „Patron Express”, wynalazku
prof. kroju K. Lewańskiego.
We wszystkich miejscowościach gdzie zbierze się kilka pań
na naukę krawieczyny uczy nasze dypl. instruktorki
Krawczyźnie otzynnij po krótkim przeszkoleniu dyplomy
instruktorskie. Organizatorzy kompletów otrzymują dobre
wynagrodzenie. Inf. Tomaszewski, Poznań, Skarbowska
m. 15, godz. 10-2, 5-8, dg 2284

Kierownik
do drogerji z kaucją za stałym
wynagrodzeniem i udziałem po-
szukowany Oferty Kurjer Pozn.
zdg 92 751

Książkowego (a)
błona'ste przez dłuższą praktykę
samodzielnego przyjmujemy. Ob-
szerne zgłoszenia Poznań skrzy-
żka pocztowa 54, zdg 92 711

Propagandzistki
do składów kolonialnych potrzeb-
ne. Oferty Kurjer Poznański pod
„Propagandzistka” nr 6014

Ekspedjentka
kaucją potrzebna Marszałka Focha
32, cukiernia, zdg 92 678

Przedsiębiorstwo
branży elektrotechnicznej — samo-
chodowej poszukuje ucznia —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 92 932

Kilku
bezrobotnych gotówka 5 zł zaraz
potrzebny dzienny zarobek 5 zł.
Zgłoszenia 3-5 godz. Wierzbo-
wa 2 skład, zdg 92 821

Młody
pomocnik potrzebny zaraz do pro-
bierni winiarni Oferty Kurjer
Poznański zdg 92 782

Dziewczyna
młoda do wszystkich potrzebna
zaraz Potra Wawrzyniaka 6
(Piekarnia), zdg 93 128

Potrzebna
posługaczka Szewska 19, m. 4,
zdg 93 129

Dziewczyna
potrzebna. Piatkowski, św. Mar-
cin 31, m. 6, zdg 93 123

PUDER ŚNIEG
TATRZAŃSKI
UPIĘKSZA
I MATWIE
CERĘ
Folkiewicz z 1911
DOZNON w Paryżu
Pg 5 680-46.57

Humor zagraniczny

Nalwność.
— Bój się Boga, dziewczyno! Coby powiedziała twoja
matka, gdyby cię zobaczyła! ...
— Nic, wujaszku. Mamusia wie dobrze, że pale.
(Humorist — Londyn). S. F.

Przedpłata na miesiąc grudzień 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu
w ekpedycji zł 3.20, w agenciach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do
domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem
miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 1.50, w innych
krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 80 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej
120 gr. z wiadomościami potocznoimi 200 gr. od 1-lamowego mil-
metra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do
wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy wypadkach do godz. 22 u stróża;
do wywołania głównego (wieczornego) „drobne” do godz. 11, większe dłużej według możności.
Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówekowych; słowo nagłówekowe (tłuste)
25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała
wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.